

Saksframlegg

Arkivsak
23/04887-1

Saksbehandler
Elisabeth Lannem
Nærby

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
28.03.2023

Godkjenning protokoll ekstraordinært formannskap 7. mars 2023

Ordførers forslag til vedtak:

Protokollen fra formannskapets ekstraordinære møte 7. mars 2023 godkjennes slik den foreligger.

Sammendrag og konklusjon

Utkast til protokoll fra formannskapets ekstraordinære møte 7. mars 2023 følger vedlagt.

Lene W. Conradi
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
23/04887

Saksbehandler
Elisabeth Lannem Nærby

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato **Saksnr.**
28.03.2023 52/23

Godkjenning protokoll ekstraordinært formannskap 7. mars 2023

Formannskapet har behandlet saken i møte 28.03.2023 sak 52/23

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Protokollen fra formannskapets ekstraordinære møte 7. mars 2023 godkjennes slik den foreligger.

Saksframlegg

Arkivsak
23/04891-1

Saksbehandler
Elisabeth Lannem
Nærby

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
28.03.2023

Godkjenning protokoll formannskapet 14. mars 2023

Ordførers forslag til vedtak:

Protokollen fra formannskapets møte 14. mars 2023 godkjennes slik den foreligger.

Sammendrag og konklusjon

Utkast til protokoll fra formannskapets møte 14. mars 2023 følger vedlagt.

Lene W. Conradi
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
23/04891

Saksbehandler
Elisabeth Lannem Nærby

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato **Saksnr.**
28.03.2023 53/23

Godkjenning protokoll formannskapet 14. mars 2023

Formannskapet har behandlet saken i møte 28.03.2023 sak 53/23

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Protokollen fra formannskapetets møte 14. mars 2023 godkjennes slik den foreligger.

Saksframlegg

Arkivsak
23/03817-1

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
28.03.2023
12.04.2023

Handlingsprogram 2023-2026 – revidert budsjett og økonomiske utsikter fremover

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Som følge av vedtatt statsbudsjett for 2023, innarbeides budsjettendringer i Handlingsprogram 2023-2026 i henhold til følgende tabell:

DRIFTSBUDSJETT - ENDRINGER <i>Beløp i 1000 kr</i>		2023	2024	2025	2026
Oppvekst	Kompensasjon gratis SFO (12 timer), 2. trinn fra skoleåret 2023/24	13 279	29 214	29 214	29 214
	Økt barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet	154	168	168	168
Tjeneste- overgripende	Økt rammetilskudd budsjettavtalen	-13 433	-29 382	-29 382	-29 382
	Sum	0	0	0	0

2. Kommunedirektørens redegjørelse for tiltakene knyttet til allerede vedtatt og innarbeidet omstillings- og effektiviseringsprogram på 30 mill. kroner, tas til orientering.
3. Det iverksettes ytterligere effektiviseringstiltak på 17 mill. kroner for å redusere konsekvensene av merforbruket fra 2022. Kommunedirektørens redegjørelse knyttet til disse tiltakene tas til orientering.
4. Budsjettendringer i henhold til følgende tabell innarbeides:

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp i 2023 (Beløp i 1 000kr)
Administrasjon og ledelse	Utsette opptrappingsplanen for lærlinger	2 000
	Redusere formannskapetets disposisjonskonto	250
	Sum	2 250

5. Kommunedirektøren vil i løpet av 2. kvartal 2023 legge frem egen sak om forslag til økte inntekter på ca. 3-5 mill. kroner for gebyrbelagte tjenester innen Medborgerskap, herunder økt brukerbetaling i kommunale svømmehaller.

1. Sammendrag og konklusjon

Kommuneloven legger til grunn at kommunens budsjett og handlingsprogram skal være realistisk og i balanse. All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens økonomiske handleevne. Kommunen skal altså ha en forsvarlig økonomisk politikk som gir handlingsrom og samtidig er sterk nok til å tåle uforutsette hendelser.

Det er nødvendig med omstilling og effektivisering for at kommunen skal kunne møte utfordringene og ha økonomisk bærekraft fremover. Kommunedirektøren foreslo i Handlingsprogram 2023-2026 å bruke 3-4 år på denne omstillingen, for å redusere belastningen og konsekvensene av tiltak for innbyggere, brukere og organisasjonen.

Basert på tilleggsinnstillingen fra november, ble Handlingsprogram 2023-2026 vedtatt med reversering av en rekke tiltak knyttet til temaplaner og andre driftstiltak

tilsvarende ca. 15 mill. kroner. Det ble også vedtatt å revidere investeringsporteføljen, noe som gjør at avdrag- og renteutgiftene kunne justeres ned med ca. 15 mill. kroner. Videre ble det vedtatt tiltak for å redusere strømutgiftene med 10-12 mill. kroner. Dessuten ble det vedtatt en rammejustering på 30 mill. kroner. Den samlede effekten av disse tiltakene i vedtatt i handlingsprogram 2023-2026 var på 70 mill. kroner.

Handlingsprogram 2023-2026 ble vedtatt av kommunestyret 13. desember 2022 (sak 114/22). Som en del av budsjettbehandlingen ble det vedtatt følgende:

Kommunestyret ber om en ny sak med eventuelt forslag til revidering av handlingsprogrammet i februar/mars 2023 når foreløpig årsresultatet for Asker kommune foreligger, og konsekvensene av vedtatt statsbudsjett er vurdert. Dette også da det er behov for ytterligere kunnskap om konsekvensene av de utsettelse, omstillinger og prioriteringer som gjøres i tilleggsinnstillingen til HP 2023-2026.

Kommunedirektøren redegjør i denne saken nærmere for Asker kommunes årsresultat for 2022, og hvordan dette påvirker kommunens budsjett for 2023. Det gis også en nærmere beskrivelse av endringer i tjenestetilbud og -standard, og om det økonomiske utfordringsbildet fremover.

Vedtatt statsbudsjett for 2023 fikk begrenset økonomisk betydning for Asker kommune, utover det som var innarbeidet i tilleggsinnstillingen. Kommunedirektøren foreslår å innarbeide to konkrete tiltak i budsjettet innenfor tjenesteområde Oppvekst.

Kommunedirektøren mener den allerede vedtatte rammejusteringen på 30 mill. kroner i all hovedsak kan gjennomføres som løpende effektivisering og tjenesteutvikling, uten at dette påvirker kvaliteten på tjenestene ut til publikum/brukere. Dette ligger innenfor kommunedirektørens fullmakt. Saken gir en kort beskrivelse av de omstillingstiltakene som iverksettes i 2023.

Foreløpig økonomisk resultat for 2022 viser et merforbruk i noen tjenesteområder som vil gi økonomiske utfordringer også i 2023. Dette tilsier behov for ytterligere omstillings- og effektiviseringstiltak. Kommunedirektøren foreslår også noen budsjettendringer som vil medføre endringer i tjenestetilbudet. Til sammen vil disse tiltakene gi en ytterligere økonomisk effekt på 22,25 mill. kroner.

Asker kommune har høy lånegjeld, og er derfor sårbar for endringer i finansmarkedet. Kommunen har hatt store kostnader knyttet til harmonisering av tjenester og gebyrer som følge av kommunesammenslåingen. Kommunen er dessuten ikke fullt ut kompensert for koronautgiftene.

Andre forhold av betydning for kommunens økonomi fremover er nytt inntektssystem for kommunene fra 2024, og det forhold at flere av våre innbyggere med betydelige formuer har flyttet ut av landet. Konsekvensene av disse endringene er ikke innarbeidet i vedtatt Handlingsprogram 2023-2026. De vil få betydelige varige økonomiske konsekvenser. Kommunedirektøren legger derfor til grunn at det fortsatt vil være behov for omstilling og effektivisering også i årene fremover.

Utover det som er foreslått i denne saken, foreslår kommunedirektøren å avvente ytterligere korrigerende tiltak. Fremtidige økonomiske rammebetingelsene blir mer avklart medio mai, i forbindelse med regjeringens fremleggelse av revidert nasjonalbudsjett og kommuneøkonomiproposisjonen for 2024. Dette vil gi føringer for kommunens budsjett for 2023 og arbeidet med Handlingsprogram 2024-2027.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Vedtatt statsbudsjett – konsekvenser for Asker

Statsbudsjettet for 2023 ble vedtatt 21. desember 2022 gjennom et budsjettforlik på Stortinget. Det vedtatte statsbudsjettet er totalt sett av begrenset betydning for kommunene, og endrer ikke det overordnede bildet av en stram kommuneøkonomi i 2023.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over tiltak fra statsbudsjettet for 2023 som foreslås innarbeidet i Asker kommunes driftsbudsjett i handlingsprogramperioden 2023-2026.

DRIFTSBUDSJETT - ENDRINGER		2023	2024	2025	2026
<i>Beløp i 1000 kr</i>					
Oppvekst	Kompensasjon gratis SFO (12 timer), 2. trinn fra skoleåret 2023/24	13 279	29 214	29 214	29 214
	Økt barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet	154	168	168	168
Tjenesteover-gripende	Økt rammetilskudd budsjettavtalen	-13 433	-29 382	-29 382	-29 382
	Sum	0	0	0	0

Gratis SFO på 2. trinn fra skoleåret 2023/2024

Fra skoleåret 2023/2024 innføres det gratis plass på SFO på 2. trinn med inntil 12 timer i uken. Kommunens rammetilskudd økes for å kompensere for dette. Budsjettet til tjenesteområde Oppvekst styrkes med halvårseffekt på 13,3 mill. kroner i 2023 og helårseffekt på 29,4 mill. kroner fra 2024.

Økt barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet

Barnetillegget i kvalifiseringsprogrammet oppjusteres til 35 kroner dagen fra 1. februar 2023, og kommunens rammetilskudd økes for å kompensere for dette. Budsjettet til tjenesteområde Oppvekst styrkes med 0,154 mill. kroner i 2023 og 0,168 mill. kroner fra 2024.

Revidert nasjonalbudsjett 2023

Regjeringen legger 11. mai frem revidert nasjonalbudsjett for 2023. Kommunene er allerede nå varslet om at regjeringen i revidert nasjonalbudsjett vil komme med forslag om pris- og lønnsjustering av budsjettet som følge av den ekstraordinære kostnadsveksten i år.

Eventuelle endringer i revidert nasjonalbudsjett, for eksempel knyttet til justering av kommunal deflator, vil påvirke Asker kommunes driftsbudsjett i 2023. Konsekvenser vil bli vurdert i 1. tertialrapport 2023.

Pris- og lønnsvekst

For 2022 har prisveksten vært betydelig høyere enn anslaget. Prisveksten har medført en økning av kostnadsnivået i Asker kommune som er videreført inn i 2023 uten finansiering. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2023 lagt til grunn en deflator på 3,7 prosent. Anslaget tilsvarer nivået for et normalt år, og har ikke tatt høyde for den økonomiske situasjonen vi står i nå. Både Norges Bank og Statistisk sentralbyrå signaliserte ved fremleggelsen av statsbudsjettet i oktober 2022 at prisveksten i statsbudsjettet ikke er realistisk.

Kommunedirektøren har flere ganger tidligere varslet om usikkerheten knyttet til inflasjon og manglende dekning av faktiske utgifter fra regjeringens side.

Finansministeren varslet i begynnelsen av februar om at regjeringen jobber med en pris- og lønnsjustering av statsbudsjettet for 2023. Dette som følge av at oppdaterte anslag for lønns- og prisvekst er langt høyere enn det som ble lagt til grunn i statsbudsjettet. Prisveksten er nå på sitt høyeste siden slutten av 1980-tallet. Høy og usikker inflasjon gjør det vanskeligere å planlegge og styre det offentlige tjenestetilbudet. Formålet med justeringen er at utviklingen i det offentlige

tjenestetilbudet skal bli om lag som forutsatt i vedtatt budsjett, uten kutt i tjenestetilbudet. Budsjettet vil imidlertid fortsatt være stramt.

I 2022 var årsveksten for inflasjonen hele 5,8 prosent ifølge Statistisk sentralbyrå. Teknisk beregningsutvalg (TBU) har beregnet en prisstigning på 4,8 prosent og en kjerneinflasjon på i gjennomsnitt 5,1 prosent i 2023.

Regjeringen vil i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i mai fremme forslag om pris- og lønnsjustering av budsjettet som veier opp for den ekstraordinære kostnadsveksten. Statsbudsjettet justeres vanligvis ikke for slike endringer gjennom budsjettåret. Det er varslet at justeringer av kostnadsøkninger for kommunesektoren vil skje enten ved rammeoverføringer eller ved at sektoren får beholde økte skatteinntekter.

Kommunedirektøren forutsetter at Asker kommunen blir fullt ut kompensert for den reelle pris- og lønnsveksten, og at økte strømpriser er inkludert i kompensasjonen. Det forventes også full kompensasjon for ekstraordinære tjenester og utgifter knyttet til koronapandemien.

Renteutvikling

Sentralbankene verden over innså at inflasjonen ikke ville gå over av seg selv, noe som medførte at renteøkningene for alvor skjøt fart fra juni 2022. I juni 2022 økte Norges Bank styringsrenten fra 0,75 prosent til 1,25 prosent. Videre har den steget jevnt oppover til 2,75 prosent i desember 2022.

Norges Bank holdt styringsrenten uendret på 2,75 prosent i januar 2023, men varsler en fortsatt renteøkning i mars og ytterligere renteøkninger i løpet av året. Dette gir økte rentekostnader for Asker kommune.

Det er i vedtatt Handlingsprogram 2023-2026 tatt høyde for en renteutvikling i tråd med tidligere prognoser fra Norges Bank. Hvis renten øker utover dette, vil kommunedirektøren vurdere konsekvensene av dette inn mot 1. tertialrapport 2023.

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering er nødvendig for at Asker kommune skal kunne møte utfordringene og ha økonomisk bærekraft i årene fremover. Handlingsprogram 2023-2026 legger opp til en omstilling og effektivisering på totalt 150 mill. kroner i løpet av 2026. For 2023 utgjør omstillingen 30 mill. kroner.

Kommunedirektøren har lagt følgende fem hovedstrategier til grunn for omstillingsarbeidet:

1. Videreføre vekststrategien:
 - Videreføre kommunens vekststrategi i tråd med målene i kommuneplanen.
2. Løpende effektivisering og tjenesteutvikling:
 - Arbeide på nye måter gjennom innovasjon, digitalisering og tjenstedesign
 - Endre arbeidsprosesser og arbeidstidsordninger
 - Mobilisere og ta i bruk frivillige ressurser i sivilsamfunnet
3. Endret tjenestetilbud:
 - Redusert kvalitet i tjenester
 - Redusert omfang av tjenester
 - Bortfall av tjenester
 - Endret fremdrift i implementering av temaplaner
4. Økte inntekter:
 - Økte brukerbetaling
 - Økte gebyrer
5. Utsette investeringer for å redusere kapitalkostnader i driftsbudsjettet.

Løpende effektivisering og tjenesteutvikling ligger innenfor kommunedirektørens fullmakt. Tiltak som gjelder vesentlige endringer i tjenestetilbud eller økte gebyrer og brukerbetaling er av prinsipiell karakter og krever politisk behandling.

Vedtatt omstillingsprogram i perioden 2023-2026

Omstillingsbeløpet på 30 mill. kroner fra 2023 er fordelt på tjenesteområdene på bakgrunn av brutto budsjettrammer (eksklusive vann-, avløps- og renovasjonsområdet), men med en høyere andel til tjenesteområde Administrasjon og ledelse. Beløpet utgjør omkring 0,4 prosent av tjenesteområdenes brutto budsjettramme. For tjenesteområde Administrasjon og ledelse utgjør beløpet 0,8 prosent av brutto budsjettramme.

Tabellen under viser fordeling av omstillings- og effektiviseringsbeløpet på tjenesteområdene.

Tjenesteområde	2023 <i>(beløp i 1 000 kr)</i>
Administrasjon og ledelse	3 400

Medborgerskap	1 500
Oppvekst	11 200
Samfunnstjenester	3 800
Samfunnsutvikling	500
Velferd	9 600
Sum	30 000

Kommunedirektøren har i etterkant av budsjettvedtaket i desember arbeidet med å konkretisere omstillingstiltakene. Kommunedirektøren har vurdert det slik at omstillingen i all hovedsak kan gjennomføres som løpende effektivisering og tjenesteutvikling som ligger innenfor kommunedirektørens fullmakt.

Nedenfor følger en kort beskrivelse av omstillings- og effektiviseringstiltakene fordelt på tjenesteområdene, samt noen generelle tiltak for alle tjenesteområder. Det er lagt vekt på å redusere omfanget av endringer i tjenester til brukere med store og sammensatte behov, samt ivareta innbyggere som er økonomisk vanskeligstilte.

Generelle tiltak for alle tjenesteområder

Ledere og ansatte i alle tjenesteområder skal fremover prioritere og vurdere behovet for ekstern opplæring, reisevirksomhet, bruk av vikarer og innleie av konsulenter fra private aktører. Målet er å redusere kurs- og reisevirksomhet, redusere innkjøp, samt redusere bruken av overtid, vikarer og innleie av personell. Dette innebærer blant annet:

- Ansettelsesbegrensning og redusert bruk av overtid, vikarer og innleie av personell
 - Det skal ved ledige stillinger vurderes om disse må erstattes eller kan holdes midlertidig ledige.
 - Det skal gjøres forsvarlighetsvurderinger ved fravær, inkludert om det er helt nødvendig å sette inn ny personalressurs/vikar.
 - All ekstern konsulentvirksomhet eller innleie fra vikarbyråer skal vurderes nøye og søkes redusert.
- Redusere innkjøp
 - Alle planlagte innkjøp vurderes i forhold til behov, inkludert om de kan utsettes, ikke gjennomføres, og om det finnes løsninger for gjenbruk eller andre rimeligere løsninger.

- Møtemat på interne møter på dagtid avvikles.
- Redusere kurs- og reisevirksomhet
 - Redusere opplæring, seminarer eller møtevirksomhet.
 - Redusere aktivitet som medfører bortreise, hotellovernatting og flyreiser mm.
 - Digital deltakelse/digitale løsninger er kommunens førstevalg når det gjelder ekstern møtevirksomhet, kurs og seminarer.

Administrasjon og ledelse

- Redusere bemanningen og lønnsutgiftene i seksjonene.
- Redusere administrasjonens budsjettreserve.
- Avvikle design og trykking av handlingsprogram og årsrapport mm.
- Redusere noe på omfanget av Askermagasinet.

Medborgerskap

- Redusere bemanningen og lønnsutgiftene i virksomhetene.
- Redusere driftskostnader, for eksempel knyttet til leasingavtaler, husleie og vurdering av digitale applikasjoner.
- Økt bruk av gruppeundervisning ved kulturskolen der dette ansees som hensiktsmessig, samt omdisponering av ressurser for å styrke tilbudet til barn og unge.
- Markedstilpasning av prisene på servering ved innbyggertorgene.
- Reduksjon av tilskudd til kirken tilsvarende kommunens øvrige virksomhet.

Oppvekst

- Redusere bemanningen og lønnsutgiftene i virksomhetene.
- Tilpasse bemanningen til lærernormen.
- Tilpasse bemanningen i kommunale barnehager til bemanningsnormen.

Samfunnstjenester

- Redusere bemanningen og lønnsutgiftene i virksomhetene
- Redusere energibruken og iverksette energiltak i kommunale bygg i tråd med vedtatt energispareprogram.
- Redusere driftsutgifter innenfor kommunens eiendomsmasse og båthavner.
- Økt arealeffektivitet i administrasjonsbygg.
- Redusere antallet innleide parkeringsplasser for ansattparkering i tråd med mobilitetsplanen.

Samfunnsutvikling

- Redusere bemanningen og lønnsutgiftene i virksomhetene.
- Sørge for at nytt saksbehandlersystem er etablert, noe som vil forenkle og effektivisere saksbehandlingen i byggesak.
- Mer effektiv utnyttelse av personell og kompetanse med sikte på å øke effektivitet og brukeropplevelse.

Velferd

- Redusere bemanningen og lønnsutgiftene i virksomhetene
- Redusere administrative og merkantile støttefunksjoner, skjerme pasientrettet virksomhet.
- Redusert bruk av private vikarbyråer og overtidsbruk mm.
- Effektivisere innkjøp av medisinsk og annet forbruksmateriell.
- Effektivisere og forbedre pasientforløpet for utskrivningsklare pasienter.
- Markedstilpasning av prisene på servering i kantiner/kafeer mm.
- Økt digitalisering av manuelle administrative rutiner og prosesser.

Behov for ytterligere tiltak som følge av merforbruket i 2022

Foreløpig regnskap for 2022 viser et negativt netto driftsresultat på 66 mill. kroner. Dette utgjør 0,7 prosent av de totale driftsinntektene. Kommunens negative resultat skyldes i store trekk negativt resultat på finansforvaltning, økte energikostnader og manglende kompensasjon for beredskapsutgifter knyttet til koronapandemien.

KS har gjennomført en regnskapsundersøkelse blant landets kommuner og fylkeskommuner. Den viser at kommunesektoren ligger an til et netto driftsresultat på 2,5 prosent for 2022. Dette betyr en nedgang på 1,7 prosent sammenlignet med tall for 2021. Stor skatteinngang på slutten av 2022 bidrar til at resultatet ble bedre enn tidligere anslått.

2022 var et spesielt år i finansmarkedet hvor aksjer og obligasjoner hadde en negativ avkastning. De store og raske rentehevingene har på kort sikt gitt en relativt stor negativ avkastning for obligasjonsfondene. Den negative avkastningen på Asker kommunes energifond ble i 2022 på 206 mill. kroner, noe som påvirker netto driftsresultat i negativ retning.

Kommunene som deltok i KS sin regnskapsundersøkelse hadde i 2022 et tap på finansielle investeringer på til sammen 1,2 mrd. kroner. Tilsvarende tall for 2021 viser en gevinst på 1,5 mrd. kroner. Det er ca. 10 kommuner som står for 80 prosent av nedgangen.

Asker kommunes tjenesteområder har et merforbruk på totalt 93 mill. kroner når vi ser bort fra koronautgiftene. De største avvikene gjelder:

- Vesentlig høyere konsumprisindeks enn anslaget i statsbudsjettet.
- Negativt resultat på vann- og avløpsområdet på 26 mill. kroner.
- Økte strømutfgifter utover budsjett, noe som utgjør 41 mill. kroner.
- Kjøp av eksterne omsorgsplasser innenfor området psykisk helse og rus og heldøgnsomsorg for eldre.
- Inntektssvikt i svømmehallene.

Regnskapet viser at det er merforbruk innenfor tre tjenesteområder som vil medføre utfordringer også i 2023. Dette gjelder tjenesteområdene Velferd, Medborgerskap og Samfunnsutvikling.

Merforbruket fra 2022 medfører behov for ytterligere omstilling og effektivisering i 2023. Kommunedirektøren har definert tiltak med en samlet effekt på 22,25 mill. kroner. Noen av tiltakene ligger innenfor kommunedirektørens fullmakt å iverksette, mens noen krever politisk behandling. Disse er beskrevet nærmere under.

Ytterligere omstillings- og effektiviseringstiltak innenfor kommunedirektørens fullmakt

Kommunedirektøren har gjennomgått mulighetsrommet for ytterligere omstillings- og effektiviseringstiltak i alle tjenesteområder. I denne vurderingen har kommunedirektøren sett på ulike kategorier tjenester som forebyggende tilbud, lavterskeltilbud, tilbud rettet mot pårørende og andre ikke-lovpålagte tjenester. I tillegg har kommunedirektøren vurdert de lovpålagte tjenestene der Asker kommune leverer en høyere standard eller omfang enn sammenlignbare kommuner. I tillegg har kommunedirektøren vurdert mulighetene for økte inntekter ved å sammenligne gebyrene med andre kommuner.

På denne bakgrunn foreslår kommunedirektøren følgende konkrete omstillings- og effektiviseringstiltak for å redusere konsekvensene av merforbruket og tilpasse aktivitetene til budsjettammen. Disse tiltakene har en samlet effekt på 17 mill. kroner.

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp i 2023 <i>(Beløp i 1 000kr)</i>
Velferd	Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)	2 000

	Utenbygdplasser psykisk helse og rus	5 000
	Dag-, aktivitets-, arbeids- og avlastningstilbud rettet mot ulike grupper	5 000
	Sum	12 000
Medborgerskap	Aktivitets- og tilskuddspottene i medborgerskap videreføres uten prisjustering i 2023	1 000
	Sum	1 000
Samfunnsutvikling	Redusere grunnbemanningen og øke produktiviteten	4 000
	Sum	4 000
	Sum totalt	17 000

Velferd

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Asker kommune bruker mer midler og flere timer på BPA-ordningen enn budsjettert. Kommunedirektøren erfarer at Asker kommune bruker mer midler per vedtak enn sammenlignbare kommuner. Dette er en praksis som ikke kan videreføres. Kommunen vil til enhver tid sørge for at tjenestetilbudet er forsvarlig, og at det gjøres løpende individuelle vurderinger.

Kommunedirektøren vil sette i gang et prosjekt for å se på tildelingspraksis, tilbud og standard. Prosjektet skal sikre at tjenestene er forsvarlige og på nivå med sammenlignbare kommuner. Over tid vil det være mulig å effektivisere dette området med ca. 10 mill. kroner, hvorav 2 mill. kroner allerede i 2023.

Utenbygdplasser psykisk helse og rus

Asker kommune har etter kommunereformen hatt få plasser tilgjengelig i Asker innenfor psykisk helse og rus. Det har derfor blitt kjøpt private plasser i markedet. Arbeidet med å tilbakeføre de fleste av disse plassene til Asker kommune er nå under gjennomføring. Tilbudet i hjemkommunen vil ha tilsvarende standard som de kjøpte plassene. Kommunen vil kunne redusere kostnadene med omkring 10 mill.

kroner ved å drifte disse plassene i egen regi, hvorav effekten i 2023 vil være 5 mill. kroner.

Dag-, aktivitets-, arbeids- og avlastningstilbud rettet mot ulike grupper

Asker kommune har høyere utgifter enn sammenlignbare kommuner til disse tjenestene. Kommunedirektøren legger derfor opp til en prosess for å justere aktiviteten og tilpasse tjenestetilbud. Det skal blant annet vurderes endret organisering, bedre utnyttelse av personalressursene, samt tilpasning av standard og omfang.

Kommunen vil til enhver tid sørge for at tjenestetilbudet er forsvarlig, og at det gjøres løpende individuelle vurderinger. Med disse endringene vil kommunen kunne redusere kostnadene med 5 mill. kroner fra 2023.

Medborgerskap

Aktivitets- og tilskuddspottene i Medborgerskap videreføres uten prisjustering i 2023

Aktivitets- og tilskuddspottene i Medborgerskap videreføres på dagens nivå uten prisjustering i 2023, noe som har en effekt på 1 mill. kroner. Kommunedirektøren mener at tiltaket ikke vil få vesentlig betydning for tilbudet og aktiviteten.

Samfunnsutvikling

Redusere grunnbemanningen og øke produktiviteten

Byggesaksområdet er i hovedsak selvkost- og gebyrfinansiert. Kommunedirektøren har kartlagt ressursbruk og selvkostgrad, og mener det er rom for å redusere utgiftene gjennom å øke produktiviteten og ha fokus på tjenesteutvikling. Kommunedirektøren legger også til grunn at antall byggesaker er vesentlig redusert, og at ressursene må tilpasses dette.

Kommunedirektøren forutsetter at tjenestetilbudet til innbyggerne opprettholdes på dagens nivå og at fristkrav overholdes. Kommunedirektøren legger til grunn at effekten i 2023 vil være 4 mill. kroner.

Tiltak som krever politisk behandling

Tabellen og beskrivelsene under viser forslag til ytterligere tiltak for innsparing i 2023. Tiltakene krever politisk behandling og har en samlet effekt på 5,25 mill. kroner.

Det gjøres oppmerksom på at tiltaket knyttet til endring av gebyrer i svømmehaller vil legges frem for behandling i egen sak i løpet av 2. kvartal 2023, se nærmere beskrivelse nedenfor.

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp i 2023 (Beløp i 1 000kr)
Administrasjon og ledelse	Utsette opptrappingsplanen for lærlinger	2 000
	Redusere formannskapetets disposisjonskonto	250
	Sum	2 250
Medborgerskap	Endring i gebyrer for kommunale svømmehaller (det legges frem egen sak i løpet av 2. kvartal)	3 000
	Sum	3 000
	Sum totalt	5 250

Administrasjon og ledelse

Utsette opptrappingsplanen for lærlinger

Partssammensatt utvalg har i forbindelse med behandling av sak om opptrappingsplan for lærlinger (sak 3/22) vedtatt at kommunen skal opprettholde et måltall om minimum én lærling per 1000 innbyggere. Videre ble det vedtatt at dersom søkergrunlaget er til stede, er målet å øke antall lærlinger med minst 10 innen annet halvår 2022. For å ivareta dette ble det i Handlingsprogram 2022-2025 vedtatt en styrking av budsjettet på 2 mill. kroner til lærlinger.

Ved utgangen av 2022 hadde Asker kommune totalt 79 lærlinger. Siden kommunesammenslåingen i 2020 har det vært krevende for kommunen å nå måltallet. Hovedårsaken til dette er at søkergrunlaget til fagutdanningen er for lav i kommunens geografiske nedslagsfelt. En annen årsak er at flere av elevene som tar yrkesfaglig studieretning på videregående skole velger å ta det tredje året som påbyggingsår for å få generell studiekompetanse, i stedet for å gå ut i to års læretid.

På tross av gode tiltak har det ikke lyktes kommunen å få flere lærlinger. Det arbeides likevel systematisk og godt med å øke rekrutteringen. Kommunedirektøren foreslår å utsette opptrappingsplanen i ett år, da erfaringen viser at det ikke er tilstrekkelig antall kandidater.

Kommunen er i dialog med flere av nabokommunene for å dele erfaringer, og de andre kommunene melder om tilsvarende utfordringer som Asker kommune.

Kommunedirektøren vil legge frem en egen sak om lærlingeordningen i løpet av 2. kvartal 2023.

Redusere formannskapets disposisjonskonto

Kommunedirektøren foreslår å varig redusere formannskapets disposisjonskonto med 0,25 mill. kroner fra 2023. De tre siste årene er det regnskapsført langt mindre utgifter enn budsjettet. Mange av tiltakene som har vært finansiert fra disse midlene kan dekkes gjennom eksisterende finansieringsordninger, slik som for eksempel tilskuddsordninger og reserverte midler til TV-aksjonen.

Medborgerskap

Endring i gebyrer for kommunale svømmehaller

Kommunedirektørens foreslår å endre gebyrene i svømmehaller slik at disse blir på samme nivå som i sammenlignbare kommuner. Kommunedirektøren vurderer at det er et potensiale på 3-5 mill. kroner årlig i økte inntekter ved en slik gebyrendring.

Kommunedirektøren vil legge frem politisk sak med forslag til endring av gebyrene i svømmehallene i løpet av 2. kvartal 2023. Det er særlig tre forhold som vil vurderes: De ulike billettkategoriene, gratistilbudene og fordelingen av halltid i svømmehallene mellom idrettslag og publikum for øvrig.

Dersom det fattes politisk vedtak om gebyrendringer og disse iverksettes fra august måned, legger kommunedirektøren til grunn at effekten i 2023 vil være 3 mill. kroner.

Investeringsprogram

Ambisiøse investeringer bidrar til at Asker kommune får en stadig økende lånegjeld. Finansieringen av investeringsplanene, både i form av egenkapital og årlige renter og avdrag, båndlegger en stadig større andel av kommunens årlige inntekter. Dette medfører at kommunens økonomiske handlingsrom blir vesentlig redusert.

Kommunestyret vedtok i Handlingsprogram 2023-2026 å forskyve noen investeringsprosjekter i 2-3 år. I tillegg ble enkelte sekkeposter redusert i en periode,

med unntak av noen sekkeposter som ble skjermet. I vurderingen av hvilke investeringsprosjekter som skal gjennomføres i henhold til opprinnelig plan, ble formålsbygg som skal ivareta økt befolkningsvekst prioritert.

Kommunedirektøren har gjort en grundig gjennomgang av hele investeringsprogrammet opp mot demografiutviklingen, behovet for tjenester og bygningsmessig standard. Kommunedirektøren konkluderer med at det er forsvarlig å utsette de vedtatte prosjektene i 2-3 år.

I forbindelse med formannskapetets behandling av sak om oppfølging av verbalvedtak og oversendelsesforslag 7. februar (sak 32/23), ble det stilt spørsmål knyttet til den vedtatte utsettelsen av forprosjektet for antikvarisk rehabilitering av Tofte samfunnshus. Kommunedirektøren viser til sin redegjørelse i denne saken.

De økonomiske utsiktene for handlingsprogramperioden 2024-2027

Redusert økonomisk handlingsrom

Norsk økonomi og verdensøkonomien er for tiden preget av langt større usikkerhet enn normalt. Høy prisvekst, økende rente- og avdragsutgifter, energikrise og børsfall medfører utfordringer, og det er knyttet stor usikkerhet til kommunenes inntekter fremover.

Det innføres nytt inntektssystem for kommunene fra 2024. Samtidig har flere innbyggere i Asker med betydelige formuer flyttet ut av landet. Dette medfører reduserte skatteinntekter til Asker kommune og dermed et redusert handlingsrom. De to endringene i skatteinntektene kan i sum gi et potensiale for tap på ca. 110 mill. kroner årlig. Disse skatteendringene er ikke innarbeidet i vedtatt Handlingsprogram 2023-2026, og vil få betydelige varige økonomiske konsekvenser i årene fremover.

Nedenfor følger en nærmere beskrivelse av hvor mye de to endringene i skatteinntektene hver for seg vil kunne påvirke Asker kommune.

Nytt inntektssystem

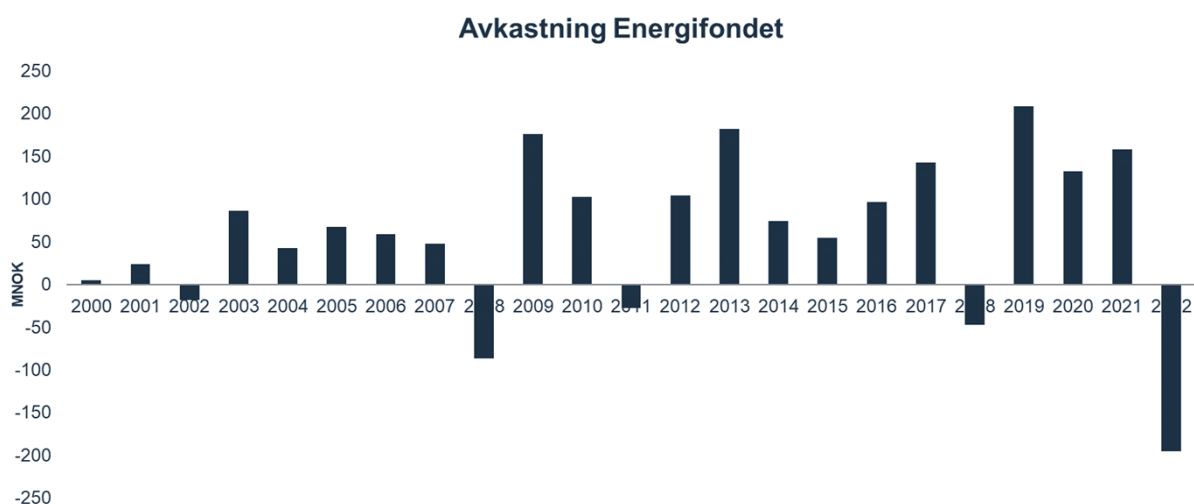
12. mai 2020 oppnevnte regjeringen Solberg et offentlig utvalg som skulle foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene. Utvalget skulle vurdere dagens inntektssystem og de ulike elementene i dette, og komme med et forslag til ny utforming av inntektssystemet for kommunene. NOU 2022: 10 *Inntektssystemet for kommunene* har vært på høring, og det tas sikte på at nytt inntektssystem for kommunene vil bli presentert i kommuneproposisjonen for 2024 som legges frem 11. mai 2023.

I regjeringens forslag til nytt inntektssystem for kommunesektoren svekkes skatteinntektene til Asker kommune med virkning fra 2024. Det er beregnet et foreløpig anslag på minimum 50 mill. kroner i reduserte inntekter.

Utflyttere fra Asker med store formuer

Skatteetaten har foretatt et forenklet anslag over hva kjente utflyttere fra Asker med store formuer har å si for skatteinngangen til kommunen. Det presiseres at utregningene inneholder store usikkerhetsmomenter. Basert på denne kunnskapen, legger kommunedirektøren til grunn at Asker kommune vil kunne ha et potensiale for tap av skatteinntekter på ca. 60 mill. kroner årlig.

Avkastning fra energifondet

Asker kommunes energifond har siden 2000 hatt en samlet avkastning på 1,4 mrd. kroner, noe som utgjør i overkant av 60 mill. kroner i året. Kommunen har et finansreglement som tilsier at realverdien av fondet skal opprettholdes. Utover det skal avkastningen benyttes til egenfinansiering av investeringer for å redusere lånoptaket. Det er viktig at kommunen har et langsiktig perspektiv på finansforvaltningen og et bufferfond for å håndtere svingninger i markedet.

2022 ble et svakt år for energifondet med en negativ avkastning på 206 mill. kroner. I 2021 hadde energifondet en positiv avkastning på 158 mill. kroner.

I Handlingsprogram 2023-2026 er det budsjettert med en avkastning fra energifondet på 5 prosent.

Tabellen under viser hvor mye dette utgjør i perioden.

<i>(Beløp i 1 000kr)</i>	2023	2024	2025	2026
Energifondet, 5 prosent avkastning	72 500	73 000	73 500	74 000

Kommunedirektørens mener at kommunen har et godt og robust finansreglement, og det ikke er grunnlag for å foreta endringer i finanspolitikken i Asker kommune.

Utbytte fra selskaper

Asker kommune har gjennom eiermeldingen en vedtatt eierpolitikk. Denne legger opp til at selskaper med kommersiell profil skal gi et årlig utbytte til kommunen. Utbytteforventningene skal reflektere hva Asker kommune som eier mener er en riktig balanse mellom utbytte og tilbakeholdt kapital i selskapet. Et sentralt hensyn ved fastsetting av utbytte er at selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset virksomhetens mål, strategi og risikoprofil.

Tabellen under viser budsjettert utbytte for perioden 2020-2026 og faktisk utbetalt utbytte for perioden 2020-2022.

<i>(Beløp i 1 000kr)</i>	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Budsjettert utbytte	31 800	31 800	31 800	31 800	31 800	31 800	31 800
Faktisk utbetalt utbytte	33 701	22 633	33 405				
Mer-/mindreforbruk	1 901	-9 167	1 605				

Kommunedirektøren har sendt eierbrev til selskapene, og vil videreføre dialogen med selskapene for å sikre at vedtatt krav til utbytte blir realisert.

Temaplaner, innovasjon og tjenesteutvikling

I perioder med omstilling er det også viktig å satse på tjenesteutvikling, innovasjon og digitalisering, samt videreutvikle samarbeidet med frivilligheten, næringslivet og andre aktører i sivilsamfunnet.

Kommunestyret har vedtatt en rekke temaplaner som definerer politiske innsatsområder, retningsvalg og prioriteringer for samfunns- og tjenesteutviklingen i

årene fremover. Arbeidet med å implementere og følge opp disse blir viktig for å sikre bærekraftige velferdstjenester i fremtiden.

De økonomiske rammebetingelsene tilsier at ambisjonene i temaplanene som hovedregel må realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år. For å kunne prioritere nye satsinger må vi i større grad omprioritere ressurser innenfor tjenesteområdene og/eller finne løsninger der flere tjenesteområder går sammen for å samfinansiere prioriterte aktiviteter og tiltak. Mulighetene for samfinansiering med eksterne samarbeidspartnere må også vurderes.

Kommunedirektøren vil i forbindelse med arbeidet med Handlingsprogram 2024-2027 gjøre en vurdering av hvilke satsinger fra temaplanene som bør prioriteres fremover. Dette legges frem for drøfting i hovedutvalgene i forbindelse med deres behandling av sak om innspill til Handlingsprogram 2024-2027 i april.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Denne saken er vurdert i forhold til de tre bærekraftsdimensjonene.

4. Tidligere behandling

Saken bygger på vedtatt Handlingsprogram 2023-2026 i sak 114/22.

5. Kommunedirektørens vurdering

Vedtatt statsbudsjett for 2023 fikk begrenset økonomisk betydning for Asker kommune, utover det som var innarbeidet i tilleggsinnstillingen. Kommunedirektøren foreslår å innarbeide to konkrete tiltak i budsjettet innenfor tjenesteområde Oppvekst.

Kommunedirektøren mener den allerede vedtatte rammejusteringen på 30 mill. kroner i 2023 i all hovedsak kan gjennomføres som løpende effektivisering og tjenesteutvikling, uten at dette påvirker kvaliteten på tjenestene ut til publikum/brukere. Dette ligger innenfor kommunedirektørens fullmakt, og flere av tiltakene er allerede under gjennomføring.

Foreløpig økonomisk resultat for 2022 viser et merforbruk i noen tjenesteområder som vil gi økonomiske utfordringer også i 2023. Dette tilsier behov for ytterligere omstillings- og effektiviseringstiltak. Kommunedirektøren foreslår også noen budsjettendringer som vil medføre endringer i tjenestetilbudet og krever politisk

beslutning. Til sammen vil disse tiltakene gi en ytterligere økonomisk effekt på 22,25 mill. kroner.

For å ta gode beslutninger og legge gode og bærekraftige planer, må kommunedirektøren sikre seg god innsikt og kunnskap. Den økonomiske situasjonen er for tiden preget av høy usikkerhet. Regjeringen vil i revidert nasjonalbudsjett for 2023 og kommuneproposisjonen for 2024 som legges frem 11. mai, komme med oppdaterte anslag for pris- og lønnsveksten og hva kommunene vil bli kompensert for knyttet til det. Kommunedirektøren vil avvente revidert nasjonalbudsjett og kommuneproposisjonen for å kunne vurdere eventuelle ytterligere budsjettgrep for å sikre en god og forutsigbar økonomistyring i innværende og kommende år.

Samtidig vet vi at Asker kommune vil stå overfor en ny økonomisk utfordring fra 2024, knyttet til endringene i skattesystemet og som følge av at flere innbyggere i Asker med betydelige formuer har flyttet ut av landet. Konsekvensene av disse endringene er ikke innarbeidet i vedtatt Handlingsprogram 2023-2026, og vil få betydelige varige økonomiske konsekvenser. Endringene i skattesystemet kan i sum gi et potensiale for tap på ca. 110 mill. kroner årlig, noe som vil komme i tillegg til allerede vedtatt omstillings- og effektiviseringsprogram.

Kommunedirektøren vil i 1. tertialrapport 2023 og sak om strategiske mål og økonomiske rammer for Handlingsprogram 2024-2027 komme tilbake med en anbefaling om hvilke ytterligere grep som må gjøres i budsjettet fremover basert på siste oppdaterte kunnskap.

De økonomiske utfordringene tilsier at kommunedirektøren allerede nå vil varsle om at det kan bli nødvendig med en ansettelsesstopp i Asker kommune fra sommeren 2023. Hvis dette settes i verk, vil det bli etablert et omstillingsutvalg for å håndtere omstillingen på en god og ryddig måte i tråd med lov- og avtaleverk.

Asker er en stor kommune med et godt økonomisk fundament. De frie inntektene ligger godt over gjennomsnittet for norske kommuner. Vi har gode velferdstjenester, en god befolkningsvekst og et godt skattegrunnlag. Selv om den økonomiske situasjonen nå er krevende, danner dette grunnlag for optimisme på sikt.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
23/03817

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
28.03.2023	54/23
12.04.2023	19/23

Handlingsprogram 2023-2026 - revidert budsjett og økonomiske utsikter fremover

Formannskapet har behandlet saken i møte 28.03.2023 sak 54/23

Behandling

Kommunedirektør Lars Bjerke og ordfører Lene W. Conradi innledet kort til saken. Bjerke svarte på spørsmål.

Ivar Granum (A) fremmet forslag til nytt punkt:

De innsparte lønnskostnader i forbindelse med lærerstreiken 2022 på 7 mill. avsettes til læremidler og utstyr i skoler og barnehager.

Martin Berthelsen (SV) fremmet følgende forslag til to nye punkter:

1) Formannskapet forutsetter at kommunen ikke dekker inntektstap ved å mobilisere frivillige ressurser.

2) Kommunedirektøren legger fram et preliminært estimat innen desember 2023 av potensialet for styrking av kommuneøkonomien ved innføring av eiendomsskatt.

Forslag til nytt punkt (1) fremmet av SV, fikk 4 stemmer (SV, MDG, A), og falt.

Forslag til nytt punkt (2) fremmet av SV, fikk 1 stemme (SV), og falt.

Kommunedirektørens innstilling punkt 1, ble enstemmig vedtatt.

Kommunedirektørens innstilling punkt 2, ble vedtatt mot 3 stemmer (SV,A).

Kommunedirektørens innstilling punkt 3, ble vedtatt mot 3 stemmer (SV,A).

Kommunedirektørens innstilling punkt 4, ble vedtatt mot 3 stemmer (SV,A).

Kommunedirektørens innstilling punkt 5, fikk 4 stemmer (SV,MDG,A), og falt.

Forslag til nytt punkt fremmet av A, fikk 4 stemmer (SV,MDG,A), og falt.

Innstilling

1. Som følge av vedtatt statsbudsjett for 2023, innarbeides budsjettendringer i Handlingsprogram 2023-2026 i henhold til følgende tabell:

DRIFTSBUDSJETT - ENDRINGER <i>Beløp i 1000 kr</i>		2023	2024	2025	2026
Oppvekst	Kompensasjon gratis SFO (12 timer), 2. trinn fra skoleåret 2023/24	13 279	29 214	29 214	29 214
	Økt barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet	154	168	168	168
Tjeneste- overgripende	Økt rammetilskudd budsjettavtalen	-13 433	-29 382	-29 382	-29 382
	Sum	0	0	0	0

2. Kommunedirektørens redegjørelse for tiltakene knyttet til allerede vedtatt og innarbeidet omstillings- og effektiviseringsprogram på 30 mill. kroner, tas til orientering.
3. Det iverksettes ytterligere effektiviseringstiltak på 17 mill. kroner for å redusere konsekvensene av merforbruket fra 2022. Kommunedirektørens redegjørelse knyttet til disse tiltakene tas til orientering.

4. Budsjettendringer i henhold til følgende tabell innarbeides:

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp i 2023 <i>(Beløp i 1 000kr)</i>
Administrasjon og ledelse	Utsette opptrappingsplanen for lærlinger	2 000
	Redusere formannskapets disposisjonskonto	250
	Sum	2 250

Saksframlegg

Arkivsak
21/20319-5

Saksbehandler
Sylvi Seter

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
28.03.2023
12.04.2023

Oppfølging av forvaltningsrevisjon i Asker kommune - overordnet internkontroll

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektørens redegjørelse om oppfølging av anbefalingene i forvaltningsrevisjon om overordnet internkontroll tas til orientering.

1. Sammendrag og konklusjon

Deloitte gjennomførte i tidsrommet desember 2021 til august 2022 en forvaltningsrevisjon av overordnet internkontroll i Asker kommune. Oppdraget ble bestilt av kontrollutvalget i deres møte 6. september 2021 (sak 31/21).

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å undersøke om Asker kommune har etablert en tilfredsstillende sektorovergripende internkontroll og om det er utarbeidet felles retningslinjer for strukturen som skal ligge til grunn for internkontrollarbeidet. Rapport etter endt revisjon ble utarbeidet i august 2022.

Revisjonen avdekket ingen avvik, men kom med 17 anbefalinger for ytterligere forbedringer. Hensikten med denne saken er å gi en tilbakemelding om status knyttet til kommunedirektørens oppfølging av anbefalingene i revisjonsrapporten.

Kommunedirektøren vil innledningsvis vise til følgende hovedkonklusjon i forvaltningsrevisjonsrapporten:

Revisjonens overordnede vurdering er at Asker kommune i all hovedsak har etablert en god struktur for den sektorovergripende internkontrollen. Det er etablert et felles

kvalitetssystem som skal brukes av hele kommunen og som sikrer formalisering av arbeidsprosesser (skriftlige rutiner), gjennomføring av risikovurderinger og system og rutiner for å melde og følge opp avvik. Kvalitetssystemet understøttes av en rekke sentrale dokumenter og årshjulsprosesser gjennom virksomhetsstyringen som sikrer at alle virksomheter gjennomfører flere viktige internkontrolloppgaver samt også rapporterer på internkontrollarbeidet. Det er også utarbeidet egne kontrolltiltak for å etterse at internkontrolloppgavene etterleves – heriblant etterser seksjon for virksomhetsstyring om virksomhetene gjennomfører risikovurderinger, følger opp avvik som ikke er lukket, det gjennomføres både interne og eksterne revisjoner i forbindelse med kommunens ISO-sertifisering og det tilbys også veiledning og bistand ut mot den enkelte virksomhet.

God ledelse og gode plan- og styringsprosesser er en forutsetning for at Asker kommune kan ivareta sin rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Gjennom helhetlig virksomhetsstyring skal kommunen sikre effektiv drift og gode tjenester til innbyggerne, samtidig som vi ivaretar nødvendig utviklingsarbeid og innovasjon i tråd med samfunnets og innbyggernes behov.

Asker kommune har i mange år jobbet systematisk med å tilrettelegge for god virksomhetsstyring og gode årshjulsprosesser. Dokumentet *Virksomhetsstyring i Asker kommune* beskriver de overordnede prinsippene for ledelse, planlegging og styring i kommunen, og årshjulet beskriver når de ulike plan- og styringsprosessene finner sted gjennom året.

Arbeidet med internkontroll og kontinuerlig forbedring inngår som en integrert del av virksomhetsstyringen. Asker er som en av få kommuner sertifisert etter ISO 9001-standarden om kvalitetsledelse. Gamle Asker kommune ble i 2007 sertifisert etter denne standarden gjennomgående i hele organisasjonen. Det har etter kommunesammenslåingen vært en prosess med å harmonisere kvalitetsarbeidet og internkontrollarbeidet for å bringe hele den nye kommunen opp på samme nivå.

ISO-sertifiseringen innebærer blant annet at DNV årlig reviderer kommunens virksomheter. I tillegg gjennomfører kommunen selv en rekke interne revisjoner for å følge opp standarden.

Arbeidet med virksomhetsstyring og internkontroll er et kontinuerlig utviklingsarbeid. Kommunedirektøren vil bruke anbefalingene fra revisjonsrapporten som et viktig grunnlag i videreutviklingen av internkontrollen i Asker kommune. Arbeidet med å følge opp alle de 17 anbefalingene er i god prosess.

Samtidig vil kommunedirektøren understreke at det er viktig å sikre en god balanse mellom utviklingsaktiviteter og kontrollaktiviteter. Vi må sikre at organisasjonen ikke utvikler en «nullfeilskultur» som gjør at ledere og medarbeidere ikke våger å utnytte handlingsrommet og skape gode tjenester og rom for læring og forbedring. Dette er ikke minst viktig i en tid med stort behov for omstilling.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

2.1 Bakgrunn for saken

Forvaltningsrevisjon om overordnet internkontroll ble behandlet av kommunestyret 18. oktober 2022 (sak 89/22) og det ble fattet følgende vedtak:

Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp anbefalingene i punktene 1-17 innenfor dimensjonene styring og kontrollmiljø, informasjon og kommunikasjon, risikovurdering, avvikshåndtering og oppfølging av internkontrollen i forvaltningsrevisjonsrapport Overordnet internkontroll.

Kommunedirektøren ga sin uttalelse til revisjonsrapporten til kontrollutvalget 17. august 2022. Som det fremkom av kommunedirektørens uttalelse, er det allerede igangsatt eller planlagt tiltak på flere av områdene.

Generelt om overordnet internkontroll i Asker kommune

Asker kommunen forvalter store ressurser på vegne av innbyggerne. For å skape tillit hos befolkningen er det viktig å sikre god styring og kontroll. Dette bidrar igjen til å sikre at kommunen ivaretar innbyggernes behov og rettigheter, etterlever lover og regler og forvalter felleskapets ressurser på en effektiv og hensiktsmessig måte.

Internkontroll inngår som en integrert del av virksomhetsstyringen i kommunen. Internkontroll er en del av kommunens egenkontroll og er hjemlet i kommuneloven.

Kommunedirektørens internkontroll er den samlede kontrollen administrasjonen fører med egen virksomhet. God internkontroll skal bidra til forutsigbarhet og tillit til at kommunen ivaretar innbyggernes behov og rettigheter. Internkontroll består av formalisert og strukturert planlegging, organisering, gjennomføring, rapportering og evaluering av aktiviteter som sikrer at mål nås og lover og regler overholdes. Hensikten er å redusere risikoen for uønskede hendelser og sikre at inntrufne hendelser oppdages, håndteres og bidrar til læring og forbedring.

Asker kommune har helt siden 2007 vært sertifisert etter ISO 9001-standarden om kvalitetsledelse. Sertifiseringen har bidratt til at Asker kommune gjennom mange år har etablert en god struktur på det overordnede arbeidet med kvalitetsledelse og internkontroll, noe som også blir bekreftet i revisjonsrapporten.

ISO-sertifiseringen innebærer blant annet at DNV gjennomfører en årlig ekstern revisjon av kommunens kvalitetssystem og prosesser for å sikre at kommunen oppfyller kravene i standarden. Hvert tredje år gjennomføres det en mer omfattende resertifisering hvor kommunen får utdelt sertifikat knyttet til standarden. Det gjøres også en modenhetsvurdering hvor kommunen oppnår gode resultater. Det har etter kommunesammenslåingen vært en prosess med å harmonisere kvalitetsarbeidet og internkontrollarbeidet for å bringe hele den nye kommunen opp på samme nivå.

Asker kommune har i mange år jobbet systematisk med helhetlig virksomhetsstyring. Dokumentet [Virksomhetsstyring i Asker kommune](#) beskriver de overordnede prinsippene for ledelse, planlegging og styring i kommunen, og årshjulet beskriver når de ulike plan- og styringsprosessene finner sted gjennom året.

Asker kommune har et eget kvalitetssystem (Simpli) som utgjør grunnmuren i internkontrollen og er med på å sikre formalisering og dokumentasjon av internkontrollarbeidet. Arbeidet med kvalitetsledelse og internkontroll gjennom blant annet ISO 9001-standarden, COSO-rammeverket og «Orden i eget hus» (KS) sikrer en risikobasert tilnærming og bidrar til god virksomhetsstyring. Disse rammeverkene har vært et stort fortrinn i kommunens arbeid med å oppfylle kravene som følger av kommunelovens § 25 om internkontroll.

Kommunedirektørens delegeringsreglement beskriver videredelegering av ansvar og myndighet i organisasjonen, og beskriver også ansvaret for internkontroll. Det fremkommer av delegeringsreglementet at begge fullmaktsnivåer har ansvar for internkontroll. Kommunedirektøren og direktørene (fullmaktsnivå 1) har ansvar for at internkontrollen fungerer tilfredsstillende i alle deler av organisasjonen, samt å følge opp at myndighet delegert til fullmaktsnivå 2 blir forsvarlig ivaretatt. Virksomhetslederne og avdelingslederne (fullmaktsnivå 2) har ansvar for internkontrollen i egen virksomhet, samt å følge opp at den myndigheten som er delegert fra kommunedirektøren blir forsvarlig ivaretatt.

Lederrollen er sentral for å sikre god styring og kontroll. Balansen mellom tillit og kontroll er sentralt i utøvelsen av god ledelse. Asker kommune gjennomførte i perioden 2019-2022 et omfattende lederutviklingsprogram for alle kommunens ca. 350 ledere. Formålet har vært å bygge felles kultur og ledelsesprinsipper, med fokus på endringsledelse. Kvalitet og internkontroll har inngått som ett av flere viktige temaer i denne sammenheng.

Oppfølging av forbedringspunkter fra rapport om overordnet internkontroll

Kommunedirektøren vil bemerke at revisjonsrapporten ikke inneholder avvik, og at revisor mener at kommunen har etablert en god struktur for den sektorovergrepene internkontrollen.

Nedenfor følger en beskrivelse av status knyttet til arbeidet med oppfølging av de 17 forbedringspunktene som fremkommer av revisjonsrapporten. Forbedringspunktene er inndelt i fem hovedområder: Styring og kontrollmiljø, informasjon og kommunikasjon, risikovurdering, avvikshåndtering og oppfølging av internkontrollen.

Styring og kontrollmiljø

Anbefaling 1

Etablerer enda tydeligere føringer for hvilket ansvar ledere på ulike nivå har for internkontrollen. Lederens ansvar for og forventninger til internkontrollarbeidet kan med fordel omtales spesifikt i lederavtalene som inngås med ledere på ulike nivå.

Ledernes ansvar for internkontroll er tydelig definert i kommunedirektørens delegeringsreglement. Videre er ansvaret for internkontroll innarbeidet i lederavtalene, og det er en egen arbeidsprosess i kvalitetssystemet Simpli som ytterligere konkretiserer ansvaret.

I tillegg er ledernes internkontrollansvar beskrevet i det årlige oppdragsbrevet. Det fremgår her at ledere skal gjennomføre blant annet risiko- og sårbarhetsanalyser, vernerunder og internkontroll knyttet til informasjonssikkerhet. Dette er igjen grunnlag for utarbeidelse av de årlige virksomhetsplanene.

Anbefaling 2

Sikrer at det blir inngått lederavtaler med alle ledere.

I henhold til prosess for lederavtaler i kvalitetssystemet skal det årlig inngås lederavtaler på fire nivåer:

- mellom politisk forhandlingsutvalg v/ ordfører og kommunedirektøren
- mellom kommunedirektøren og direktør
- mellom direktør og virksomhetsleder
- mellom virksomhetsleder og avdelingsleder

Ansvaret for inngåelse av lederavtaler ligger til det øverste ledernivået i lederavtalen. Lederavtaler inngås innen 1. april hvert år. Det er alltid en viss turnover blant ledere gjennom året. Ledere som tiltrer stillingen etter 1. april, trer automatisk inn i avtroppende leders avtale for inneværende år. Dette medfører at det ikke fullt ut vil være samsvar mellom antall ledere og antall lederavtaler til enhver tid.

Alle lederavtaler arkiveres i sak- og arkivsystemet. Det blir gjennomført internkontroller for å sikre at alle lederavtaler er på plass.

Anbefaling 3

Sikrer at ledere får tilstrekkelig opplæring/veiledning i bruk av kvalitetssystemet og hvordan de i praksis kan gjennomføre internkontroll-arbeidet.

Asker kommune har et eget onboardingsprogram for nye ledere. Dette skal sikre at alle ledere har tilstrekkelig kompetanse til å ivareta de ulike delene av lederrollen, inkludert kunnskap om bruk av kommunens digitale systemer og styringsverktøy.

Som en del av oppfølgingen av kommunedirektørens oppdragsbrev, gjennomføres det årlig opplæring/workshops/veiledning knyttet til ulike internkontroll- og styringsaktiviteter. Opplæringen er obligatorisk for alle virksomhetsledere, og mange avdelingsledere deltar også.

Følgende temaer gjennomgås i workshopene:

1. Virksomhetsplan – praktisk gjennomføring og rapportering

2. Risikoanalyser – tiltak og oppfølging av risiko
3. Avvikshåndtering – oppfølging av funn og avvik
4. Informasjonssikkerhet – hvorfor er det viktig og hvordan gjennomføre internkontroll
5. Ledelsens gjennomgang – som verktøy for oppfølging av internkontroll i egen virksomhet

Anbefaling 4

Sikrer at alle tjenesteområder og virksomheter i kommunen har gode systemer for å identifisere, utarbeide og oppdatere rutiner for sentrale arbeidsprosesser.

Det er et grunnleggende prinsipp at internkontrollen skal være tilpasset virksomhetens risiko og egenart. Dette innebærer at omfang og nivå på prosesser og rutiner også bør være tilpasset virksomhetens risiko og behov. Det er med andre ord viktig å ha en god balanse mellom tillit og kontroll i utøvelsen av lederskapet.

Asker kommune har etablert digitale systemer for virksomhetsstyring, hvor kvalitetssystemet Simpli og økonomi- og styringssystemet Framsikt utgjør de to viktigste hovedsystemene.

Virksomhetslederne har ansvar for at virksomhetens viktigste prosesser til enhver tid er oppdatert i kvalitetssystemet, at prosesser og rutiner er kjent og følges opp av ansatte, og at avvik og forbedringer registreres og følges opp for å sikre kontinuerlig forbedring av tjenestene. Dette ansvaret er presisert i en egen prosess om internkontroll i kvalitetssystemet, og fremgår også av det årlige oppdragsbrevet.

Kommunedirektøren vil i tillegg vise til at virksomhetslederne i Framsikt årlig skal bekrefte at sentrale arbeidsprosesser og rutiner er oppdatert og dokumentert i Simpli og gjort kjent for de ansatte. Simpli sender videre varsel til prosesseiere med påminnelse om årlig gjennomgang/oppdatering av prosesser, noe som også bidrar til å holde systemet oppdatert.

Anbefaling 5

Sikrer at ansatte får tilstrekkelig opplæring/bistand til å finne frem til rutiner

Asker kommune har en løpende dialog med leverandøren av kvalitetssystemet for å sikre riktig bruk og gode brukeropplevelser. Det er utarbeidet en rekke e-læringsguider knyttet til bruk av systemet. Superbrukere kan også kontaktes ved behov for en-til-en-veiledning.

Søkefunksjonen «Tore på kontoret» på kommunens intranett er også et godt hjelpemiddel for å finne frem i kvalitetssystemet.

For øvrig gjennomføres det egne kurs i bruk av kommunens ulike digitale systemer. Det er blant annet etablert et eget onboardingprogram for nye ledere der også kvalitetssystemet er tema.

Anbefaling 6

Sikre gode system for å kartlegge kompetanse og utarbeide nødvendige kompetanse- og opplæringsplaner, slik at ansatte får nødvendig opplæring til å ivareta sine arbeidsoppgaver på en god måte.

Asker kommune har i mange år hatt et eget strategisk digitalt kompetansestyringsverktøy (Obisoft). Dette benyttes for å kartlegge kompetansebehov og avdekke eventuelle kompetansegap, som grunnlag for medarbeidersamtaler og kompetanseutvikling for de enkelte ansatte og kommunen som helhet.

Senter for innovasjon og læring (Seil) har ansvar for planlegging og gjennomføring av kompetanseutvikling i kommunen. I tillegg jobbes det med en overordnet og langsiktig kompetanseutviklingsplan, som en oppfølging av temaplan for arbeidsgiverpolitikk.

Det vises for øvrig til at Asker kommune i perioden 2019-2022 gjennomførte et omfattende lederutviklingsprogram for alle kommunens omkring 350 ledere.

Anbefaling 7

Sikre at det minst en gang årlig blir gjennomført medarbeidersamtaler med ansatte (ansatte både med og uten lederansvar)

Kommunen har en egen prosess i kvalitetssystemet for gjennomføring av årlige medarbeidersamtaler. Lederes ansvar for å gjennomføre medarbeidersamtaler er også presisert i oppdragsbrevet. Medarbeidersamtalene gjennomføres og dokumenteres i kompetansestyringsverktøyet Obisoft.

Kommunedirektøren erfarer at de aller fleste ledere gjennomfører medarbeidersamtaler i henhold til rutinen, men at de ikke alltid dokumenteres på riktig måte. Kommunedirektøren vil iverksette internkontrollaktiviteter for å sikre at medarbeidersamtaler gjennomføres og dokumenteres i henhold til rutinen.

Asker kommune har fokus på utvikling av godt medarbeiderskap. Det gjennomføres jevnlig en 10-faktor medarbeiderundersøkelse som grunnlag for utvikling av virksomhetene. 10-faktorundersøkelsen kartlegger medarbeideres opplevelse knyttet til de ti faktorene indre motivasjon, mestringstro, autonomi, bruk av kompetanse, mestringsorientert ledelse, rolleklarhet, relevant kompetanseutvikling, fleksibilitetsvilje, mestringsklima og prososial motivasjon. Enkelte temaer fra 10-faktorundersøkelsen inngår også i medarbeidersamtalen.

Informasjon og kommunikasjon

Anbefaling 8

Sikrer at ansatte i større grad blir gjort kjent med innholdet i virksomhetsplaner.

Virksomhetsleder er ansvarlig for utarbeidelse av en årlig virksomhetsplan med tiltak som er relevante for virksomheten. Virksomhetsplanen skal utarbeides gjennom bred medvirkning fra ansatte og tillitsvalgte, og skal i tillegg behandles i virksomhetenes medbestemmelsesmøter.

Virksomhetsplanene utarbeides i Framsikt og blir tilgjengeliggjort for ansatte.

Anbefaling 9

Sikrer at ansatte i større grad blir gjort kjent med innholdet i etiske retningslinjer for Asker kommune.

Asker kommune har etiske retningslinjer som er utarbeidet gjennom en bred og involverende prosess, hvor også ansattrepresentanter har deltatt.

Gjennomgang av de etiske retningslinjene er en del av opplæringen ved nyansettelser. Alle ansatte skriver i forbindelse med ansettelsesbrevet under på at de er gjort kjent med kommunens etiske retningslinjer. Kjennskap til kommunens etiske retningslinjer er også tatt inn som grunnkompetansekrav til alle ansatte som følges opp som en del av medarbeidersamtalene.

Det er for øvrig etablert ulike verktøy og arenaer for etisk refleksjon i tjenesteområdene, for slik å kunne drøfte etiske dilemmaer som oppstår i hverdagen.

Anbefaling 10

Vurdere å gjennomføre etisk refleksjon i alle virksomheter

De etiske retningslinjene er også omtalt i lederavtalene. Alle virksomhetsledere har gjennom lederavtalen et ansvar for å følge opp at det legges til rette for jevnlig etisk refleksjon i virksomheten. Dette gjøres på ulike måter ut fra hva som er mest hensiktsmessig i den enkelte virksomhet.

Det ble i mai 2022 gjennomført en egen e-læringskampanje for alle ansatte om etikk og etiske dilemmaer. Tilsvarende kurs vil bli gjennomført hvert år fremover.

Risikovurdering

Anbefaling 11

Følge opp at man forventer at det blir gjennomført risikovurderinger av alle sentrale forhold som vedrører driften og tjenestene i kommunen. Gjennom f.eks.

- o Tydelige forventninger i oppdragsbrev*
- o Etterspørre i ledersamtaler*
- o Informasjon til ledere/ansatte*
- o Opplæring*

Arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser er beskrevet i en egen prosess i kvalitetssystemet. Forventninger til gjennomføring av risikovurderinger er videre

tydeliggjort i kommunedirektørens oppdragsbrev. Det fremgår her at det er forventet at alle virksomheter som et minimum vurderer risiko innenfor følgende tre områder:

1. Samfunnssikkerhet og beredskap
2. Tjenesteutvikling og forsvarlige tjenester
3. Økonomi ressursstyring og ressursbruk

For enkelte tjenesteområder er det også utarbeidet oversikt over felles risikoområder som skal sikre at sentrale risikoer blir vurdert av samtlige virksomheter innenfor tjenesteområdet.

Arbeid med risikovurderinger er for øvrig et sentralt tema i de årlige workshopene for virksomhetslederne i januar/februar.

Utkast til virksomhetsplan, ledelsens gjennomgang, ROS-analyse for virksomheten og øvrige internkontrolltiltak blir gjennomgått og drøftet i lederdialogen mellom virksomhetsleder og direktør hver vår.

Anbefaling 12

Gi tydelige føringer og opplæring i hvordan risikovurderinger skal gjennomføres og hvordan identifiserte risikoer skal følges opp. Det bør også tydeliggjøres at ansatte bør informeres om hvordan identifiserte risikoer i den enkelte enhet følges opp/vurderes av ledelsen.

Arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser er beskrevet i en egen prosess i kvalitetssystemet, og gjennomføres minimum årlig i dialog med ansatte i virksomheten. Vesentlige risikoer blir deretter gjennomgått i ledelsens gjennomgang i virksomhetene, og inngår som grunnlag for arbeidet med virksomhetsplanen. Ledere informerer ansatte om hvilke risikoer som er vurdert i forbindelse med utarbeidelse og behandling av virksomhetsplanen.

Virksomhetene får gjennom de årlige workshopene praktisk opplæring i gjennomføring av risikoanalyser som verktøy for å forebygge uønskede hendelser eller mangler ved tjenestetilbudet, etterlevelse av lovkrav og etablering av internkontrolltiltak. Workshopene som ble gjennomført våren 2023 hadde økt fokus på veiledning i fremgangsmåte og bruk av risikoskalaen.

Avvikshåndtering

Anbefaling 13

Sikrer at ansatte vet hvordan og i hvilke tilfeller de skal melde avvik.

Overordnede føringer for avvikshåndtering er dokumentert i egen rutine i kvalitetssystemet Simpli. Det er som en del av opplæringen, i workshops og i arbeidet med etisk refleksjon drøftet kriterier/standarder for hva som defineres som avvik eller forbedringer som igjen skal følges opp i kvalitetssystemet.

Dersom det oppdages en uønsket hendelse skal denne registreres i avviksmodule i kvalitetssystemet, slik at det kan gjennomføres årsaksanalyser og iverksettes tiltak for at tilsvarende hendelser ikke skal skje igjen. Dette er en viktig del av forbedringsarbeidet i kommunen.

Anbefaling 14

Sikrer at ledere oppfordrer ansatte til å melde avvik når avvik oppstår.

Å melde fra om hendelser/avvik er en viktig del av kommunens arbeid med kontinuerlig forbedring. Det jobbes kontinuerlig med å videreutvikle en god avvikskultur. Ledere og ansatte oppfordres gjennom workshops og i annen opplæring til å ha fokus på oppfølging av avvik i lærings- og forbedringsarbeidet.

Anbefaling 15

Gir tydelige føringer om at avvik skal følges opp på en systematisk måte. Det bør også innføres skriftlige rutiner som sikrer at ansatte får tilbakemelding på at avvik som er meldt inn er fulgt opp.

Oppfølging av innmeldte avvik skjer i avviksmodule i kvalitetssystemet. Alle som melder avvik, har tilgang til å se status og oppfølging for sine innmeldte avvik.

Systemet har en funksjon hvor meldte avvik automatisk sendes til nærmeste leder med frist for oppfølging, og det sendes automatiske påminnelser om oppfølging frem til avviket er lukket. Dersom avviket ikke følges opp innen fristen, sender systemet varsel til neste eskaleringsnivå.

Oppdragsbrevet understreker at virksomhetsledere hvert halvår skal gjennomgå statistikk fra avvikssystemet og gjøre en samlet vurdering av avviksområdene og identifisere eventuelle rotårsaker.

Oppfølging av internkontrollen

Anbefaling 16

Sikrer at svakheter i internkontrollen og/eller sentrale risikoområder som er identifisert og rapportert oppover til neste nivå også blir tatt opp igjen med ledere på underliggende nivå, herunder at det blir gitt tilbakemelding om hvordan rapporteringen er fulgt opp. Dette kan eks. være tema i lederdialog.

Asker kommune har som en del av ISO-sertifiseringen og kommunens årshjul etablert et system med ledelsens gjennomgang på tre nivåer: Virksomhetsnivå, tjenesteområdenivå og kommunenivå.

Systemet legger opp til at risikoer fra underliggende enheter aggregeres opp og vurderes på overordnede nivåer. I ledelsens gjennomgang på kommunenivå gjennomgås tilbakemeldinger fra kommunens virksomheter og tjenesteområder, samt funn fra DNVs årlige revisjon. Erfaringer fra kommunenivå bringes tilbake til de

underliggende nivåene, som grunnlag for oppdragsbrev og kommende års arbeid med ROS-analyser og virksomhetsplaner.

I tillegg er det løpende lederdialog, faste ledermøter og medbestemmelsesmøter på de tre nevnte nivåene der internkontroll og risikoområder er jevnlig temaer.

Anbefaling 17

Vurder å rapportere mer utfyllende til kommunestyret om internkontroll, der rapporteringen er tydeligere på hvilke risikoområder/svakheter som ev. er identifisert og hvordan disse blir fulgt opp.

Kommunedirektøren rapporterer om status for internkontrollarbeidet som en del av årsberetningen som behandles av kommunestyret i juni hvert år. Det rapporteres blant annet om gjennomførte eksterne og interne revisjoner, statlige tilsyn, personvern og informasjonssikkerhet, forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroll og varslingsaker. Videre redegjøres det for planlagte aktiviteter kommende år.

Dersom det som en del av den administrative virksomhetsstyringen avdekkes vesentlige avvik eller risikoområder, vil kommunedirektøren orientere og/eller fremme egne saker om dette snarest mulig. Kommunedirektøren viser til at dette for eksempel har vært gjort knyttet til beredskap, cyberangrep og personvernhendelser.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Bærekraftsdimensjonene er ikke vurdert i saken.

4. Tidligere behandling

Rapporten «Forvaltningsrevisjon overordnet internkontroll» ble behandlet i kommunestyret 18. oktober 2022 (sak 89/22).

5. Kommunedirektørens vurdering

Asker kommune har i mange år jobbet systematisk med virksomhetsstyring.

Arbeidet med internkontroll og kontinuerlig forbedring inngår som en integrert del av virksomhetsstyringen. Asker er som en av få kommuner sertifisert etter ISO 9001-standarden om kvalitetsledelse. Kommunedirektøren vurderer at den årlige eksterne revisjonen etter ISO-standarden er et svært positivt bidrag til å sikre god styring og interkontroll i Asker kommune. I tillegg er statlige tilsyn og forvaltningsrevisjoner et viktig bidrag inn i arbeidet med å bygge en god kultur for kvalitet og forbedring.

Kommunedirektøren legger til grunn at revisjonsrapporten konkluderer med at Asker kommune i all hovedsak har etablert en god struktur for den sektorovergripende internkontrollen. Prosessene og rutinene i kvalitetssystemet trekkes frem som et svært viktig verktøy i denne sammenheng, i tillegg til ISO-sertifiseringen og kommunens ulike årshjulsprosesser knyttet til internkontroll.

Kommunedirektøren legger videre til grunn at revisjonen ikke avdekket avvik knyttet til kommunens overordnede internkontroll. Rapporten peker imidlertid på 17 anbefalinger som ytterligere vil bidra til å forbedre internkontrollarbeidet.

Arbeidet med virksomhetsstyring og interkontroll er et kontinuerlig utviklingsarbeid. Kommunedirektøren vil bruke anbefalingene fra revisjonsrapporten som et viktig grunnlag i videreutviklingen av internkontrollen i Asker kommune, og viser til at arbeidet med å følge opp alle de 17 anbefalingene er i god prosess.

Samtidig vil kommunedirektøren understreke at det er viktig å sikre en god balanse mellom utviklingsaktiviteter og kontrollaktiviteter. Uten orden i eget hus, som skal sikre kvalitet og effektivitet i tjenestene, vil vi ikke få nødvendig tid og handlingsrom til å jobbe med utviklingsarbeid. På samme måte må vi ikke bare gjøre ting riktig, vi må også sikre at vi gjør det rette gjennom å skape tid og rom for utvikling, forbedring og nytenking. Vi må sikre at organisasjonen ikke utvikler en «nullfeilskultur» som gjør at ledere og medarbeidere ikke våger å utnytte handlingsrommet og skape gode tjenester og rom for læring og forbedring. Dette er ikke minst viktig i en tid med stort behov for omstilling. Kontrollaktiviteter og utviklingsaktiviteter må derfor sees i sammenheng, og er på mange måter gjensidig avhengig av hverandre.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
21/20319

Saksbehandler
Margrethe Sørli

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
28.03.2023	55/23
12.04.2023	20/23

Oppfølging av forvaltningsrevisjon i Asker kommune - overordnet internkontroll

Formannskapet har behandlet saken i møte 28.03.2023 sak 55/23

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kommunedirektørens redegjørelse om oppfølging av anbefalingene i forvaltningsrevisjon om overordnet internkontroll tas til orientering.

Saksframlegg

Arkivsak
23/01231-2

Saksbehandler
Tor Arne Midtbø

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
28.03.2023

Asker kommunes høringsuttalelse til Drammen kommuneplanens arealdel 2023-2035

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune tar Drammen kommunes forslag til kommuneplanens arealdel 2023-2035 til orientering.
2. Drammen og Asker kommuner er naboer med mange felles utfordringer. Asker kommune legger vekt på at våre to kommuner har et godt samarbeid rundt felles interesser og fagtemaer.

1. Sammendrag og konklusjon

1.1 Hva saken gjelder

Kommuneplanens arealdel for Drammen er lagt ut på høring og offentlig ettersyn. Hensikten med denne saken er å ta stilling til Drammen kommunes henvendelse om innspill til planforslaget samt vedta en høringsuttalelse fra Asker kommune som skal sendes Drammen kommune. Asker kommune er høringspart i saken da arealdisponeringen i Drammen kommune har relevans for Asker kommune som nabokommune. Høringsfristen går ut 15. mars 2023, men Asker kommune har fått utsatt høringsfristen til 23. mars 2023.

I dag styres arealbruken i Drammen kommune etter arealplaner vedtatt i de tre tidligere kommunene; Drammen, Nedre Eiker og Svelvik. I arbeidet med ny arealdel har Drammen kommune søkt å harmonisere de tre tidligere kommuneplanene til en felles kommuneplan.

De arealpolitiske prinsippene fra kommuneplanenes samfunnsdel er hovedrammen for hvilke temaer som er omtalt og vurdert i arealdelen, herunder:

- Samordnet areal- og transportplanlegging og samferdsel
- Utvikling av bysentrum, tettsteder og kommunedeler
- Bolig og boligbygging
- Næringsutvikling og næringsarealer
- Grøntarealer og natur

1.2 Kommunedirektørens vurdering

I hovedsak vurderer Asker kommune at Drammen kommunes mål og intensjoner er i tråd med Asker kommunes forslag til arealdel som er/skal på ny høring og offentlig ettersyn. Begge kommuner har fokus på klima og miljø og fortetting i sentrale områder i tråd med bolig, areal og transportplanlegging.

Av særlig relevans for Asker kommune er følgende arealinnspill:

- Tømmerhavn på Juve (innspill nr. 60):
- Areal for renseanlegg i Kobbervikdalen (innspill nr. 156)

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

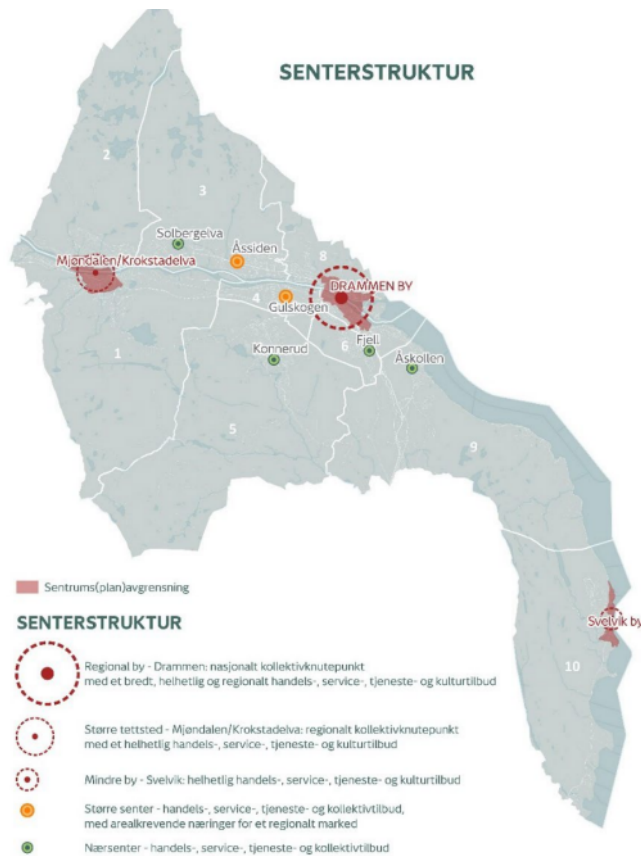
2.1 Kommuneplanens arealdel på høring

Forslag til kommuneplanens arealdel ble behandlet i Drammens formannskap 06.12.2022 og kommunestyret 12.12.2022. Planen ble vedtatt lagt ut på høring og offentlig ettersyn. Asker kommune har som høringspart i saken fått tilsendt planforslaget med høringsfrist 15. mars 2023. Etter avtale med Drammen kommune, har Asker kommune fått utvidet høringsfristen.

2.2 Kort beskrivelse av Drammen kommune og forslag til ny arealdel

Drammen er Norges sjuende største kommune målt i folketall og den nest største i Viken fylke. I nasjonal sammenheng er Drammen en storby og et knutepunkt for både person- og godstrafikk med både E18, E134, Sørlandsbanen, Vestfoldbanen og Bergensbanen som sentrale transportåre gjennom kommunen. Drammen har også en av landets sentrale stamnetthavner som kobler sjø sammen med vei og bane. I tillegg har kommunen nytt sykehus under oppføring. Videre er det store transformasjons- og utviklingsprosjekter i gang på blant annet Gulskogen, Den gamle sykehustomta og Tangenkaia.

Senterstruktur

Drammen kommune har 102.714 innbyggere per 01.07.2022. Fram mot 2040 forventes det en svak økning i folketall med en anslått årlig vekst på 0,5 prosent.

Drammen kommune har som mål å være attraktiv for nåværende og fremtidige innbyggere, besøkende og næringsdrivende. Rammene for utvikling av kommunens byer og tettsteder ligger i den vedtatte senterstrukturen, og i de arealpolitiske prinsippene om et utbyggingsmønster basert på samordning av arealbruk og transportsystem. I tillegg kommer ambisjonene om å bevare og utvikle de grønne verdiene.

Drammen kommune består av 10 kommunedeler. Vedtatt senterstruktur definerer Drammen by

som regionhovedstad og Mjøndalen /Krokstadelva og Svelvik som mindre by- og sentrumsområder. Gulskogen og Åssiden er definert som større senter og er sentrale handelssteder i kommunen. Drammen har flere nærsentre som Solbergelva, Askollen, Fjell og Konnerud, samt steder som Berger som ligger ved grensen til Holmestrand helt syd i kommunen og som har et helt spesielt industrimiljø og kultursenteret Fossekleiva.

Bolig og boligbygging

Drammen kommunes visjon er at Drammen skal være et godt sted å leve, med et variert og attraktivt boligtilbud. Arealdelen legger opp til at det skal bygges boliger i og rundt vedtatt senterstruktur. Det finnes omtrent 47.000 boliger i Drammen kommune i dag. Boligsammensetningen i hele kommunen sett under ett er forholdsvis variert, hvorav 38% av alle boliger er eneboliger. Det er likevel store forskjeller i de ulike delene av kommunen. I mange kommunedeler er boligtilbudet preget av en overvekt av eneboliger, mens særlig sentrumsområdet i Drammen by har en høy andel små leiligheter og få store leiligheter.

Drammen har en mangfoldig befolkning, både i aldersfordeling og utdanningsnivå samt kulturell, religiøs og etnisk opprinnelse.

I planperioden og framover vil andelen eldre over 67 år øke sterkt. Antall 80-åringer vil dobles frem mot 2040. Dette legger press på tjenestetilbudet og økonomien til Drammen. Et viktig tiltak for å møte «eldrebølgen» er å legge til rette for at de eldre kan bo hjemme lengre. Gode levekår og livskvalitet for innbyggerne er avhengig av boliger tilrettelagt for alle livsfaser (bofellesskap), møteplasser og områder som stimulerer til aktivitet og fellesskap. Dette er sentrale premisser i arealdelen og sikres gjennom kommuneplanbestemmelsene. For å sikre gode møteplasser og lekearealer er det til arealdelen også utarbeidet en veileder for lekeplasser og utearealer. Intensjonen er at fellesarealene skal være gode for folk i alle aldre.

Grønn mobilitet

Drammen kommune prioriterer vekst og utvikling i bysentre, tettsteder, nærsentre og langs kollektivakser. Gjennom samarbeidet i Buskerudbyen har kommunen sluttet seg til nullvekstmålet i personbiltransport. Dette vil si at veksten i persontransport skal tas med gange, sykkel og kollektivtransport, ikke med privatbil.

Sysselsetting og næringsliv

I 2021 hadde kommunen totalt i overkant av 46.000 arbeidsplasser. Ca.30.000 av disse arbeidsplassene er i offentlig sektor, mens 16.000 er i privat sektor. Veksten har samlet vært moderat siden 2014, men vekst i antall arbeidsplasser har vært vesentlig større i offentlig sektor enn i privat sektor, sett i forhold til landsgjennomsnittet. Bygg og anleggsbransjen er den største bransjen med i underkant av 5000 arbeidsplasser. Denne bransjen har hatt sterk vekst de senere år. IKT bransjen har også hatt prosentvis stor vekst, men har foreløpig et beskjedent antall arbeidsplasser i Drammen. Drammen kommune er en stor landbrukskommune, med variert produksjon av både korn, grønnsaker, kjøtt, frukt og bær.

Strategisk næringsplan som er under arbeid, og planlagt vedtatt innen sommeren 2023, skal redegjøre for ulike virkemidler for å sikre en robust næringsstruktur i kommunen.

Annet

Kommuneplanen har ellers fokus på kulturminner/kulturmiljø, naturverdier/blågrønne strukturer og samfunnssikkerhet med mer. Det er blant annet laget faresoner i plankartet for flomveier og erosjon. Faresonene følger dreneringslinjene. Dreneringslinjer er en matematisk beregning av hvordan vannet vil dreneres ut fra terrengform og helning. Det er ikke tatt hensyn til vannmengder, tette overflater,

vegetasjon, kummer, rør og andre viktige faktorer. Faresonene utelukker ikke flomfare i andre områder og skal brukes som et utgangspunkt for videre undersøkelser.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Samfunnsdelen i Drammen har innarbeidet FNs bærekraftsmål, og konkretisert disse i seks politiske satsingsområder med tilhørende hovedmål. Drammen har blant annet som mål å bli landets grønneste kommune.

4. Tidligere behandling

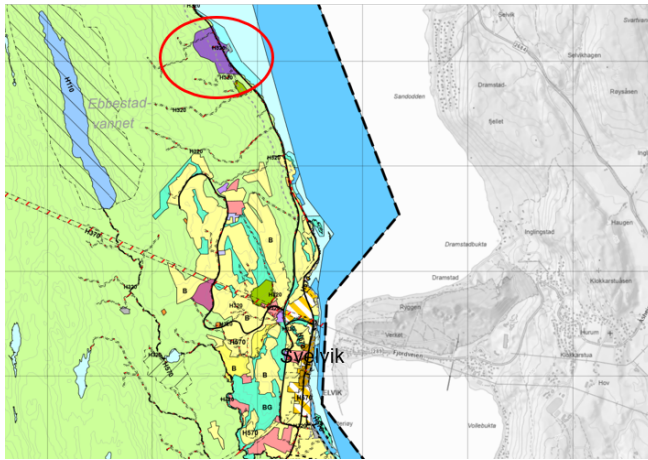
Saken er ikke behandlet tidligere.

5. Kommunedirektørens vurdering

Generelt

Drammen kommune har lagt ned et betydelig arbeid i å harmonisere de tre tidligere kommunene sine arealdeler. Det at Drammen og Asker kommuner behandler sine arealdeler parallelt gir begge kommuner en god anledning til å se egne planer og planprosesser i en regional sammenheng. Kommunene ligger i et felles bolig- og arbeidsmarked med befolkningsvekst, næringsutvikling, samferdselsutfordringer og press på natur og omgivelser. Dette gir oss muligheten til å lære av hverandre, og samarbeide der det er hensiktsmessig. Det vil være spesielt nyttig/relevant å samarbeide rundt samferdselstiltak som E134, E18 og jernbanen, samt arbeid med Drammensfjorden, i forhold til fjordmiljø og vannkvalitet, naturmangfold, strandpolitikk og ferdsel på fjorden.

Tømmerhavn på Juve, Svelvik:

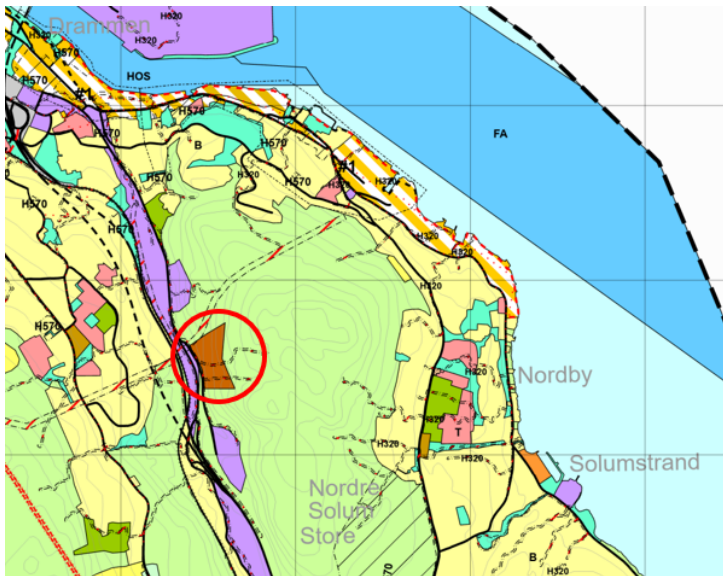

I forslag til ny arealdel har Drammen kommune innarbeidet innspill om ny tømmerhavn på Juve ved Svelvik. Prosessen med å finne et alternativ har bakgrunn i relokalisering av tømmerhavna i Drammensfjorden som følge av at Lierstranda tømmerhavn avvikles (godkjent av Miljøverndepartementet 2013) og er regulert til andre formål.

Juve i Svelvik, på vestsiden av Drammensfjorden vurderes som en egnet lokalisering for havnevirksomhet for tømmer og andre tilsvarende varer.

Asker kommune er positiv til kommuneplanens arealdel i Drammen kommune med hensyn til lokalisering av tømmerhavna. Asker kommune mener at Juve i Svelvik er et godt alternativ for tømmerhavna som kan gi gode sjøtransportmuligheter, særlig med hensyn til utskipping og transport av tømmer og flis.

Areal for renseanlegg, Kobbervikdalen (innspill nr. 156)

Både Asker og Drammens kommunestyre har nylig behandlet sak om nytt regionalt renseanlegg for Drammensregionen. Konklusjonen i begge kommunestyre er at dette skal legges til Nordbykollen (Kobbervikdalen) i Drammen kommune, og at det skal inngås et interkommunalt samarbeid mellom Asker, Lier og Drammen.

I forslag til ny arealdel er det satt av areal til dette formålet. Kommunedirektøren forutsetter at det ikke skjer endringer med dette arealet etter høringsperioden som kan forringe muligheten for å etablere det regionale renseanlegget.

Konklusjon:

Planforslaget vurderes å ikke få konsekvenser som skulle tilsi at Asker kommune ønsker forslaget omarbeidet. Kommunedirektøren har derfor ingen merknader til forslag til ny kommuneplanens arealdel i Drammen.

Asker kommune ønsker Drammen kommune lykke til i det videre arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Kommunedirektøren anbefaler at høringsforslaget tas til orientering.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
23/01231

Saksbehandler
Tor Arne Midtbø

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato
28.03.2023

Saksnr.
56/23

Asker kommunes høringsuttalelse til Drammen kommuneplanens arealdel 2023-2035

Formannskapet har behandlet saken i møte 28.03.2023 sak 56/23

Behandling

Ordfører Lene W. Conradi viste til tilleggsnotat kunngjort 27. mars 2023, med kommunedirektørens reviderte forslag til vedtak:

- 1. Asker kommune tar Drammen kommunes forslag til kommuneplanens arealdel 2023-2035 til orientering.*
- 2. Drammen og Asker kommuner er naboer med mange felles utfordringer. Asker kommune legger vekt på at våre to kommuner har et godt samarbeid rundt felles interesser og fagtemaer.*
- 3. Asker kommune ber Drammen kommune bidra til at det etableres en ny tømmerterminal ved fjorden, til erstatning for tømmerterminalen på Lierstranda.*

Kommuneplansjef Tor Arne Midtbø svarte på spørsmål.

Innstillingen fra tilleggsnotat av 27.03.2023 ble enstemmig vedtatt.

Ivar Granum (A) fremmet følgende forslag:

Asker kommune fremmer forslag ovenfor Drammen kommune om sammen ta initiativ til samarbeid med Ringerike kommune om å utrede omlastingsplass for togtransport med tømmer fra gamle Follum fabrikker til utskipning fra Drammen Havn.

Granums forslag ble vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.

Vedtak

1. Asker kommune tar Drammen kommunes forslag til kommuneplanens arealdel 2023-2035 til orientering.
2. Drammen og Asker kommuner er naboer med mange felles utfordringer. Asker kommune legger vekt på at våre to kommuner har et godt samarbeid rundt felles interesser og fagtemaer.
3. Asker kommune ber Drammen kommune bidra til at det etableres en ny tømmerterminal ved fjorden, til erstatning for tømmerterminalen på Lierstranda.

Saksframlegg

Arkivsak
22/09838-38

Saksbehandler
Silje Østgård Storeli

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
28.03.2023

Fremforhandlet utbyggingsavtale for Heggum-Jaksland, felt B1-4, til offentlig ettersyn

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Utbyggingsavtalen for Heggum-Jaksland, felt B1-4, legges ut til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 17-4 annet ledd.

1. Sammendrag og konklusjon

Det er fremforhandlet utbyggingsavtale for gjennomføring av detaljregulering for Heggum-Jaksland, felt B1-4, jf. avtalens vedlegg 1 og 2.

Detaljreguleringen ble vedtatt av kommunestyret i Asker, 08.03.2022 (sak 27/22). Plankartet ble endret av kommunestyret etter lovlighetskontroll hvor lovlighetsklage delvis ble tatt til følge den 14.06.2022 (sak 71/22). Vedtaket ble påklaget. Lovlighetsklagen ble ikke tatt til følge i kommunestyret 18.10.22 (sak 93/22). Lovlighetsklagen ble sent statsforvalteren som har saken til behandling.

Utbygging i planområdet krever omfattende infrastrukturtiltak. Det meste av infrastrukturen kan imidlertid kreves opparbeidet direkte etter plan- og bygningsloven (pbl.) § 18-1. Dette medfører at det kun er en liten andel av infrastrukturkostnadene som inngår i den påkrevde forholdsmessighetsvurderingen ved inngåelse av utbyggingsavtalen. Se nærmere om dette under kommunedirektørens vurdering.

Målet med avtalen har vært å finne løsninger for oppfyllelse av gjeldende rekkefølgekrav og en ansvarsdeling som sikrer gjennomføring av planen.

Kommunedirektøren vurderer at utbyggingsavtalen er innenfor de vedtatte rammene for bruk av slike avtaler i Asker kommune, jf. forutsigbarhetsvedtak datert 08.12.2020. Videre vurderer kommunedirektøren at kravene om at utbyggers anleggsbidrag skal være nødvendig og forholdsmessig er oppfylt.

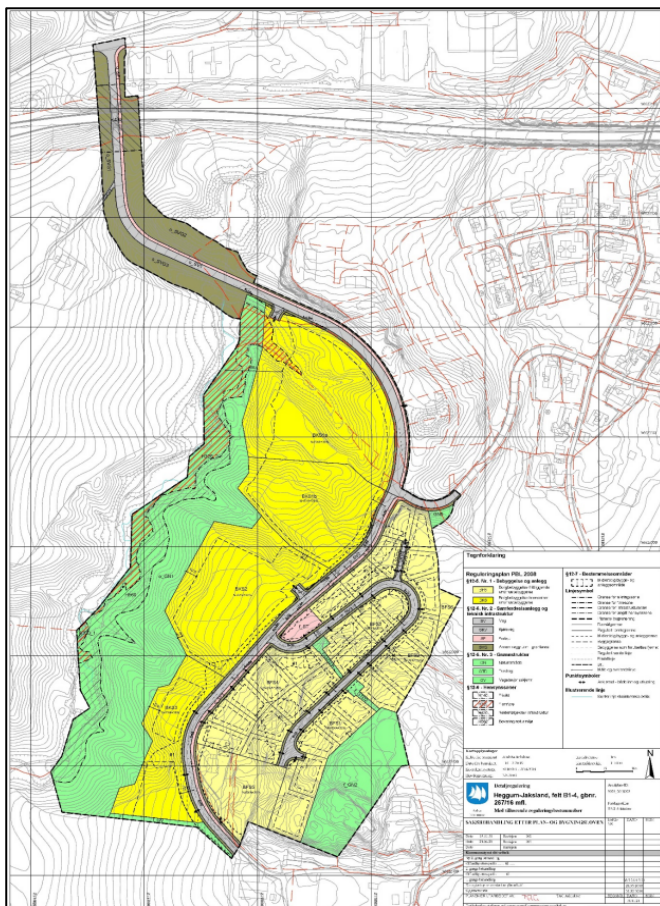
Dersom utbyggingsavtalen vedtas lagt ut på høring, vil den etter merknadsfristens utløp på 30 dager legges frem for endelig behandling i formannskapet og kommunestyret før sommeren.

Kommunedirektøren foreslår at fremforhandlet utkast til utbyggingsavtale legges ut til offentlig ettersyn.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

2.1 Om reguleringsplanen og avtalens geografiske avgrensning

Utbyggingsavtalen, jf. vedlegg 1, gjelder gjennomføring av detaljregulering for Heggum-Jaksland, felt B1-4, heretter omtalt som «Jakslandåsen».

Figur 1 Reguleringsområdet for Jakslandåsen

Planområdet er en del av et større areal fra tidligere reguleringsplan for Heggum-Jaksland, og dermed en utvidelse av eksisterende boligbebyggelse i området. Området ligger på sørsiden av E134 med en avstand på ca. 350 m fra enden av planområdet i nord til Røykenbadet, Bråset.

I planområdets sør-østre del er det regulert til frittliggende småhusbebyggelse med 27 ferdig regulerte boligtomter som skal selges ut av prosjektet som boligtomter. Mot sør-vest er det regulert til konsentrert småhusbebyggelse hvor utbyggers idé er å utvikle et grønt og frodig boligområde, med terrasserte rekkehus hvor terrengforskjellene utnyttes fullt ut. Det er høyt fokus på gode, utvendige møteplasser, tilrettelagt for samvær og

livsutfoldelse på tvers av alder, økonomi og kultur. Utbygger planlegger å etablere 130 rekkehus av ulik størrelse.

Det skal kun gjøres tiltak på de deler av området som er regulert til bolig eller infrastrukturformål, se avtalens vedlegg 3.

2.2 Avtalens innhold

2.2.1 Partene

Avtalen inngås mellom Jakslandåsen AS og Asker kommune.

Det er tatt høyde for eventuelle endringer i eier- og rettighetsforhold i avtaleperioden ved å stille krav om at avtalen blir tinglyst på de aktuelle eiendommene i planområdet, samt bestemmelser om transport.

2.2.2 Avtalens formål

Utbyggingsavtalens formål er inntatt i avtalens punkt 3, jf. vedlegg 1.

Hovedmålet har vært å skape forutsigbarhet knyttet til oppfyllelsen av rekkefølgekravene og på den måten sikre gjennomføring av reguleringsplanen.

Avtalen fordeler således ansvar knyttet til opparbeidelse og finansiering av de infrastrukturtiltak det stilles rekkefølgekrav om. Avtalen følger hovedprinsippet for kostnadsfordeling, jf. forutsigbarhetsvedtaket punkt 5, som sier at utbyggerne som hovedregel selv skal «bære alle kostnader med tilrettelegging av teknisk og blågrønn infrastruktur som er nødvendig for det enkelte prosjekt/tiltak» innenfor et utbyggingsområde. Avtalen legger opp til at kommunen tar et større ansvar for tiltakene som skal gjennomføres på VA-anlegg utenfor planområdet.

Eventuelle rekkefølgekrav som ikke omfattes av avtalen må løses på annen måte.

2.2.3 Asker kommunes forpliktelser etter avtalen

Byggherre-ansvar

Asker kommune skal for egen regning og risiko prosjektere og ombygge/gjøre nødvendige tiltak på tre avløpspumpestasjoner:

- Røyken sentrum
- Bryhnsholmen
- Skomakerdalen

Dette er middels til store avløpspumpestasjoner som alle må oppdimensjoneres og ombygges for å håndtere den økte belastningen som Jakslandutbyggingen medfører. Basert på erfaringstall og gjennomsnittsbetraktninger har arbeidene en estimert kostnad på ca. 20 millioner per avløpspumpestasjon, totalt 60 millioner kroner. Kostandene er justert etter P85 som innebærer at risiko for både uforutsette

og uspesifiserte kostnader er tatt med i beregningen. Nærmere redegjørelse for de enkelte stasjonene følger av avtalens vedlegg 5.

I tillegg skal kommunen prosjektere og etablere flere tiltak på vannforsyningsnettet for å sikre tilstrekkelig vannkapasitet for Jakslandåsen, herunder nye VK kummer, vannmålekummer og oppdimensjonering av ledninger. Tiltakene har en estimert kostnad på ca. 2,6 millioner, jf. avtalens vedlegg 5.

Kommunens økonomiske forpliktelse for disse tiltakene utgjør derfor 41,13 millioner kroner.

Kommunen ville på sikt måtte gjøre noe med avløpspumpestasjonene uavhengig av Jakslandutbyggingen, men behovet for tiltak fremskyndes i tid. Ombygging av avløpspumpestasjonene er tiltak som ikke kan kreves opparbeidet av utbygger gjennom den lovpålagte opparbeidelsesplikten etter pbl. § 18-1. Eventuell ansvarsdelingen må derfor avtales. Utbyggingsavtalen sikrer at utbygger bidrar med et kontantbidrag som bøter på kommunens forserte prioriteringer og reduserer kommunens total kostnader noe, jf. punkt 2.2.4 under. For å redusere belastningen ytterligere er heller ikke kommunen forpliktet etter avtalen til å ferdigstille tiltakene til et gitt tidspunkt, men skal kun sørge for en fremdrift som ikke er til hinder for utbyggingen enten ved at kontantbidragstiltakene (VA-tiltakene) opparbeides eller gjennom midlertidige tiltak inntil full opparbeiding er mulig, jf. avtalen punkt 9.1.4.

Hva gjelder vannforsyningstiltakene, er disse fullt ut bekostet av utbygger gjennom kontantbidraget, jf. avtalens vedlegg 5. Kommunen har kun byggherreansvar med der tilhørende ansvar for eventuelle kostnadsoverskridelser.

Overtakelse og FDV-ansvar

Videre skal Asker kommune overta eierskap og ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) av all offentlig infrastruktur i planområdet etter ferdigstillelse.

Avtale om justeringsrett og -plikt for mva.

Asker kommune skal, innenfor de rammer som følger av lov og praksis, inngå nødvendige avtaler om justeringsrett og -plikt for påløpt merverdiavgift knyttet til opparbeidet offentlig infrastruktur i prosjektet. Dette innebærer at påløpt merverdiavgift tilbakebetales til utbygger over en periode på 10 år, fratrukket de gebyrer som saksbehandlingen medfører. Merverdiavgiften i dette prosjektet utgjør om lag 30 millioner kroner.

Bruk av kommunal vei

Kommunen er i tillegg forpliktet til å tilrettelegge for, herunder akseptere, bruk av kommunal vei til omkjøring via Jakslandveien i anleggsfasen, jf. avtalens punkt 9.5. Forutsetningen er at utbygger selv foretar avhjelpende tiltak på den aktuelle veistrekningen, jf. avtalens punkt 8.4.1.

2.2.4 Utbyggers forpliktelser etter avtalen

Kontantbidrag

Utbygger skal yte et kontantbidrag pålydende 18 870 000 kr. Kontantbidraget skal dekke en ideell andel av kostnadene knyttet til avløpspumpestasjonene og fullt ut dekke kostnadene for vannforsyningstiltakene det stilles rekkefølgekrav om utenfor planområdet, og som kommunen står som byggherre for. Beregningsgrunnlaget for utbyggers kontantbidrag følger av avtalens vedlegg 5.

Kontantbidraget skal innbetales innen 14 dager etter første rammetillatelse knyttet til boliger innenfor planområdet gis, jf. avtalens punkt 8.2.3. Siden rekkefølgebestemmelsen i reguleringsplanen § 4 krever at nødvendige VA-tiltak utenfor planområdet skal være «sikret» før rammetillatelse kan gis, stilles det i avtalen krav om sikkerhetsstillelse for kontantbidraget i perioden fra søknad om rammetillatelse til kontantbidraget er innbetalt. Med sikkerhetsstillelse i denne sammenheng vil det være tilstrekkelig med selvskyldnergaranti, morselskapsgaranti eller annen garanti som kommunen kan akseptere. Det er fremforhandlet at påkravsgaranti ikke er nødvendig i dette tilfellet både i lys av det korte tidsrommet det er snakk om og basert på risikovurdering.

Realytelser

Realytelsene er de offentlige infrastrukturtiltak som utbygger for egen regning og risiko skal prosjektere, opparbeide og senere overdra til Asker kommune. De nødvendige tiltakene fremgår av reguleringsplanen § 4-6:

- VA infrastruktur med tilstrekkelig slokkevannskapasitet innenfor planområdet
- Nødvendig tiltak på vannforsyningsnettet utenfor planområdet, herunder overføringsledning fra Røykenbadet til Jakslandfeltet, over E134 via Bråset bru.
- Veier o_SV2-3
- Fortau o_SF1-3
- Annen veigrunn – grøntareal o_SVG1-11
- Bro over E134

Kostnadene for disse tiltakene utgjør i overkant av 120,3 millioner kroner eks mva., jf. avtalens vedlegg 6. Disse kostnadene er også justert etter P85 hvor risiko for både uforutsette og uspesifiserte kostnader er medregnet.

Utbygger skal stille sikkerhet for gjennomføring av realytelsene. Sikkerheten skal stilles som påkravsgaranti og dekke alle beregnede kostnader nevnt over, jf. avtalen punkt 8.3.6. Det er imidlertid fremforhandlet en oppdeling av sikkerhetsstillelsen for ulike tiltak eller «tiltaksgrupper», slik at den økonomiske belastningen først kommer når sikkerheten anses nødvendig. Sikkerheten deles opp slik:

Før det søkes igangsettingstillatelse for et tiltak innenfor en av de tre følgende «tiltaksgruppene» skal det stilles sikkerhet for den totale kostnaden for tiltakene som omfattes av «gruppen».

Tiltaks-gruppe	Tiltak	Krav om sikkerhetsstillelse - NOK
1.	Broen samt VA over broen fra tilknytningspunkt iht. VA rammeplan	68 387 412
2.	Veier innenfor planområdet inkl. VA langs disse	40 640 375
3.	VA-ledninger inn til rekkehusfeltene (BKS1a-b og BKS2-3)	11 294 712

Anleggsbidrag

Anleggsbidraget henviser til det totale kostnadsbidraget fra utbygger, og består i dette tilfellet av kostnadene for både realytelser og kontantbidrag.

Det totale anleggsbidraget for utbygger er i overkant av 139 millioner kroner eks. mva., jf. avtalens vedlegg 7.

Andre forpliktelser etter avtalen

Fortrinnsrett til kjøp av kommunale boliger

Kommunen gis fortrinnsrett til kjøp av inntil 10 % av boligene, herunder rekkehusene, til markedspris. Startlånmottakere og andre som skal kjøpe bolig med økonomisk og praktisk bistand fra kommunen, kan også benytte fortrinnsretten, jf. avtalens punkt 8.4.3.

Miljøtiltak

Utbyggers forpliktelser knyttet til ivaretagelsen av miljøet fremgår av avtalens punkt 8.4.2.

Utbygger skal tilrettelegge for sykkelparkering og lading av elsykler ved samlings- og aktivitetpunkter sentralt innenfor planområdet og for bildelingsordning og samkjøringsløsninger.

Utbygger skal gjennomføre innbyggermedvirkning for felles planteområder i prosjektet for å sikre gode og ønskede løsninger for felles dyrkingsmuligheter, drivhus og andre fellesattraksjoner. Dette for å skape gode møteplasser og bidra til et bærekraftig samfunn.

Det skal også tilrettelegges for bruk av plattformer på sosiale medier og app-tjenester for å muliggjøre andre delingstjenester og nabohep.

Tilpasningstiltak langs omkjøringsvei via Jakslandveien

Fordi utbyggingen av planområdet krever opparbeidelse av ny adkomstbro over E134 (Bråset bru), må det anlegges en midlertidig omkjøringsvei for all biltrafikk samt myke trafikanter tilknyttet eksisterende boligområder i anleggsfasen for broen.

Utbygger forplikter seg til å foreta alle nødvendige tilpasningstiltak på den aktuelle veistrekningen, jf. avtalens punkt 8.4.1. Avdeling for Miljø og Samferdsel har allerede angitt hvilke tiltak som er nødvendig og i hvilken utstrekning,

Punkt 8.4.1 i avtalen sammen med punkt 9.5 om kommunens aksept for bruk av kommunal vei til omkjøring under forutsetning av at nødvendige tilpasninger er gjort, måtte ikke fastsettes allerede i utbyggingsavtalen. Likevel skaper bestemmelsene større forutsigbarhet knyttet til mulighetene for å gjennomføre prosjektet.

Tinglysing av bruksrett

Utbygger skal tinglyse rett for kommunen til adkomst for vedlikehold av offentlig VA-nett der kommunen ikke eier grunnen. Dette gjelder inne på rekkehusfeltene hvor veiene som VA-ledningene ligger i, er private.

I tillegg skal utbygger tinglyse rett for kommunen til adkomst for drift og vedlikehold av VA-ledninger og stasjonsbygg tilknyttet avløpspumpestasjon på gbnr. 165/144.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Inngåelse av utbyggingsavtalen for å sikre gjennomføring av reguleringsplanen for Jakslandåsen forutsettes å få betydning for FNs bærekraftsmål.

God helse

Utbyggingen har stort fokus på å skape trivsel gjennom gode bo- og utemiljøer med samlings- og aktivitetpunkter som bidrar til å skape fellesskap blant beboerne i området. Godt bomiljø er en av forutsetningene for god helse i befolkningen og påvirker sånn sett sosial bærekraft. Myke trafikanter som fotgjengere og syklister prioriteres i prosjektet, slik at det tilrettelegges for mindre bilbruk. Det er i tillegg god tilgang til natur- og friluftsområder. Tilgangen til disse rekreasjonsområdene virker helsefremmende og stimulerer til økt aktivitet.

Bærekraftige byer og samfunn

Utbyggingen ligger like utenfor sentrumsområdet for Røyken sentrum, noe som innebærer at det er gangavstand til kollektivholdeplass for både tog og buss. Det er også gangavstand til barne-, ungdoms- og videregående skole, samt service- og handelstilbud.

I prosjektet legges det også til rette for fellesskap og godt naboskap ved å ta i bruk gode samlings- og møteplasser med varierte aktivitetstilbud, tilrettelagt for samvær og livsutfoldelse på tvers av alder, økonomi og kultur. Videre tilrettelegges det for

etablering av bildeling og samkjøringsløsninger som vil bidra til å redusere trafikk og utslipp.

Samarbeid om å nå målene

Inngåelse av utbyggingsavtalen som ledd i å få realisert reguleringsplanen for Jakslandåsen innebærer et samarbeid mellom utbygger og kommunen for å oppnå de prioriterte bærekraftsmålene.

4. Tidligere behandling

Detaljreguleringsplanen for Heggum-Jaksland, felt B1-4, ble vedtatt 08.03.2022 av kommunestyret i møtesak 27/22.

Kommunestyret foretok lovlighetskontroll av reguleringsplanen den 14.06.2022 i møtesak 71/22 hvor klagen delvis ble tatt til følge og kart rettet. Vedtaket ble påklaget, og klagen ble behandlet 18.10.22 i møtesak 93/22. Lovlighetsklagen ble ikke tatt til følge og saken ligger til behandling hos statsforvalteren.

Prinsippvedtak om bruk av utbyggingsavtaler ble behandlet av kommunestyret 08.12.2020, i møtesak 122/20.

5. Kommunedirektørens vurdering

5.1 Økonomiske konsekvenser

Avtalt økonomisk risiko for kommunen i henhold til foreslåtte utbyggingsavtale knytter seg til eventuelle kostnadsoverskridelser ved ombygging og tiltak på avløpspumpestasjonene med tilhørende ledningsnett.

Kostnadsestimatene for VA-tiltakene utenfor planområdet som kommunen etter avtalen er ansvarlig for, er basert på erfaringstall og gjennomsnittsbetraktninger. Det er derfor en viss risiko for økte utgifter. Dette er søkt redusert ved å justere beregningene etter P85, hvor det tas høyde for både uspesifiserte og uforutsette kostnader.

Sett i lys av kommunens økonomiske situasjon kan kommunens forpliktelse etter avtalen fremstå omfattende. Som nevnt i punkt 2.2.3 over ville kommunen likevel på sikt måtte gjøre noe med avløpspumpestasjonene, uavhengig av utbyggingen på Jakslandåsen. Selv om utbyggingen medfører at behovet for VA-tiltakene kommer tidligere enn forventet og sånn sett innebærer at kommunen må forsere egne prioriteringer, bidrar i hvert fall utbyggingsavtalen med å redusere kostnadene kommunen i fremtiden kanskje hadde måttet dekke alene. Utbyggers kontantbidrag bøter sånn sett på ulempen med forseringen av kommunens egne prioriteringer.

Ved ikke å fastsette et ferdigstillestidspunkt for tiltakene kommunen har ansvar for etter avtalen, er det også mulig for kommunen å spre opparbeidelsen over tid og på den måten forhindre at den økonomiske situasjonen blir uholdbar på kort sikt. Så lenge kommunen sørger for midlertidige tiltak som sikrer utbyggingen tilstrekkelig vann og avløp, står kommunen fritt til å gjennomføre sine forpliktelser i et tempo som er økonomisk forsvarlig til tross for eventuelle økte kostnader for de gitte tiltakene, jf. avtalens punkt 9.1.4.

Kommunens bidrag, herunder kostnadene utover utbyggers kontantbidrag, finansieres av de årlige investeringsbevilgningene til vann og avløp.

5.2 Forholdsmessighet – anleggsbidragets størrelse

Som nevnt over er det totale anleggsbidraget fra utbygger på i overkant av 139 millioner kroner eks. mva.

Selv om prosjektet krever omfattende infrastrukturtiltak for å kunne gjennomføres, omfattes de fleste tiltakene av den lovpålagte opparbeidelsesplikten etter pbl. § 18-1.

Infrastruktur som kan pålegges utbygger med hjemmel i denne bestemmelsen, vil aldri anses urimelige fordi man anser tiltakene som nødvendige minimumskrav til infrastruktur som må være på plass for å bygge ut nye områder. Kostnadene må derfor anses som rene prosjektkostnader, selv om infrastrukturen er regulert offentlig. Dette er også årsaken til at slike tiltak ikke omfattes av forholdsmessighetsvurderingen som må foretas i forbindelse med inngåelse av utbyggingsavtaler. I forlengelsen av dette vil aldri rene § 18-1- tiltak forutsette noen utbyggingsavtale for å kunne kreves gjennomført i sin helhet. I de tilfeller hvor avtale likevel inngås, er man derfor fritatt fra alle saksbehandlingsreglene i pbl. Kap. 17.

Rekkefølgekravene i Jakslandåsen går imidlertid utover minimumskravene i pbl. § 18-1 på noen områder. Kostnadene som faller utenfor det som ellers kan kreves etter § 18-1, inngår derfor i forholdsmessighetsvurderingen, jf. avtalens vedlegg 6 punkt 2. Tabellen under viser hvor stor andel av realytelsene som inngår i vurderingen:

	Øke fra 150 til 200 mm vannledning	60100-veg over 6 m	Ny Bråset bru over 6 m	SUM
Entreprensekost, eks. mva	61 300	2 300 371	9 476 316	11 837 987
Byggherrekostnader, 30 %	18 390	690 111	2 842 895	3 551 396
Byggekostnad	79 690	2 990 482	12 319 211	15 389 383
Forventet tillegg, 10 %	7 969	299 048	1 231 921	1 538 938
P50	87 659	3 289 531	13 551 132	16 928 321
Usikkerhetsavsetning, 20 %	17 532	657 906	2 710 226	3 385 664
P85	105 191	3 947 437	16 261 358	20 313 986

I tillegg faller kostnadene knyttet til avløpspumpe-stasjonene utenfor det som kan kreves etter pbl. § 18-1. Det er derfor lagt til grunn at utbyggers kontantbidrag også må inngå i forholdsmessighetsvurderingen.

Dette gir et annet utgangspunkt for vurderingen av avtalens forholdsmessighet. Basert på omforente beregninger, jf. avtalens vedlegg 7, er det bare 39 183 986 kr av det totale anleggsbidraget på 139 192 498 som i realiteten skal vurderes.

	Anleggsbidrag	Anleggsbidrag underlagt forholdsmessighetsvurd.
Kontantbidrag	18 870 000	18 870 000
Realytelse totalt	120 322 498	
Realytelse eks. §18-1-tiltak		20 313 986
SUM	139 192 498	39 183 986

For å vurdere forholdsmessigheten, er det vanlig å se anleggsbidraget opp mot utbyggingspotensialet i planområdet, altså antall tillatt BRA innenfor planområdet, jf. avtalens vedlegg 7 punkt 2.

I dette tilfellet setter ikke planen noen øvre grense for bruksareal, utover de begrensningene som følger av vedtatt utnyttelsesgrad og høydebestemmelser.

Utbygger har lagt fram en plan for antall boenheter på rekkehusfeltene, samt en tentativ plan for størrelse på de enkelte rekkehusene.

Hustype	Antall	kvm BRA	Totalt BRA
Rekkehus a 90 m ²	14	90	1260
Rekkehus a 100 m ²	59	100	5900
Rekkehus a 110 m ²	39	110	4290
Rekkehus a 120 m ²	18	120	2160
Totalt	130		13610

Beregningen av BRA for fremtidige eneboliger som skal selges ut av prosjektet som byggetomter, er vanskelig å forutse. Det er derfor foretatt beregninger av de enkelte tomtenes maksimale utnyttelse basert på en teoretisk grunnflate for boligene tilsvarende 25 % BYA. Arealet er deretter doblet for å simulere en bolig på to etasjer. En slik tilnærming vil ha feilmarginer, jf. avtalens vedlegg 7, men vil likevel gi noen føringer for vurderingen. Det resulterer i følgende mulige BRA-regnskap:

Hustype	Anslag m ² BRA (maks)
Rekkehus	13 610
Eneboliger	10 332
Totalt	23 942

Dette gir videre følgende beregning av anleggsbidrag i kr/m² BRA:

Beregning	
Anleggsbidrag (kr)	39 183 986
BRA (m ²)	23 942
Kr/m² BRA	1637

Et anleggsbidrag på 1637 kr/m² BRA fremstår i denne sammenheng som rimelig. Etter kommunedirektørens vurdering er tiltakene nødvendige og står i rimelig forhold til utbyggingens art og omfang og den belastning utbyggingen påfører kommunen.

Anleggsbidraget anses også mer enn rimelig sett i lys av kommunens bidrag til gjennomføringen av planen, jf. avtalens vedlegg 7 punkt 4 som viser følgende oversikt over kommunens bidrag:

Kommunens bidrag	Antatt verdi: kr	Kommentar:
Realtytelse (byggherre)	ca. 41 130 000	Kostnadene for kontantbidragstiltaket, minus kontantbidrag fra utbygger. Stor usikkerhet knyttet til eventuelle økte kostnader.
Justeringsavtaler - mva.	ca. 30 080 625	Betales til utbygger over en periode på 10 år.
Forsering av egne prioriteringer		Kommunen forserer egne prioriteringer ved gjennomføring av kontantbidragstiltaket (41,1 millioner).
Foretar investeringer utenfor prioriterte vekstområder		Prioriteringer i strid med de vedtatte prioriteringene fastsatt i samfunnsdelen til ny kommuneplan. Planområdet ligger like utenfor det prioriterte vekstområdet for Røyken sentrum.

Totalt sett viser beregningene en nesten 50/50 deling av de kostnader som inngår i forholdsmessighetsvurderingen. Utbygger bidrar med 39,18 millioner kr eks. mva. og kommunen bidrar med 41,13 millioner kroner eks. mva.

Av utbyggers bidrag på 39 millioner som omfattes av forholdsmessighetsvurderingen, vil i tillegg ca. 30 millioner kroner bli «refundert»

over en periode på 10 år gjennom avtale med kommunen om justeringsrett og -plikt for merverdiavgiften.

Etter en konkret vurdering av det overnevnte vurderer kommunedirektøren at fremlagt avtale og utbyggers forpliktelser er nødvendige og forholdsmessige.

Det foreslås derfor at utbyggingsavtalen legges ut til offentlig ettersyn.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Signert Utbyggingsavtale Heggum-Jaksland, felt B1-4 (Jakslandåsen)
Vedlegg til utbyggingsavtale nr. 1-8

Saksframlegg

Arkivsak

20/12141-15

Saksbehandler

Peder Edward Brand

Behandles av

Utvalg for plan og byggesak
Formannskapet

Møtedato

22.03.2023
28.03.2023

Områderegulering for Tofte sentrum nord/ Tofte industriområde

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Forslag til områderegulering for Tofte sentrum nord/ Tofte industriområde, som vist på plankart datert 21.02.2023, og bestemmelser datert 24.02.2022 fremmes slik det foreligger.

Områdereguleringen sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 12-10, med følgende vilkår:

2. Før sluttbehandling skal det gjennomføres en ny og grundig vurdering av muligheten for å unngå negative konsekvenser for utvalgte og fredete naturtyper i planområdet ved Bispen.
3. Før sluttbehandling skal det fremlegges en detaljert redegjørelse for hvordan stabiliseringstiltak som reduserer risiko for kvikkleireskred kan gjennomføres i henhold til planen.

1. Sammendrag og konklusjon

Tofte er i kommuneplanens samfunnsdel pekt ut som ett av ni lokalsentre i Asker kommune, og er et prioritert vekstområde for kommunen. Samfunnsdelen har vurdert at det er samfunnsøkonomisk forsvarlig å legge til rette for utbygging i vekstområder i Tofte. Tofte skal opprettholdes, styrkes og planlegges for å kunne fungere som et tettsted på sørspissen av kommunen.

Asker kommune er opptatt av å sikre kortreiste arbeidsplasser, lokalt næringsliv og industri som kan være med å styrke Tofte som tettsted, og redusere behovet for arbeidspendling. Områdeplanen bidrar til dette på en god måte ved å legge til rette for etablering av viktig næring og industri som skal bringe oss videre på veien mot lavutslippsamfunnet.

Områdeplanen skal sikre at industri og næring kan etablere seg raskt og effektivt på Tofte. Store deler av planområdet er derfor ikke underlagt krav om detaljregulering slik at man kan gå rett på byggesak. Planen omfatter komplekse problemstillinger knyttet til storulykkevirksomhet (bioolje anlegg) og områdestabilitet. Det er påvist kvikkleire i- og rundt planområdet, og det er risiko for kvikkleireskred her. Biooljeanlegget må plasseres på fjell, slik at dette ikke er utsatt for flom- og skredfare. Forslagstiller har vurdert områdestabiliteten og konkludert med at området kan bebygges så lenge det gjennomføres sikringstiltak.

Kommunen mener at sikringstiltakene ikke er tydelig nok beskrevet i planforslaget. Det framgår ikke om avbøtende tiltak er gjennomførbare. Før sluttbehandling skal det fremlegges en detaljert redegjørelse for hvordan stabiliseringstiltak som reduserer risiko for kvikkleireskred kan gjennomføres i henhold til planen.

Det ble avdekket betydelige mangler i naturmangfoldsundersøkelsen i planforslaget sent i planprosessen. Store huleeiker var ikke registret og det var ikke vurdert at planen omfatter tiltak i funksjonsområdet til misteltein, som er fredet. Forslagstiller har revidert dokumentasjonen slik at den svært negative konsekvensen for naturmiljøet synliggjøres.

Kommunen mener at det bør være mulig å unngå negativ konsekvenser for naturmiljøet i planforslaget. Før sluttbehandling skal det gjennomføres en ny og grundig vurdering av muligheten for å unngå negative konsekvenser for utvalgte og fredete naturtyper i planområdet ved Bispen.

Overordnet er planforslaget i tråd med kommunens vedtatte politikk. Arealene som skal utvikles har i stor grad vært tidligere bebygget, slik at tapet av natur er minimalt. Områdeplanen bygger videre på Toftes særegenhet og karakter. Tilgangen til fjorden styrkes og alt legges til rette for at Tofte kan utvikles med bærekraftig industri, næring, boliger og offentlige rom mot fjorden.

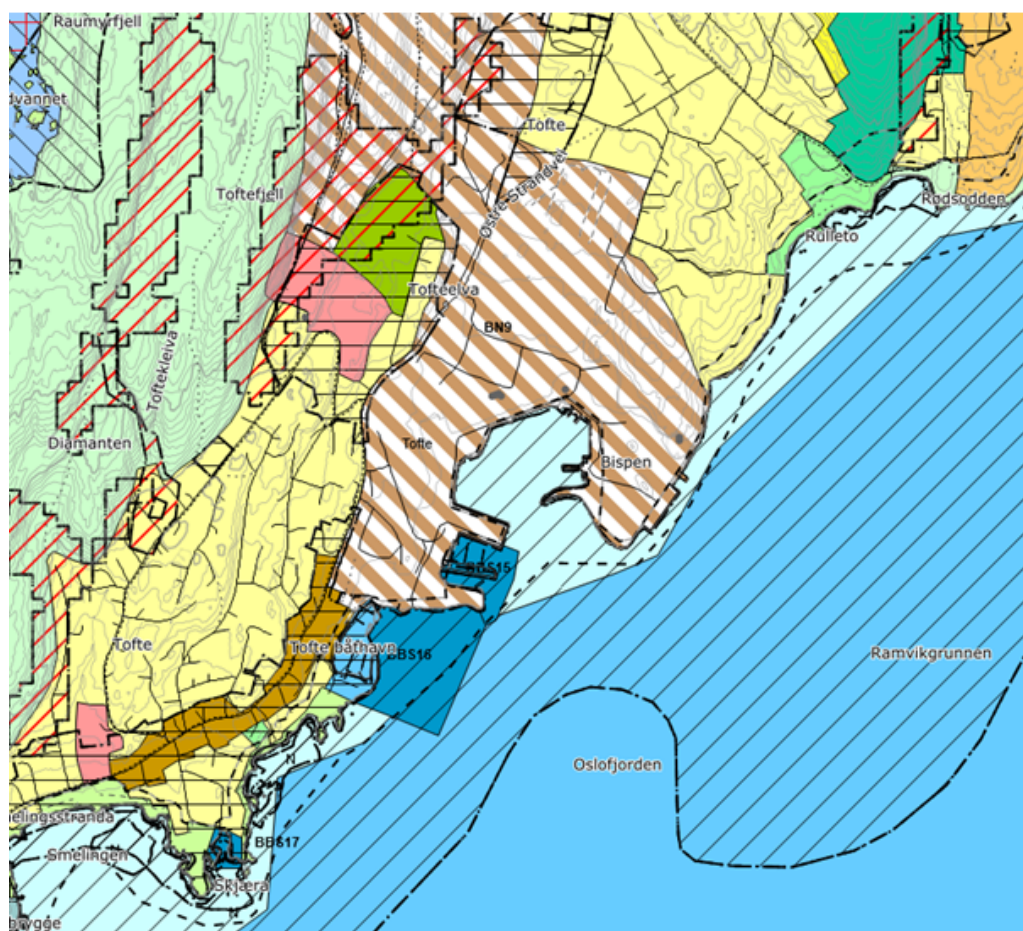
Kommunedirektøren anbefaler at områdeplanen for Tofte legges ut til offentlig ettersyn, med forbehold om at forhold knyttet til naturmangfold og områdestabilitet utredes ytterligere før sluttbehandlingen.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Planstatus

Kommuneplan for Hurum 2018-2030:

I kommuneplanens arealdel er det meste av planområde avsatt til næring og industriformål med krav til utarbeidelse av reguleringsplan. Arealer i sjøen er avsatt til bruk og vern av sjø og vassdrag, samt til farled. Sør for næringsområdet er områder på land avsatt og regulert til friområde og småbåthavn. Byggegrense mot sjø er regulerte tett på strandkanten i kommuneplanen.

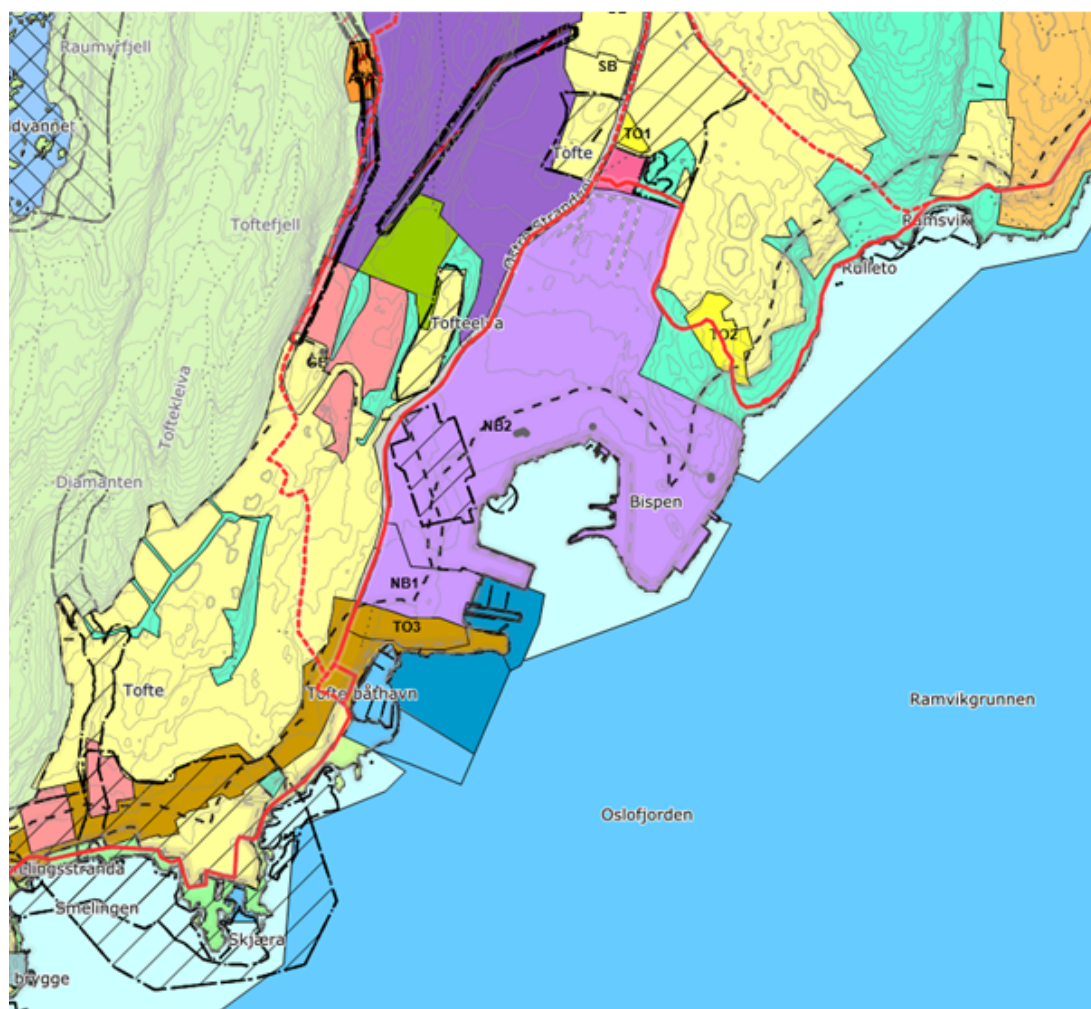

Figur 1: Utsnitt fra kommuneplanens arealdel (2018-2030), tidl. Hurum kommune.

Ny Kommuneplan for Asker

I kommuneplanens samfunnsdel er Tofte pekt ut som ett av ni lokalsentre i Asker kommune, og et prioritert vekstområde for kommunen. Vekstområdene er definert av gangavstand til Tofte sentrum. I samfunnsdelen står det er samfunnsøkonomisk forsvarlig å legge til rette for utbygging i vekstområder til Tofte.

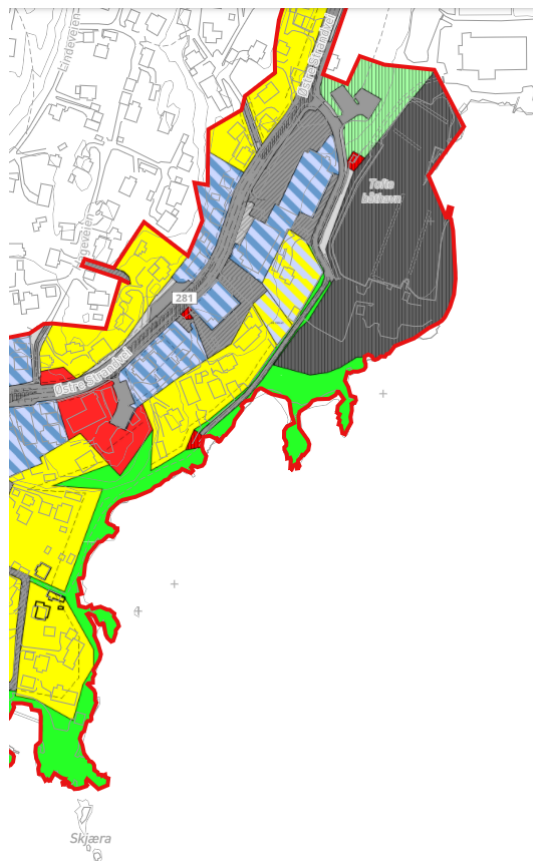
I forslag til kommuneplanens arealdel for Asker kommune 2023-2035, (kom. plan er under behandling, stipulert vedtatt i løpet av 2023), er mesteparten av planområdet avsatt til næringsvirksomhet. Arealer i sjøen er avsatt til bruk og vern av sjø og vassdrag, samt til farled. Sør for næringsområdet er områder på land avsatt til sentrumsformål, LNFR-områder og småbåthavn. Ny kommuneplan er mer detaljert en gjeldene plan. Byggegrense mot sjø er konsekvent lagt 100 meter fra strandlinjen. Kyststien er regulert på vestsiden av industriområdet. De eldre industribyggene er lagt i hensynsone for kulturmiljø. Forslaget til kommuneplan stiller krav om reguleringsplan.

Figur 2: Utsnitt fra forslag til ny kommuneplanens arealdel (2023-2035), Asker kommune.

Reguleringsmessig status

- Reguleringsplan for Tofte sentrum, vedtatt 17.04.2007.
<https://www.arealplaner.no/3025/arealplaner/1475>
Foreslått planområde omfatter arealer regulert til småbåthavn og friområde.

Figur 3: Reguleringsplan for Tofte sentrum, 17.04.2007

Tilgrensende planer

- Reguleringsplan for Tofte gård, 28.05.1985, <https://www.arealplaner.no/3025/arealplaner/1484>
Planen regulerer oppfyllingsområde, boliger og kulturminnehensyn.
- Reguleringsplan for Tofte sentrum - del 1, 27.03.1990, <https://www.arealplaner.no/3025/arealplaner/1474>
Planen omfatter deler av fylkesveien, boliger med kulturhistorisk verdi, grøntarealer og offentlig formål, (skole og idrettsanlegg).

Pågående planarbeid

- Planinitiativ for forslag til detaljregulering for 36/1 Tofte brannstasjon/Bispegata.
Asker kommune har startet opp planarbeid med detaljregulering for gnr/bnr. 36/1 og 359/1 på Tofte i Asker kommune. Planområdet ligger tilgrensende

industriområdet i nord. Planforslaget var oppe til 1. gangs behandling i juni 2021, og frist for uttalelse var 25.09.2021.

Planarbeidet er direkte påvirket av forslag til områdeplan for Tofte på grunn av forhold knyttet til områdestabilitet og kvikkleire.

- Detaljregulering for boliger Bispen - 336/773 m.fl.
<https://www.arealplaner.no/3025/arealplaner/1462>
Planforslaget omfatter boliger og grøntarealer. Planforslaget er førstegangsbehandlet av formannskapet i Asker kommune 06.12.2022.

Beskrivelse av planområdet

Planområdet omfatter i hovedsak Statkrafts industritomt, avgrenset av Bispeveien i øst, brannstasjonstomta i nord og fv. 281 i vest. All adkomst til industriområdet i dag er fra fylkesveien i vest. Syd i planområdet er det småbåthavn. Havna har om lag 140 båtplasser og noe opplag på land. Planområdet strekker seg helt syd til Skjæra, her er det friområdet i dag.

Mesteparten av bebyggelsen i området knytter seg til industri og næringsvirksomheten på Statkraft sitt område. I øst ved Bispen ligger det et anlegg for flishugging. I syd er det lokaler tilknyttet marina med verksted og båtopplag.

Det meste av bygningsmassen på området har en kulturhistorisk verdi. Enkeltbygg med særskilte kvaliteter slik som gamle folkets hus og søndre del av administrasjonsbygget er gitt stor kulturhistorisk verdi. Majoriteten av de eldre industribyggene anses å ha middels kulturhistorisk verdi, men samlet utgjør de et viktig tidsvitne og et unikt kulturhistorisk miljø.

Industrivirksomheten har ført til et spesielt naturmangfold både i og rundt planområdet. Inne på industriområdet er det registret flere fremmede arter. Disse kan ha kommet "med på lasset" i forbindelse med tømmervirket som har blitt tatt imot her tidligere. I randsonen rundt industriområdet har utvalgte naturtyper fått etablere seg. Spesielt mot Bispen er det registret flere huleiker og lågurtskog. Det er også tidligere registret misteltein i tilknytning til planområdet. Det har blitt registret flere typer trua fuglearter i og rundt planområdet.

I sjøen, syd i planområdet, er det registret større forekomster av ålegras. Det er også registret bløtbunnsområder.

Ålegrasenger vokser på grunne bløtbunnsområder, på 1-2 meters dybde. I tillegg til å være verdifulle for fisk, sjøplanter og alger, er de havets «blå skoger» og binder CO₂.

Utenfor Tofte er det registrert gytefelt for torsk og lokale fiskeplasser som benytter aktive og passive redskaper.

All adkomst til Tofte går enten via fylkesvei 281 eller sjøveien. De siste 30 årene er det registrert 97 trafikkulykker på FV281 mellom Klokkekarstua og Sætre. 14 av ulykkene har vært med lastebil, og 1 mellom lastebil og fotgjenger. 45% av alle ulykker har skjedd på strekninger der fartsgrensen er 80 kilometer i timen, 29% har skjedd på strekninger med 50 kilometer i timen. Det er sammenhengende gang- og sykkelvei på østsiden av fylkesveien. Dette er skolevei for både barneskole og ungdomsskole. Årsdøgntrafikken (ÅDT total) forbi planområdet var i 2022 på 2 500 kjøretøy (ÅDT total er gjennomsnitt antall kjøretøy passeringer for et døgn, summert for begge trafikketninger). 8% av disse var lange kjøretøy, som for eksempel tømmertransport. Tømmertransporten skal unngå perioder hvor barn og unge ferdes til skole og barnehage.

Planområdet omfatter flere dypvannskaier og småbåtanlegg. Hovedfareleden for sydgående fartøy i Oslofjorden ligger ca. 900 meter utenfor Bispen. Bileden mellom Oslo og Drammen går forbi Tofte, mellom fastlandet og Ramsvikholmen.

Industriområdet er omsluttet av boligbebyggelse. Støyende aktivitet på området er underlagt utslippstillatelser knyttet til støy mot nærliggende boliger. Flishugging og lossing av skip utgjør den mest støyende aktiviteten i dag.

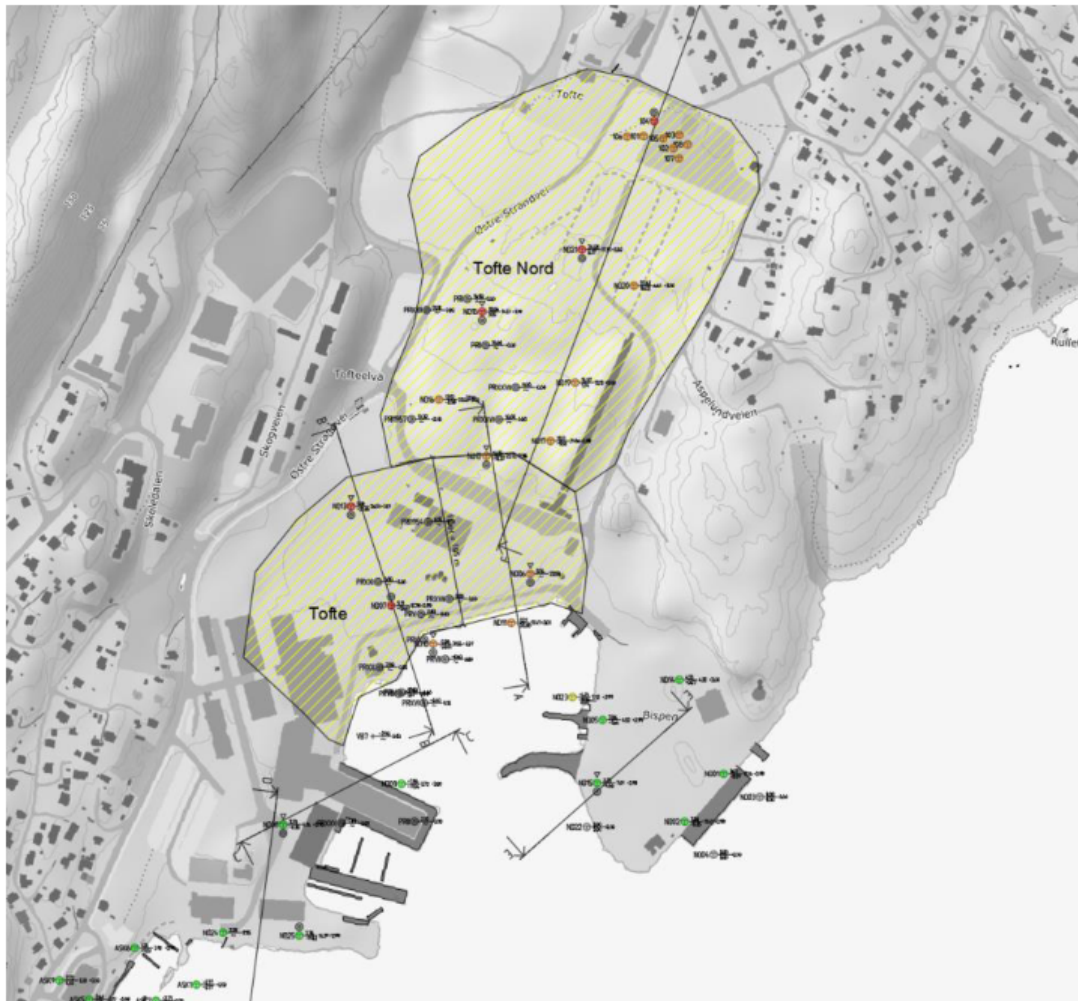
Etter lang tid med industriaktivitet er det avdekket forurensning i grunnen i planområdet. En del av forurensningen er sanert etter nedleggelsen av cellulosefabrikken. Det kan fremdeles være punktvis betydelig forurensning i grunnen i planområdet. Fjorden utenfor planområdet har moderat økologisk tilstand og god- til dårlig kjemisk tilstand. Undersøkelser av bunnsedimenter viser at bunnen er stedvis sterkt forurenset.

Forhold knyttet til fare og sikkerhet

Planområdet ligger lavt ved sjøen, og er følgelig utsatt for havnivåstigninger og stormflo. Bølger fra syd kan treffe kysten her med stor kraft. Tofteelva ligger i rør gjennom planområdet. Erfaring tilsier at vassdrag i rør kan føre til oversvømmelse når røret går tett eller vannføringen overskrider kapasiteten i røret.

Det er påvist kvikkleire i planområdet, med fare for områdeskred. Det er definert to kvikkleiresoner «Tofte» og «Tofte nord», og disse faresonene vil bli innmeldt til NVEs innmeldingsløsning for kvikkleirefaresoner.

Det er nødvendig med stabilitetsforberedende tiltak før utbygging i kvikkleiresonen, og tiltakene som er foreslått er en motfylling i sjø og en avlastning på land ved kaifronten.

Figur 4 Figur fra rapporten Områdestabilisering som viser kvikkleiresonene «Tofte» og «Tofte nord»

Biooljeproduksjonsanlegget er kategorisert som storulykkevirksomhet med brann- og eksplosjonsfare.

Se planbeskrivelsen og ytterligere vedlegg for en mer detaljert beskrivelse av eksisterende forhold i planområdet.

Beskrivelse av planforslaget

Planens hensikt

Hensikten med reguleringsplanen er å tilrettelegge for ny industri og næringsvirksomhet på Tofte, samt å ivareta god stedsutvikling.

Formålet med planarbeidet er å regulere industriarealet slik at den åpner for nye arbeidsplasser som letter overgangen til et bærekraftig samfunn. Reguleringsplanen skal gi en robust og fleksibel ramme for utvikling av industri, næring, offentlige byrom, småbåthavn, friområder og boliger. Områdeplanen legger til rette for etappevis utbygging.

Delområder og felt

Planforslaget omfatter fire delområder:

- Delområde 1 - Næring og Industri
- Delområde 2 - Utviklingsområdet: Næring, bolig og kontor
- Delområde 3 - Småbåthavn
- Delområde 4 - Skjæra, friområdet ved sjø.

Hvert delområde består av flere felt. Det er knyttet bestemmelser om utnyttelse, høyder, type bebyggelse, m.m. til hvert felt. Utnyttelsen i feltene er regulert med en kombinasjon av prosent bebygd areal (%BYA) og makshøyder som står i plankartet.

Høyder er blant annet styrt av hensyn til landskapet og siktlinjer fra Tofte gård ut mot sjøen.

Delområde 1 - næring og industri

Hovedvekten av industri og næringsareal i planen ligger i delområdet 1. Her legges det til rette for etablering av biooljefabrikk med tilhørende næring- og industripark. Biooljeanlegget er plassert i felt IND1, øst i planen ved Bispen. Plasseringen er lagt til trygg byggegrunn i form av fjell. Plasseringen gjør det nødvendig å sprengte vekk en del av Bispen og går på bekostning av utvalgte naturtyper. For bygging av biooljeanlegget er det behov for store rigg og anleggsområder, det er også nødvendig med arealer for tømmerlagring innenfor felt IND1.

Dersom Statkraft ikke ønsker å bygge biooljeanlegget på Tofte vil det kunne bygges annen industri i området i tråd med områdeplanen.

Tofteelva renner i kulvert under IND1. Fordeler og ulemper ved å åpne elva har blitt vurdert. Planforslaget konkluderer med at ulempene er større enn fordelene ved å åpne elva. Det skal ikke oppføres bygg eller andre tiltak oppå kulverten.

Store deler av IND1 omfattes av hensynsone for ras og skred (H310_1 og 2) som følge av påvist kvikkleire og fare for områdeskred. Ved utløpet til Tofteelva er det avsatt areal til motfylling på land og i sjø som et mulig tiltak for å sikre områdestabilitet. Kai øst i planområdet er forslått forlenget for å kunne losse tømmer og laste bioolje på skip.

Nord i delområde 1 ligger feltet IND2. Her legges det til rette for industri, lager og næring som passer med planens hensikt. Feltet er omkranset av en vegetasjonsskjerm mot øst, nord og vest.

Syd i delområde 1 ligger feltene NÆ3, 4, 5, 6 og 7. Feltene legger til rette for næring og formidling i forlengelsen av industrien i IND1 og 2. Her ligger de historiske industri- og administrasjonsbyggene. Kulturmiljøet skal videreføres gjennom transformasjon og gjenbruk av eksisterende bygg. Nye bygg skal oppføres med en arkitektur som harmoniserer med kulturmiljøet. Feltene med historiske bygg vil danne en buffer mellom den nye industrien og utviklingen av Tofte nord.

Det er ikke krav om detaljregulering for feltene i delområde 1. Dette betyr at det ikke skal lages et detaljertplanforslag for området. Når området skal bygges ut vil tiltakene bli behandlet direkte som byggesaker med utgangspunkt i områdeplanen.

Delområde 2 - utviklingsområdet: Sentrumsformål, bolig, kontor og forretning

Området rundt gamle folkets hus, nord for småbåthavna, utgjør delområdet 2. Planen for området bygger på et mulighetsstudie gjennomført av Norconsult for Statkraft i samarbeide med Asker kommune. Områdeplanen legger til rette for en utvikling som vil løpe over lang tid. Planen åpner for etablering av mindre- og midlertidige tiltak for å gi en dynamisk utvikling som kan respondere på fremtidige behov.

Området er en utvidelse av Tofte sentrum. Medvirkning og mulighetsstudiet avdekket behov for flere møteplasser i nærheten av fjorden. Området er gitt en kombinasjon av næring, bolig og kontor. Bebyggelsen skal ha utadrettet handel, servering og næring i høye førsteetasjer med boliger over. Planforslaget estimerer at det kan bygges omlag 180 boliger og 5000kvm utadrettet virksomhet her. Gamle folkets hus ligger sentralt i området og skal bestå som et naturlig ankerpunkt omkranset av en park.

Ytterst på dagens molo øst i området, er det lagt til rette for etablering av et aktivitetshus som kan romme kultur, frivillighet og annen aktivitet (NÆ1). Helt ytterst er det regulert badeområde. Det legges også til rette for anløp med hurtigbåt øst i delområdet ved felt NÆ1. Den sørlige og østlige delen av delområdet 2 ligger utsatt til for sjø fra syd, utviklingen her vil ha stor fordel av en forlenget molo.

Det er krav om detaljregulering for de fleste feltene i delområde 2. Plankravet gjelder ikke nybygg, tilbygg, påbygg, bruksendring, riving, midlertidig bebyggelse eller tiltak av tilsvarende omfang dersom tiltaket er i samsvar med områdeplanen og feltet ikke blir bebygget med mer enn 1500 m² BRA totalt etter at tiltaket er ferdigstilt.

Plankravet skal ivareta en helhetlig utvikling med tanke på utforming av byrom, bygninger og funksjoner.

Delområdet 3 - Småbåthavna

Asker kommune har i samarbeid med Tofte båtforening sett på mulighetene for å utvide småbåthavna. Utvidelsen er avhengig av en molo som skjærer havnen for de største bølgene fra syd. Områdeplanen viser en utvidelse som rommer opptil 500 båter. Arealene på land er regulert slik at det kan oppføres klubbhus på odden ved dagens havn. Klubbhuset skal ikke være til hinder for senere etablering av molo.

Arealene i sjø (SH) er underlagt krav om detaljregulering før det kan søkes om utvidelse av molo og småbåthavn. Arealene på land i delområdet 3 (SMB) er ikke underlagt plankrav.

Delområdet 4 - Skjæra

Delområdet er tatt med i områdeplanen for å sikre fremføringen av kyststien fra småbåthavna og frem til Skjæra i syd. Det åpnes for enkel tilrettelegging for allmenhetens bading og friluftsliv såfremt tiltakene tar hensyn til sårbare bløtbunnsområder i sjøen og allmenhetens interesser i strandsonen.

For mer detaljer beskrivelse av innholdet i planforslaget se planbeskrivelsen og vedlagte rapporter med utredninger, analyser, m.m.

3. Tidligere behandling Kunngjøring av oppstart

Overordnede myndigheter, grunneiere og rettighetshavere ble varslet om igangsetting av planarbeidet ved brev av 29.06.2020. Igangsettingen ble da også kunngjort i Budstikka, i Røyken og Hurum avis og på Asker kommunes nettsider.

Formannskapet:

Saksfremlegg og vedtak fra behandlingen: 16.06.2020, saksnr. 123/20:

Samarbeidsavtale om privat utarbeidelse av forslag til områderegulering med konsekvensutredning for Tofte sentrum nord/Tofte industriområde

https://www.asker.kommune.no/politikk/politiske-moter-og-dokumenter/?q=0123/20&c=200200212#result&t_dtq=true

Saksfremlegg og vedtak fra behandling 16.06.2020, saksnr. 124/20:

Forslag til planprogram for områdereguleringsplan Tofte sentrum nord/Tofte industriområdet

<https://www.asker.kommune.no/politikk/politiske-moter-og-dokumenter/?q=0124/20&c=200200212#result>

Utvalg for plan- og byggesak:

Saksfremlegg og vedtak fra behandling 17.06.2020, saksnr. 0038/20:

Forslag til planprogram for områdereguleringsplan Tofte sentrum nord/Tofte industriområdet

<https://www.asker.kommune.no/politikk/politiske-moter-og-dokumenter/?q=0038/20&c=200200216#result&t dtq=true>

Fastsetting av planprogram

Tofte lokalsamfunnsutvalg:

Saksfremlegg og vedtak fra behandling 02.11.2020, saksnr. 0005/20:

Planprogram Områdereguleringsplan Tofte sentrum nord/Tofte industriområdet

<https://www.asker.kommune.no/politikk/politiske-moter-og-dokumenter/?q=0005/20&c=200219971#result>

Utvalg for plan- og byggesak:

Saksfremlegg og vedtak fra behandling 11.11.2020, saksnr. 0092/20:

Forslag til planprogram for områdereguleringsplan Tofte sentrum nord/Tofte industriområdet

<https://www.asker.kommune.no/politikk/politiske-moter-og-dokumenter/?q=0038/20&c=200200216#result>

Formannskapet:

Saksfremlegg og vedtak fra behandling 01.12.2020, saksnr. 252/20:

<https://www.asker.kommune.no/politikk/politiske-moter-og-dokumenter/?q=0252/20&c=200200212#result>

Planprogrammet ble fastsatt av formannskapet 01.12.2020.

Varsel om utvidet planområdet:

Med bakgrunn i ønsket om å vurdere trasé for kyststi mellom Tofte Småbåthavn og Skjæra, ble det varslet en utvidelse av planområdet mot sør 19.01.2021.

4. Kommunedirektørens vurdering Helhetsforankring, overordnede planer/stedsutvikling

Tofte er et utvalgt lokalsenter i Asker. Lokalsenterets historie, kvalitet og egenart skal styre utviklingen. Sentre skal bygges opp rundt allerede eksisterende service tilbud, arbeidsplasser og infrastruktur. Det skal vektlegges videreføring og etablering av gode lokale møteplasser.

Det påligger kommunen et særlig ansvar å reetablere arbeidsplasser på Tofte. Celluloseindustrien var en hjørnesteinsbedrift for lokalsenteret, og en viktig premissgiver for stedets utvikling og egenart i over 100 år. Områdeplanen for Tofte nord og industriområdet legger til rette for en utvikling som er tett forankret i Toftes historie. Planens formål er å sikre rammevilkår for etablering industri som bidrar i overgangen til et lavutslippsamfunn. En etablering av ny næring og industri i det omfanget som legges til grunn i planen vil ha betydelige ringvirkninger både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Områdeplanen skal både sikre bærekraftig etablering av industri og styre utviklingen av Tofte sentrum. For å lykkes med dette må planen sette tydelige rammer for utviklingen av en ny levendedel av sentrum, mellom den gamle industribebbyggelsen og det etablerte sentrumsområdet. Industrien skal ha gode rammevilkår, men også reguleres slik at hensynet til både naboer og lokalområdet, med store kultur-, natur- og friluftssinteresser er ivaretatt.

Utviklingen av sentrum vil skje over lang tid, områdeplanen legger til rette for en dynamisk utvikling gjennom tydelige overordnede mål for den nye delen av Tofte. En eventuell utvidelse av småbåthavna er av henging av en ny og større molo for å skjerme mot sjø fra syd. Det foreligger per i dag ingen konkrete planer for videre utbygging av havna.

Arealbruken i områdeplanen er i tråd med gjeldene kommuneplan for Hurum, og ny kommuneplan for Asker. Formålet i planen er i tråd med kommuneplanens samfunnsdel. Planen legger til rette for en langsiktig og bærekraftig utvikling av Tofte med utgangspunkt i stedets egenart og lokale kvaliteter.

Behov for konsekvensutredning og utbyggingsavtaler

Iht. PBL § 4.1 og § 4.2 skal det utarbeides planprogram og konsekvensutredning for reguleringsplanen som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn.

Ved planoppstart i 2020 ble Områdereguleringsplanen for Tofte sentrum nord/Tofte industriområde vurdert til å kunne få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Planen faller inn under kriteriene i forskrift om konsekvensutredning slik disse er beskrevet i forskriftens vedlegg 1.

Planprogram ble utarbeidet og vedtatt av formannskapet i Asker kommune 16.6.2020.

Konsekvensutredningen med tilhørende kunnskapsgrunnlag og delutredninger er vedlagt saken.

Kommunedirektøren vil påpeke at det gjennom planarbeidet er avdekket mangler og feil knyttet til konsekvensutredning helt frem til behandlingen av plansaken. Mangler, uklarheter og feil er omtalt under de aktuelle tema i kommunedirektørens vurdering.

Kommunen anser det som aktuelt å vurdere inngåelse av utbyggingsavtale for deler av områdeplanen. Omfanget og innhold av en eventuell utbyggingsavtale er ikke blitt vurdert eller drøftet i saken.

Stedstilpassing/utnyttelse/bokvalitet

Planområdet ligger eksponert ut mot Oslofjorden helt ytterst på Hurum halvøya. Før cellulosefabrikken ble revet var den et landemerke i det større landskapsbildet. Industrien er en viktig del av Toftes særegne karakter og kulturhistorie. Tettstedet har vokst frem mellom industrien på Sagene og ved Bispen.

Møte mellom eksisterende boligbebyggelse, ny sentrumsbebyggelse, verneverdige bygg og ny høyteknologisk industri er godt håndtert i områdeplanen.

Delområde 1 – Industriområdet: Høyder og tetthet i industriområdet skal ta hensyn til siktlinjer fra Tofte gård mot Oslofjorden. Det har vært viktig for forslagstiller at det er en del handlingsrom i planen da det ikke er klart hvilke arealbehov den nye industrien har. Samtidig må planen være tydelig slik at næringslivet, naboer og kommunen har en forutsigbar ramme å forholde seg til ettersom planområdet utvikles.

Det er ikke foreslått plankrav for industriområdene, og byggesøknader vil kunne behandles etter områdeplanen. Dette gjør det ekstra viktig at områdeplanen har tydelige bestemmelser som gir en effektiv byggesaksbehandling, ivaretar hensynet til omgivelser og samtidig sikrer gode rammer for etablering av industri.

Disse hensynene vurderes tilstrekkelig ivaretatt i planens bestemmelser og i plankartet.

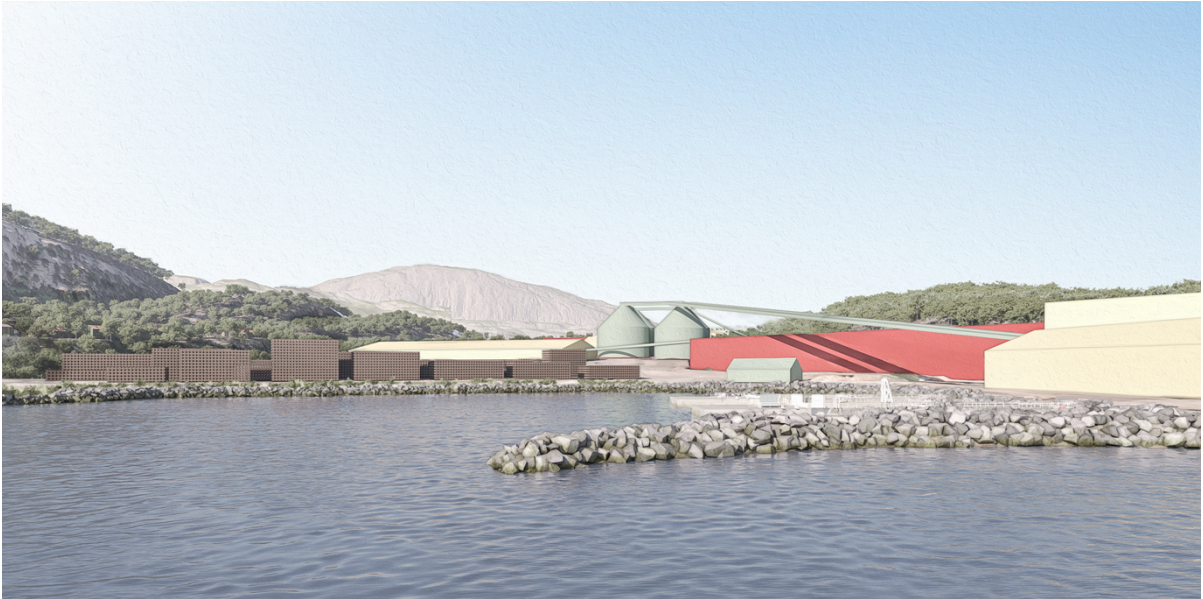
Delområde 1 – Næringsområder: I området rundt de historiske industribyggene, syd i dagens industriområde, reguleres det for næringsformål. De eldre verneverdige byggene skal transformeres og gjenbrukes på skånsomt vis slik at historien om industrien på Tofte videreføres. Næringsbebyggelsen skal megle mellom industriområdet og Tofte sentrum. Områdeplanen legger til rette for et aktivt vern der kulturminnene skal ivaretas gjennom tilpasning og bruk.

Det er bare plankrav for deler av næringsområdene, også her vil man gå rett på byggesak for majoriteten av feltene. Områdeplanen er derfor relativt detaljert når det kommer til å sikre hensyn til kulturminner og kulturmiljø. Det anses som en fordel at de historiske byggene tas i bruk, det er lagt inn vilkår om at estetikk og arkitektur på nybygg skal harmonisere med de eksisterende byggene. Høyder og tetthet er styrt for å vise hensyn til kulturminnene, uten at kulturminnene skal dominere over helheten.

Avvik mellom høyder i illustrasjon og regulerte høyder

Kommunedirektøren vil påpeke at det i planforslaget er visualiseringer av nær og fjernvirkninger av bebyggelsen i delområde 1 der bebyggelsen er vist med høyder som avviker det som tillates i reguleringen. Figur 17 i planbeskrivelsen viser høyden på byggene som er vist i visualiseringer (grå tekst) og den regulerte makshøyden, (rød tekst).

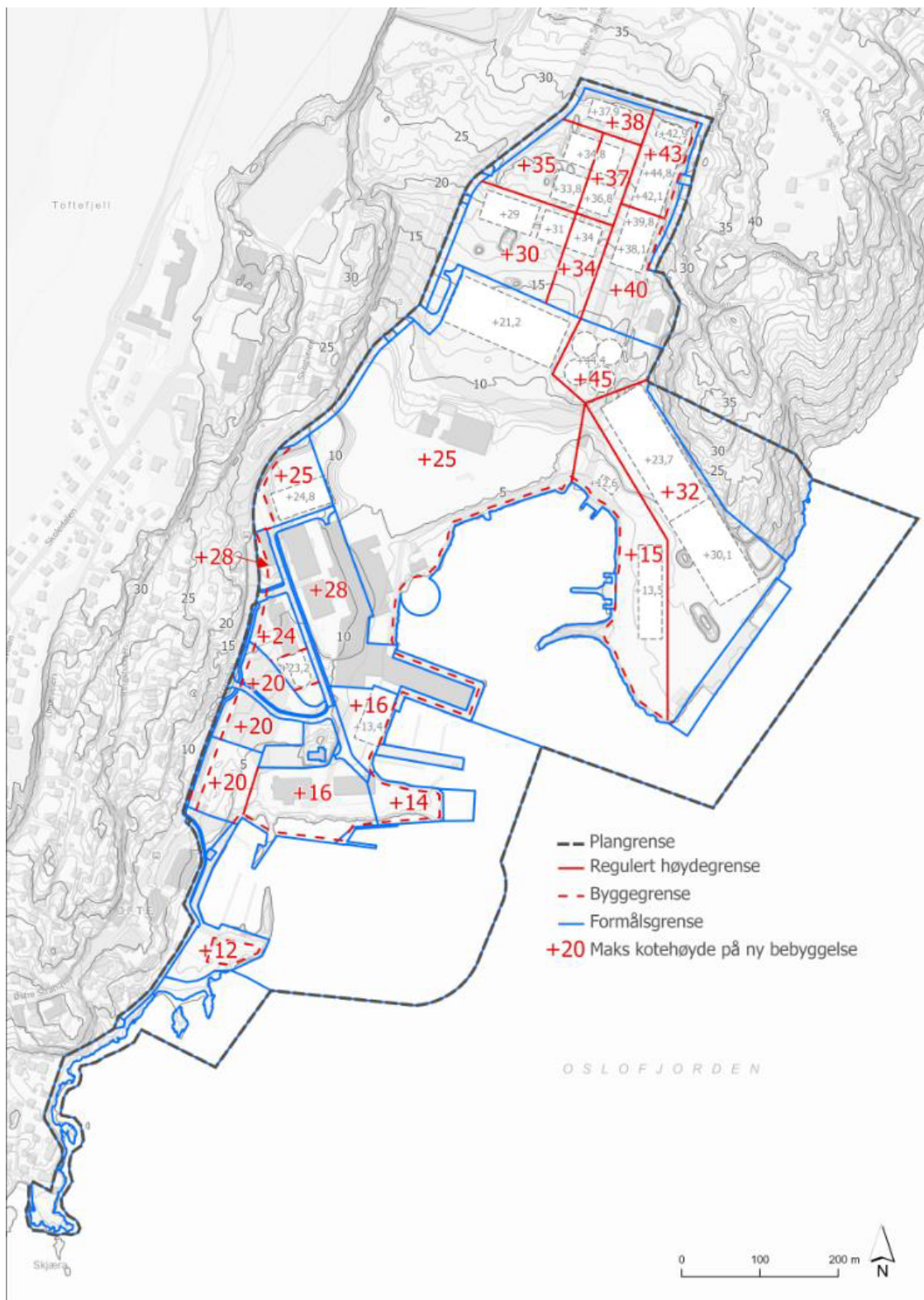
Videre er det åpnet for at det kan plasseres tekniske installasjoner som er opptil 4 meter høyere enn det som er satt som maks byggehøyde i plankartet.

Figur 5 Fjernvirkninger visualisert fra sjøen. Rød hall ved bispen er vist med gesims på kote +23,7. Maks regulert byggehøyde er kote +32. Gul hall bak tømmerlager er vist med en høyde på kote +21,2. Maks regulert høyde er kote +25.

Figur 6: Visualisering fra nord mot syd. Nærmeste rødt bygg er vist med høyde kote +37,9. Regulert maks høyde kote +38. Det nærmeste gule bygget er vist med høyde kote +34,8. Regulert maks høyde kote +35 og +37 mot øst. Det neste grønne bygget er vist med høyde kote +33,8. Maks regulert høyde kote +35. Det neste røde bygget er vist med høyde kote +31. Regulert høyde kote +30. Taket som vises til høyre for det røde bygget er vist med høyde kote +29. Regulert maks høyde +30.

Figur 7 Oversikt over planforslagets maksimale tillatte kotehøyder, og høyder vist i visualiseringer.

Delområde 2 - Utvidelse av Tofte sentrum: Den sørlige delen av områdeplanen rundt gamle folkets hus skal utvikles med en kombinasjon av næring, handel, kontor, boliger, offentlige byrom og andre service tilbud. Planen for området er basert på mulighetsstudiet utarbeidet i samarbeid mellom Norconsult, Statkraft og Asker kommune. Utforming og innhold er et direkte svar på innspillene som kom frem i arbeidsverkstedet som ble avviket tidlig i prosessen.

Områdeplanen sikrer god arealutnyttelse, gode byrom mellom husene og viser hensyn til gamle folkets hus som ligger i en park. Det er lagt inn krav om detaljregulering for utviklingsområdet. Dette betyr at det må vedtas en detaljreguleringsplan for området før det kan utvikles. I detaljregulering vil det tas stilling til bebyggelse, gatestruktur, høyder, materialer, adkomst, m. m.

Kommunen vurderer plankravet som hensiktsmessig.

Områdeplanen åpner for at mindre tiltak og tiltak av midlertidig art kan gjennomføres før det foreligger en detaljregulering. Dette er viktig for å sikre en dynamisk og tilpasningsdyktig utvikling som vil kunne gå over svært lang tid. Det er viktig at tiltak som er i tråd med ønsket utvikling, og som har begrenset omfang, ikke hindres av tunge rekkefølgekrav.

Områdeplanen har bestemmelser som sikrer bokvalitet og tilgjengelighet for allmenheten i området.

Delområde 3 og 4 - Småbåthavna og Skjæra: Tofte ligger midt i Oslofjorden. Lokalsamfunnet har alltid hatt en tett binding til fjorden og etterspørselen etter båtplasser er stor. Områdeplanen sikrer arealer for utvidelse av havnen, men det stilles krav om detaljregulering før man eventuelt kan begynne utvidelsen. På land er det innarbeidet bestemmelser som gjør det mulig å bygge klubbhus uten at det må lages en egen reguleringsplan for dette. Småbåtlivet er en viktig del av Toftes identitet, utvidelsen av småbåthavna er godt forankret i lokalmiljøet.

Småbåthavna ligger som en del av kyststien som er regulert i planen. Kyststien er regulert gjennom friområdet langs sjøen sydover mot Skjæra. Områdeplanen gjør det mulig å gjøre mindre tilpasninger og inngrep for å bedre allmenhetens adkomst og legge til rette for bading og friluftaktivitet ved vannet.

Boligpolitikk

Det er estimert at feltet B/F/K kan romme opptil 180 boliger. Anslått boligutbygging i Tofte mellom 2020 og 2040 er satt til ca. 600 boliger i kommuneplanens arealdel, boligbyggprogrammet. Boligene ligger i gangavstand fra sentrumsformål og utvikles i sammenheng med områder der det legges til rette for etablering av nye arbeidsplasser. En del av boligpolitikken i Asker er å dempe presset på

eneboligområder ved å bygge sentrumsnære leiligheter slik at små husholdninger kan bo sentralt.

Arealene som er avsatt til bolig er underlagt plankrav. Det vurderes som hensiktsmessig å fatte mer konkrete avgjørelser knyttet til boligstørrelser, sammensetting og sosiale boliger i detaljplan.

Samferdsel

Områdeplanen vil gi en økning i trafikken på FV281. Full utbygging vil gi ca. 4000 nye kjøretøypasseringer på FV281. Utbyggingen vil skje over lang tid, og økningen vil følgelig være gradvis. Trafikkanalysen viser at 69% av kjøretøyene kommer fra delområdet 2, utviklingsområde for Tofte sentrum nord. Feltene i området er underlagt plankrav, det vil være nødvendig å vurdere kapasiteten på hovedveinettet i forbindelse med detaljregulering innenfor delområdet. En full utbygging av delområde 2 vil kunne utløse behov for venstresving felt ved adkomsten fra fylkesveien.

Faren for ulykker mellom fotgjengere eller syklister og kjøretøy som skal inn/ut fra planområdet er vurdert som den største trafikksikkerhetsutfordringen i planen. Gangveien langs FV 281 er skolevei. Ved detaljprosjektering av adkomstene må trafikksikkerheten for forgjengere vurderes nærmere. Trafikkanalysen anbefaler at tungbiltrafikk til/fra planområdet skal skje utenom tidsrommet der barn ferdes til/fra skole, og utenom rushtiden. Dette er ikke sikret i bestemmelsene i planen, da det ikke er hjemmel til å direkte styre trafikken på en offentlig vei gjennom regulering.

Økningen i tungbiltrafikk er vurdert til å være lav. Kaien lengst øst i planområdet utvides slik at mest mulig råstoff og produsert bioolje kan fraktes på skip. Kommunedirektøren vurderer dette som et godt grep for å begrense transporten på veinettet i kommunen.

Grøntstruktur

Industriområdet er omkranset av vegetasjon mot øst ved Bispeveien, i nord mot brannstasjonstomta og langs FV281. Vegetasjonen har fått etablere seg i randsonen rundt industritomta i lang tid og skjermer omgivelsene for innsyn til industriområdet. Vegetasjonsbeltet er videreført i områdeplanen med en bredde på 10 meter. Kommunen mener at dette stedvis er for smalt og at vegetasjonsbeltet burde utvides slik at eksisterende trær og vegetasjon i randsonen videreføres. Dette gjelder spesielt mot Bispeveien der det er flere viktige naturtyper. Vegetasjonsskjermen skal skjøttes skånsomt, skjøtselsplan skal godkjennes av kommunen, og det skal legges til rette for at lokale arter kan etablere seg i området.

På Bispen er det satt av et område med grøntformål. Området ligger som en buffer mot boligene på nordsiden av Bispen. Vegetasjonen her skal bevares og det skal ikke gjennomføres tiltak som forringer terreng eller vegetasjon i området.

Parken rundt folkets hus blir et grønt ankerpunkt i utviklingsområdet. Parken kan opparbeides slik at den bli universelt tilgjengelig. Parken skal være et raust offentlig rom hvor det kan bygges scene, lekeplass, skatepark, treningsareal, m.m. Parken vil komme fremtidige og eksisterende beboere til gode. Parken er underlagt krav om detaljregulering. Det er naturlig at parken knyttes sammen med utviklingen av de omkringliggende feltene, og at opparbeidelse sikres med rekkefølgekrav i fremtidig detaljregulering.

Syd i planen følger kyststien friområdene ned mot skjæra. Her skal det legges til rette for allmenhetens bruk gjennom enkle tiltak som trår lett i strandsonen.

Fjorden utenfor planområdet kan sees som et viktig "blågrønt-område". Utvidelse av småbåthavnen, etablering av byrom mot sjøen og opparbeiding av badeplasser gir flere innbyggere en bedre tilgang til dette "blågrønt-området". Kommunen vurderer dette som svært positivt for Tofte.

Naturmangfold

Områdeplanen inneholder et stort naturmangfold. Helt i syd finnes viktige bløtbunnsområder med stor utbredelse av ålegras. Områdene er kartlagt og sikret i planen med hensynsone. Naturtypene i sjø er sårbare for utslipp og forurensing. Det er påvist grunnforurensning i planområdet på land og i vann. Tiltak i sjø som kan virvle opp forurensede bunnsedimenter skal unngås og er underlagt egne tillatelser før slike tiltak kan gjennomføres.

Strandsonen er hjem for et stort antall sårbare arter. Ved planlegging for tiltak i strandsonen skal det vises særlig hensyn til naturverdier. I konsekvensutredningen er naturmangfold et sentralt tema. Konsekvensutredning skal bygge på relevant og oppdatert kunnskap. Kunnskap om naturmangfoldet innhentes etter godkjente metoder gjennom søk i eksisterende databaser og med feltundersøkelse. Forslagstiller har utført en naturmangfolds kartlegging av planområdet den 22.06.2020. Det ble registrert flere rødlistede arter inne på planområdet i feltundersøkelsen. Det ble lagt til grunn at artene har etablert seg på industriområdet på grunn av menneskelig aktivitet, og at flere av disse artene er avhengig av fortsatt aktivitet i området. Konsekvensvurderingen konkluderer med at tiltakene i planen ikke vil utgjøre noen betydelig forskjell for artenes fortsatte eksistens i planområdet.

Området der det skal etableres biooljeanlegg ved Bispen er vurdert til å ha svært stor verdi på bakgrunn av at det er registret flere nær truede arter (NT) her. konsekvensutredningen vurderer et tap av artene til å gi middels negativ

konsekvens. Det forekommer flere dominerende fremmede arter i planområdet. Fremmede arter skal bekjempes og spredning av disse skal motvirkes gjennom kontroll av masser m.m.

Det fremgår ikke tiltak for å begrense, istandsette eller kompensere for tapet av verdifulle naturtypene på kaia ved Bispen i konsekvensutredning.

Da planforslaget ble sendt inn til kommunen 03.02.2023 ble det ved gjennomgang av naturmangfoldsrapporten avdekket et betydelig hull i kunnskapsgrunnlaget.

Den 27.09.2021 gjennomførte Rambøll en naturtypekartlegging av et større område sør i Hurum på oppdrag fra Miljødirektoratet. I denne kartleggingen ble det registrert flere huleiker langs Bispeveien, samt et felt med frisk lågurtedellaauvskog med middels verdi. Kommunen er også kjent med at det er forekomster av misteltein i området, dette ble ikke omtalt i den første konsekvensutredningen. Kommunen gjorde forslagstiller oppmerksom på mangelen den 14.02.2022.

Kommunen anser dette som kritikkverdig at det kan forekomme slike grove mangler i kunnskapsgrunnlaget knyttet til naturmangfold. Etter at forslagstiller ble gjort oppmerksom på mangelen har naturmangfoldsrapporten blitt revidert. Tre av fem eiker som berøres direkte av planforslaget er lagt inn med hensynsone og bestemmelser. To av eikene syd i planen ligger tett opptil biooljeanlegget. Forslagstiller ønsker ikke å bevare disse. I den reviderte naturmangfoldsrapporten oppgis det at:

Konsekvensene for de to sørligste hule eikene kan unngås i sin helhet dersom foreslåtte planer ikke åpner for at trærne kan hugges eller på andre måter forringes. Det samme gjelder for misteltein som forekommer i det samme området som de to eikene.

Når biooljeanlegget ble plassert på Bispen var det ikke oppgitt i kunnskapsgrunnlaget at det fantes hule eiker og misteltein her. Følgelig er ikke denne svært negative konsekvensen vurdert i sammenheng med plasseringen av anlegget. På bakgrunn av dette vil kommunedirektøren be om at det gjøres en ny vurdering av mulighetene for å bevare huleikene og eventuelle misteltein før sluttbehandlingen.

I henhold til forskrift for konsekvensutredninger skal negative konsekvenser for natur først og fremst unngås, dernest begrenses før man eventuelt skal kompensere for konsekvensene. Slik planforslaget fremmes anser ikke kommunen at muligheten for å unngå negativ konsekvens vurdert fullt ut. Dersom en tilleggsvurdering viser at det ikke er mulig å unngå negativ konsekvens forventes det at planen kompenserer for tap av natur.

Flom, grunnforhold og rasfare

Lavtliggende områder langs sjøen har en spesiell risiko for både flom og ras. Det er gjennomført en egen vurdering av flom for områdeplanen. Konklusjonen i vurderingen er innarbeidet i plankart og bestemmelser, og sikrer at byggverk ikke plasseres slik at de er i fare for å bli berørt av flom. Biooljeanlegget skal plasseres helt utenfor flomsone. Bølger og stormflo utgjør en risiko for bebyggelse langs sjøen. Utvidelsen av småbåthavna med ny molo vil gi utviklingsområdet med boliger tilstrekkelig vern mot bølger fra syd.

Tofteelva er del av et regulert vassdrag med flere dammer oppstrøms for planområdet. Risiko for oversvømmelse ved dambrudd er vurdert i planen. Tofte elva er lagt i en omløpstunell og i kulvert under planområdet. Beregninger viser at omløpstunellen og kulverten har tilstrekkelig kapasitet til å håndtere både 200- og 1000 års flom. I planforslaget er det tegnet et areal for motfylling i sjø ved utløpet til Tofteelva, et tiltak for å sikre områdestabilitet. Det fremkommer ikke om kulvertens kapasitet vil endres ved en forlenging av kulverten gjennom en eventuell motfylling i sjø.

Kommunen ønsker i utgangspunktet at alle vassdrag som tidligere har vært lukket skal åpnes. Forslagstiller har vurdert fordeler og ulemper ved å åpne Tofteelva. En åpning av elven vil være avhengig av et bredt tverrsnitt for å være hensiktsmessig, dette vil være svært arealkrevende og til stor ulempe for driften inne på industriområdet. Forekomsten av kvikkleire i planområdet gjør det også utfordrende å åpne elven med tanke på å ivareta områdestabilitet.

Vassdrag har en stor verdi for rekreasjon og friluftsliv. Inne på industriområdet vil ikke allmenheten ha tilgang til elven. Kommunen støtter forslagstiller i at det foreligger flere ulemper enn fordeler ved å åpne Tofte elven nå. Det er lagt inn hensynsone i planen som sikrer at det ikke skal bygges oppå kulverten. Da vil det være enklere å åpne elven i fremtiden når fordelene eventuelt er større enn ulempene.

Områder som ligger under maringrense kan inneholde kvikkleire og er følgelig å anse som usikker byggegrunn inntil man har sikret at området har tilstrekkelig stabilitet. Det er påvist kvikkleire i store deler av delområde 1. Det er viktig for kommunen at storulykkevirksomheten plasseres på trygg byggegrunn, derfor er denne plassert på Bispen der det er fjell i dagen. Kombinasjonen av kvikkleire og terrengets helning gjør at store deler av planområdet har en betydelig risiko for områdeskred. Et skred som starter inne på industriområdet vil kunne ha svært store konsekvenser for miljø og samfunn. En skredhendelse i havnen kan utløse en flodbølge lokalt.

Forslagstiller og kommune har hatt dialog med NVE som er myndighet når det kommer til skred og områdestabilitet. NVE har støttet kommunens geolog og planavdeling med gjennomgang av forslagstillers områdestabilitetsvurdering. Dialogen avdekket mangler i forslagstillers vurderinger av områdestabilitet. Etter en revisjon av vurderingen ble faresonen for kvikkleireskred utvidet til å gjelde nesten hele delområdet 1. Dette er svært viktig kunnskap da det ikke foreligger krav om detaljregulering for tiltak i delområde 1. Kommunen mener det er essensielt at trygg byggegrunn er sikret i planen, det er lagt inn dokumentasjonskrav og rekkefølgekrav knyttet til sikring av stabile grunnforhold.

Områdestabilitetsvurderingen konkluderer med at det ikke kan bygges syd i delområde 1, i hensynsone H310_1 i plankartet, uten at det gjennomføres stabiliserende tiltak. Det oppgis at et slikt tiltak kan være avlastning på land i sjøkanten og motfylling i sjøen. Det er lagt inn eget bestemmelsesområde for dette i plankartet. Kommunedirektøren er kritisk til at det ikke fremgår tydelig hvor omfattende det er å gjennomføre sikringstiltak. Planen skal legge til rette for tiltak som er realistiske å gjennomføre, det er ikke mulig for kommunen å vurdere realismen i sikringstiltakene slik de er fremstilt i områdestabilitetsvurderingen.

Kommunedirektøren ber om at det fremlegges en detaljert redegjørelse for hvordan sikringstiltak kan gjennomføres før sluttbehandling.

Det framkommer ikke entydig av områdestabilitetsvurderingen hvorvidt det kan bygges i den nordre delen av planområdet uten at det gjøres stabiliseringstiltak ved havna. Det er uklart hva som menes når forslagsstiller i sin konklusjon skriver:

Beregninger utført i profil F viser tilfredsstillende stabilitet og at det ikke er nødvendig med stabiliserende tiltak innad i faresonen Tofte nord basert på dagens tilstand.

Gjerdrum ulykken viste tydelig hvor viktig det er å opptre aktsom og kunnskapsbasert i møte med kvikkleire. Forslagstiller har ansvar for at planens konsekvenser er tydelige og forståelige. Områdestabilitetsvurderingens konklusjon er svært teknisk, dette er kritikkverdig med tanke på de demokratiske prinsippene som skal ligge til grunn for all planlegging.

Kommunedirektøren vil be øvrige myndigheter være særskilt årvåkne for utfordringer knyttet til grunnforhold i planen når den legges ut til offentlig ettersyn. Følgende kan nevnes spesielt:

- Det er ikke dokumentert at avbøtende stabiliseringstiltak (motfylling i sjø og avlastning på land) er gjennomførbare.
- Det er vist en mulig utstrekning av motfyllingen og avlastningen, men det er ikke dokumentert hvor stort område som behøves, samt hvilke konsekvenser en motfylling i sjøen vil ha for natur og miljø.

- Kvikkleiresonen «Tofte» har sitt utløpsområde i sjøen, men utstrekningen av denne er ikke vist i områdestabilitetsvurderingen.
- Kvikkleiresonen «Tofte Nord» har sitt utløpsområde i sonen «Tofte», men utstrekningen av denne er ikke vist i områdestabilitetsvurderingen.
- I NGIs uavhengige kvalitetssikring (kap. 4.3.2) er det opplyst at grunnforholdene i området ikke er godt dokumentert, og at det ikke er utført poretrykksmålinger.

Den 2.12.2022 ble det avholdt et møte med NVE om kvikkleire og utførte områdestabilitetsberegninger på Tofte. NVE gav blant annet følgende tilbakemeldinger i e-post av 8.12.2022:

I Tofte foreligger det grunnundersøkelser som viser at kvikkleirelaget fortsetter ut i sjøen. NVE vil anbefale at man i slike tilfeller trekker avgrensningen av hensynssone i plan litt ut i sjøen, slik at hele tiltaksområdet med tilhørende influensområde inkluderes i denne. Dette vil etter NVEs vurdering bidra til økt oppmerksomhet og forståelse for skredfare. Gode bestemmelser til planen vil også være viktig, slik at forutsetninger for tilstrekkelig sikkerhet ivaretas i alle faser av prosjektet.

Det konkluderes i Norconsult sin utredningsrapport å være behov for forbedring av sikkerheten ved hjelp av motfylling på sjøbunnen. Det må sikres tilstrekkelig stabilitet også for slike motfyllinger både permanent og i anleggsfasen. Dette er å regne som «lokalstabilitet» og kan derfor håndteres i detaljprosjektering og anleggsoppfølging. Men NVE vil allikevel anbefale at man allerede på siste plannivå gjør tilstrekkelige analyser slik at det sikres at valgt løsning som legges til grunn for planarbeidet er gjennomførbar.

(Kommunens understrekning).

Sosial infrastruktur

Industridelen av områdeplanen er ikke direkte avhengig av sosial infrastruktur som skoler og barnehager. Utviklingen av arbeidsplasser bør øke tilflyttingen til Tofte. Utviklingen av boligdelen i planen kan utløse et behov for å vurdere skole- og barnehage kapasiteten i området. Denne delen av områdeplanen er underlagt plankrav og tema vil bli dekket i detaljreguleringsplan.

Feltet NÆ1 legger til rette for etablering av et aktivitetshus som vil være et kjærkomment tilskudd til de tilbudene som allerede eksisterer på Tofte. Medvirkning tidlig i planprosessen viste at lokalmiljøet på Tofte ønsker seg flere møteplasser og tettere forbindelse til sjøen. Utviklingen av området med utvidelse av småbåthavna og etablering av gode uterom ved strandkanten vil styrke lokalsamfunnet.

Teknisk infrastruktur

Industrivann og drikkevann: Tofte har privat vannforsyning. Det er oppgitt at det er tilstrekkelig med drikkkevannskapitet fra Tofte og Filtvet vannverk for delområde 1. Industrien på Tofte har tilgang på industrivann fra egen kilde. Industrivannet er tilstrekkelig for bruk som brannvann på delområde 1.

Det er usikkert om vannverket har tilstrekkelig kapasitet til å forsyne delområde 2 og 3 med drikkevann og brannvann. Dette må avklares nærmere i detaljregulering eller eventuelt byggesak.

Spillvann: Det er kommunalt avløpsnett på Tofte, renseanlegget på Rulleto har begrenset kapasitet. Det tillates tiltak innenfor delområde 1 med utslipp opptil 200 personekvivalenter før det må gjøres en vurdering av hele avløpssystemet nedstrøms fra området og frem til Rulleto. Det er forventet at det er behov for utbedringer og utvidet kapasitet av avløpssystemet ved full utbygging av delområde 2 og 3.

Dette er delvis regulert i områdeplanen og vil bli fulgt opp i detaljregulering og byggesak.

Overvann: Effektiv og bærekraftig håndtering av overvann er spesielt viktig på områder nære sjøen, der det både er påvist kvikkleire og forurensning i grunnen. Overvannet skal infiltreres og bremses på land. I henhold til vannforskriften skal tiltak søke å forbedre miljøtilstanden for resipienten, som i dette tilfellet er Oslofjorden.

Bestemmelser som sikrer håndteringen av overvann er innarbeidet i planen. Det skal blant annet utarbeides utenomhusplaner som viser overvannshåndteringen ved byggesak.

Elektrisitet: Industri og næringsvirksomhet kan ha store energibehov. Planen legger til rette for at det kan bygges solcelleanlegg på tak og fasader. Videre er forslagstiller ansvarlig for å holde dialog med nettleverandør og sikre at det er tilstrekkelig kapasitet i området for industrien og næringsvirksomheten som skal utvikles. Plassering av trafoer er styrt i kart og bestemmelser.

Kapasiteten er vurdert i vedlegget om energibruk og kapasitet.

Renovasjon: Majoriteten av formål i planen omfatter industri og næringsvirksomhet som ikke har kommunal renovasjon. For boligområdet vil tilstrekkelig renovasjonsløsninger sikres gjennom detaljreguleringsplan.

Estetikk

Tofte er et tettsted med særegen arkitektur fra flere tidsepoker. Her finnes både klassisk og moderne uttrykk side om side. Områdeplanen tar sikte på å videreføre og utvikle dette særegne uttrykket gjennom bestemmelser som sikrer at forhold knyttet til estetikk skal redegjøres for i bygge- og plansaker. Materialitet, fargebruk, skala og uttrykk i dagens bebyggelse skal være toneangivende for utviklingsområdet. Dette skal følges nærmere opp i detaljregulering av delområdet 2. Kulturminner i form av den gamle industribebyggelsen er gitt særskilt oppmerksomhet i områdeplanen.

Industriområdet skal utformes slik at det gir minimale fjernvirkninger, det skal skjermes av vegetasjon, og siktlinjer over og gjennom området er sikret i plankartet. Den høye arkitektoniske kvaliteten på de historiske industribyggene viser at det er viktig å vektlegge estetisk utforming også for industri og næringsbygg. Byggene inne på industriområdet må utformes ettertenksomt og med omtanke for de som skal arbeide der, dette gjelder også uteområdene mellom byggene.

Alt i alt legger områdeplanen til rette for en tiltalende utvikling av Tofte. Hensynet til estetikk må følges opp i detaljregulering og med faglige veiledning i byggesak.

Massehåndtering

For å få plass til å etablere biooljeanlegget på trygg byggegrunn ved Bispen skal det skytes ut om lag 30 000 kubikkmeter med stein. Dette er vurdert som uheldig med tanke på massebalanse og tilpassing til landskap og terreng. Massene skal nyttiggjøres lokalt, massene skal ikke føre til forurensning. Plasseringen ved Bispen fører til tap av utvalgte naturtyper, og inngrep i funksjonsområdet til misteltein. Dette øker de negative konsekvensene av at anlegget plasseres her.

Håndtering av masser kan føre til spredning av fremmede arter og forurensning. Det er lagt inn bestemmelser for å sikre at masser blir håndtert forsvarlig i områdeplanen.

Håndtering av masser er tett forbundet med områdestabiliteten. Masser kan benyttes til å bedre stabiliteten, men det representer også en stor risiko å endre belastningen på grunnen i områder med kvikkleire. Det er flere krav og føringer forbundet med håndtering av masser i planen.

Forurensing

Utslipp til vann og grunn: Det er påvist forurensing i grunnen knyttet til tidligere industriaktivitet i planområdet. Ved graving skal det utarbeides miljøundersøkelser for korrekt håndtering av masser. Det er påvist sterkt forurensete masser i området i sjøen utenfor planområdet. Ved tiltak i sjø skal påvirkning for miljøet vurderes. Tiltak i sjø er søknadspiktig.

Det er mindre utslipp fra dagens drift forbundet med flishugging og testanlegget for bioolje produksjon. Utslippstillatelser etter forurensingsloven gis av Statsforvalteren.

Planbestemmelse 6.10 omhandler håndtering av kjemikalier hvor det bl.a. er formulert krav knyttet til oppsamling, rensesystem, lagring og utslipp til sjø.

Delområde 2 og deler av delområde 3 er underlagt krav om senere detaljregulering. Forhold knyttet til forurensning skal vurderes nærmere i detaljregulering.

Utslipp til luft: Demonstrasjonsanlegget har fått utslippstillatelse til luft med vilkår om utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten. Når plansaken fremmes er det ikke klart hvilke utslipp som vil følge av fullskala bioolje produksjonen. Utslipp vil være avhengig av tillatelser fra miljødirektoratet.

Planens bestemmelser åpner for at det kan etableres skorsteiner eller lignende utslippspunkt med en høyere høyde enn det som oppgis i plankartet. Dette er et tiltak som vil kunne bidra til å begrense negative lokale virkninger av utslipp til luft.

Det kan forekomme utslipp til luft fra skip som ligger til kai. Planbestemmelse 6.13 sikrer at det skal legges til rette for landstrømstilkobling ved kaianlegg i planområdet. Utslipp fra skip skal bli nærmere vurdert i forbindelse med søknad om utslippstillatelse.

Folkehelse

Områdeplanen omfatter mulig forurensede tiltak. Utslipp til vann og luft kan være helseskadelig, dette er regulert i annet lovverk, men planen legger til rette for at industrien kan gjennomføre nødvendige tiltak for å oppfylle kravene som stilles for å få utslippstillatelser.

Støy er en sentral folkehelseutfordring. Områdeplanen er forankret i grenseverdier og føringer som følger av T1442-2021 retningslinjer for behandling av støy i plansaker.

Både retningslinjer for behandling av luftkvalitet og støy skal følges etter bestemmelse 5.3.6 i områdeplanen. Bestemmelsen skal sikre at hensyn til folkehelsen blir ivaretatt ved detaljregulering eller søknad om tiltak i planområdet.

Kvalitetskrav til uteoppholdsareal for boliger er lagt inn for å sikre at utearealer ikke er støybelagt.

Planen legger til rette for en rekke tiltak som vil styrke lokalmiljøet på Tofte. Etablering av arbeidsplasser, nye boliger, service og næringsarealer, møteplasser, friområder i strandsonen, m.m. Alt dette er tiltak som samlet sett kan ha en positiv effekt på folkehelsen ved å skape et attraktivt og hyggelig lokalsamfunn for alle.

Konsekvenser for barn og unge

Kommunedirektøren gjør oppmerksom på plan og bygningslovens §3-3 der det står at kommunestyret skal sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planlegging. Per i dag har ikke Asker kommune en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planlegging.

Planbeskrivelsen for områdeplanen på Tofte omtaler ikke spesielt barn og unges oppvekstvilkår. Planen berører skolevei, dette er omtalt med tanke på å ivareta trafikksikkerheten for syklistene og fotgjengere.

I arbeidsverkstedet for områdeplanen som ble arrangert den 12.11.2020 var to representanter fra ungdommens LSU tilstede. Konklusjonen fra arbeidsverkstedet er i stor grad innarbeidet i områdeplanen. Det skal legges til rette for offentlige møteplasser, gode utearealer, aktivitetshus og friområder i forbindelse med sjøen. En økning i antall arbeidsplasser tett på Tofte anses også å komme unge til gode på mange måter.

Risiko- og sårbarhetsvurdering

Det er gjennomført en ROS analyse til områdeplanen, ROS analysen følger planforslaget. Analysen viste at planområdet er moderat sårbart med tanke på dambrudd, transport av farlig gods og ulykke knyttet til sjøtrafikk. Det er innarbeidet tiltak for å redusere risikoen i planen. Dette er nærmere omtalt i ROS analysen.

To sentrale faremomenter er ikke dekket av ROS analysen: Områdestabilitet og brann- og eksplosjonsfare.

Områdestabilitet må være sikret for at plan og bygningslovens krav om trygg byggegrunn kan anses som oppfylt. Det er utarbeidet en egen vurdering av områdestabilitet i forbindelse med planen. Se punkt om grunnforhold.

Bioolje produksjonsanlegget er kategorisert som en storulykkevirksomhet. Det må gjøres særskilte vurderinger av faren for brann og eksplosjon knyttet til tiltaket. Det er en del usikkerhet knyttet til den konkrete utformingen av produksjonslinjen. Dette betyr også at det er usikkert hvor store hensynsoner for brann og eksplosjonsfare som må legges i planen for å sikre at tiltaket kan gjennomføres. En innledende vurdering er gjort med utgangspunkt i DSBs veileder for storulykkevirksomheter. Vurderingen har resultert i en stor hensynsone i plankartet. Hensynsonen skal deles opp når faren knyttet til produksjonslinjen er mere kjent. Det er knyttet bestemmelser til hensynsonen som sikrer at denne ikke kan gjennomføres tiltak som utløser behov for å utvide sonen utover det som ligger i plankartet når planen fremmes.

For kommunen er det viktig at områdeplanen sikrer forutsigbarhet for nærmiljøet rundt storulykkevirksomheten. Kommunedirektørens vurdering er at hensynsonene

og bestemmelsene er tilstrekkelige. Bestemmelsene gjør det mulig å holde en forutsigbar forvaltning av arealene som ligger rundt storulykkeveiksomheten.

Universellutforming og tilgjengelighet for alle

Det er lagt inn bestemmelser som skal sikre at utearealer, publikums- og arbeidsbygninger skal være universelt utformet. Dette gjelder også kyststien. Parken rundt gamle folkets hus kan bearbeides slik at den blir universelt utformet.

Krav om universell utforming må ikke bare sees som en tilpasning for enkeltindivider med begrenset bevegelighet. Prinsippene om universell utforming kommer oss alle til gode gjennom omsorgsfull, inkluderende og ettertenksom utforming av omgivelsene våre.

Energi og klima

Biooljeproduksjon er et sentralt tiltak i områdeplanen. I Norge har vi et omsetningskrav som sikrer at en gitt andel av alt drivstoff som omsettes for transport skal være iblandet en andel biodrivstoff. På Tofte planlegges det for produksjon av andregenerasjons biodrivstoff, det vil si bioolje som utvinnes fra biologisk masse som ikke i seg selv egner seg til mat, eller som er dyrket på arealer som kan benyttes til å dyrke mat. Råstoffet for produksjonen på Tofte kommer fra skogindustrien i form av tømmer og trevirke som ikke egner seg for annet bruk. Forbrenning av bioolje regnes ikke med i klimagassregnskapet, ettersom det ikke bidrar til mer CO₂ i det naturlige kretsløpet.

Områdeplanen har bestemmelser som legger til rette for lokal produksjon av energi gjennom solceller, samt tilrettelegging for distribusjon av overskuddsvarme fra industrien. Det har ikke blitt påvist tilstrekkelig overskuddsvarme ved testanlegget til å distribuere til andre virksomheter, men dette skal undersøkes nærmere ved etableringen av annen næring og industri i planområdet.

Tilgang på bærekraftig bioolje hjelper oss i overgangen til et lavutslippsamfunn. Bioolje er et godt alternativ til fossilt brennstoff i en overgangsperiode før andre alternative energikilder er på plass. Områdeplanen på Tofte legger til rette for etablering av industri som vil kunne bidra i å bringe oss nærmere klimamålene. Planen omfatter også bestemmelser som sikrer elektrifisering og reduserer utslipp fra bygg og anlegg.

Kommunedirektøren vurderer planen å være i tråd med våre overordnede klima- og energimål.

Konklusjon og anbefaling

Tofte er i kommuneplanens samfunnsdel pekt ut som ett av ni lokalsentre i Asker kommune, og er et prioritert vekstområde for kommunen. Samfunnsdelen har vurdert at det er samfunnsøkonomisk forsvarlig å legge til rette for utbygging i vekstområder i og rundt Tofte. Tofte skal opprettholdes, styrkes og planlegges for å kunne fungere som et tettsted på sørspissen av kommunen.

Asker kommune er opptatt av å sikre kortreiste arbeidsplasser, lokalt næringsliv og industri som kan være med å styrke Tofte som tettsted, og redusere behovet for arbeidspendling. Områdeplanen bidrar til dette på en god måte ved å legge til rette for etablering av viktig næring og industri som skal bringe oss videre på veien mot lavutslippssamfunnet.

Når planinitiativet ble fremmet i 2020 ble planen vurdert til å kunne ha vesentlig virkning for miljø og samfunn og det ble besluttet at det skulle utarbeides en konsekvensvurdering. Konsekvensvurderinger er et verktøy som skal sikre at flest mulig konsekvenser av planer og tiltak er gjort rede for, og at planen utformes slik at den har minst mulige negative konsekvenser.

Det er flere forhold i knyttet til konsekvensutredningen som kommunedirektøren ønsker å vie oppmerksomhet i sin vurdering. Det ble avdekket betydelige mangler i kartleggingen av naturmangfold i planområdet, dette skjedde sent i planprosessen, etter at viktige avgjørelser var tatt. Statsforvalteren har i forbindelse med en annen sak også vurdert konsekvensutredningen for områdeplanen og naturmangfoldsundersøkelsen og påpeker i de samme manglene som kommunen har funnet. Forslagstiller har revidert naturundersøkelsen før planen fremmes.

Kommunedirektøren vil fremme planen for politisk behandling med forbehold om at det etter høringen, før sluttbehandling skal gjennomføres tilleggsutredninger for naturmangfold, jmfør forskrift om konsekvensutredning §27 *Vurderingen av konsekvensutredningen og behovet for tilleggsutredninger*.

Områdestabilitet har vært et sentralt tema i hele planprosessen. Det er påvist kvikkleire i planområdet og dette skal utredes nøye før man kan tillate at det bygges her. Prosessen med å utrede grunnforholdene har vært utfordrende. Forslagstiller har måttet gjøre betydelige revisjoner av områdestabilitetsvurderingen etter innspill fra både kommunen og NVE. Revisjonen førte til en betydelig utvidelse av faresonen for skred i plankartet. Når plansaken fremmes opplever ikke kommunen at alle forhold knyttet til risiko for kvikkleireskred fremkommer tydelig i planen. Det er ikke mulig for kommunen å vurdere om det er realistisk å gjennomføre sikringstiltak som kan stabilisere grunnen i henhold til planen.

Sikker byggegrunn er et lovkrav i plan og bygningsloven. Alle planer skal være realistiske å gjennomføre i henhold til de rammer og føringer som legges i planen. Et kvikkleireskred på Tofte kan ha enorme konsekvenser. Kommunen er pliktig å sikre at planen ikke legger til rette for tiltak som kan sette liv i fare, eller føre til store miljømessige og materielle skader.

Planforslaget legges frem for politisk behandling med et forbehold om at det etter høringen og før sluttbehandling fremlegges en detaljer redegjørelse for hvordan stabiliserende sikringstiltak kan gjennomføres i henhold til områdeplanen.

Et svakt kunnskapsgrunnlag er spesielt urovekkende når områdeplanen legger til rette for at de mest omfattende tiltakene, som etablering av storulykkevirksomhet, og omfattende industriarealer ikke er underlagt plankrav. Overordnede hensyn, som ikke er mulig å følge opp i byggesaken, må være sikret i plan. Fordelen med å gå rett til byggesak er at man kan komme raskt i gang med å utvikle industrien på Tofte. Ulempen er den store graden av uforutsigbarhet knyttet til utforming av tiltakene, og usikkerhet knyttet til byggesakene.

Statkraft og Södra eier selskapet som skal drive produksjon av bioolje. Det har vært gitt signaler om at dersom det ikke legges til rette for at anlegget på Tofte vil Statkraft og Södra vurdere å bygge produksjonslinjen i Sverige. Dette har ført til et økt tidspress på behandlingen av planforslaget. Asker kommune ønsker utvikling av arbeidsplasser i Tofte, men dette må skje på en forsvarlig og aktsom måte. Kommunen har et betydelig ansvar som planmyndighet og skal sikre at planer er utformet i henhold til lover, forskrifter og retningslinjer. I dette tilfellet vil kommunedirektøren gjøre oppmerksom på at tidspresset har gjort den svært komplekse planen ekstra utfordrende å behandle. Dette er beklagelig da planen omfatter en lang rekke positive tiltak som sterkt ønsket av kommunen.

Overordnet er planforslaget i tråd med kommunens vedtatte politikk. Arealene som skal utvikles har i stor grad vært tidligere bebygget, slik at tapet av natur er minimalt. Områdeplanen bygger videre på Toftes særegenhet og karakter, tilgangen til fjorden styrkes og alt legges til rette for at Tofte kan utvikles med bærekraftig industri, næring og en attraktiv sentrumsbebyggelse mot fjorden. Det gjenstår å få klarhet i noen sentrale problemstillinger knyttet til naturmangfold og områdestabilitet. Kommunedirektøren har vurdert viktigheten av at planen legges ut på høring til å veie tyngst. Det åpnes for ytterligere detaljering av planforslaget etter gjennomført høring og offentlig ettersyn.

Kommunedirektøren anbefaler at områdeplanen for Tofte legges ut til offentlig ettersyn, med forbehold om:

- Før sluttbehandling skal det gjennomføres en ny og grundig vurdering av muligheten for å unngå negative konsekvenser for utvalgte og fredete naturtyper i planområdet ved Bispen.
- Før sluttbehandling skal det fremlegges en detaljert redegjørelse for hvordan stabiliseringstiltak som reduserer risiko for kvikkleireskred kan gjennomføres i henhold til planen.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

V1 Plankart
V2 Tofte _reguleringsbestemmelser_220224
V3 Planbeskrivelse
V4 Høringsuttalelser til varsel om oppstart (2020)
V5 Sammendrag av høringsuttalelser med forslagsstiller og kommunens kommentarer (2020) 05.07.2022
V6 Høringsuttalelser til varsel om utvidet planområde (2021)
V7 Sammendrag av høringsuttalelser med forslagsstiller og kommunens kommentarer (2021) 05.07.2022
V8 Risiko- og sårbarhetsanalyse
V9 Trafikkanalyse_Tofte
V11 VA-rammeplan m vedlegg
V12 Støyutredning_J05 inkl vedlegg
V13 Forurenset grunn tiltak og utslipp til sjø_J14
V14 Notat Utslipp til luft Tofte J06
V15 Naturmangfold
V16 Visualisering av nær- og fjernvirkning J05
V17 Rapport Forenklet ringvirkningsanalyse_J04
V18 Områdestabilitetsvurdering
V19 Kulturminneregistrering, 12.04.2021
V20 NMM arkeologisk rapport 2020256 og 2020327, 23.12.2020
V21 Energibruk og kapasitet_notat_Statkraft Tofte
V22 Mulighetsstudie Tofte nord, 26.03.2021
V23 Notat Vurdering av sjøtrafikk Tofte J06
V24 Påvirkning på fiskeri Tofte_J03

V25 Flomvurdering Tofte J08 med vedlegg
V26 Transport gjennom eksisterende vannledningstunnel_J06
V27 Vurdering av hensynssoner brann- og eksplosjonsfare
V28 Mulighetsstudie mololøsning i småbåthavn, 14.12.2020
V29 Landskapsplaner
V31 Uavhengig kvalitetssikring - Områdestabilitet (NGI)
V32 Konsekvensutredning og virkninger av planen
V33 Notat_revisjoner i planforslag Områderegulering Tofte
V34 Oppsummering fra verksted 2020-11-12
V30 2023-02-22_Plankart Tofte

Saksprotokoll

Arivsak
20/12141

Saksbehandler
Peder Edward Brand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	22.03.2023	31/23
2 Formannskapet	28.03.2023	58/23

Områdereguleringsplan for Tofte sentrum nord/ Tofte industriområde - 1. gangsbehandling

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 22.03.2023 sak 31/23

Behandling

Utvalget befarte området 20.03.2023

Saksbehandler Peder Brand innledet saken og svarte på oppklarende spørsmål.

Røed (H) fremmet følgende som tilleggspunkt:

I god tid før 2. gangs behandling skal maksimale høyder og volum være visualisert og presentert.

Matt (MDG) fremmet følgende forslag til vedtak:

Forslag fremmet av Matt (MDG)

Saken sendes tilbake til administrasjonen for utbedring av avdekkede mangler og feil og videre forbedring av områdereguleringsplanforslaget før den sendes ut på høring.

Før førstegangsbehandling skal det:

- 1. Lages skisser som viser maks tillatte høyder, skissene legges ved 1. gangshøring*
- 2. Gjennomføres en helhetlig tilleggsutredning for naturmangfold i planområdet*

3. Gjennomføres ny og grundig vurdering av muligheten for å unngå negative konsekvenser for naturtyper i planområdet ved Bispen. Alle registrerte hule eiker i planområdet skal bevares.
4. Fremlegges en detaljert, forståelig redegjørelse for nødvendige stabiliseringstiltak jmf fare for kvikkleireskred og hvordan disse vil påvirke miljø og omgivelse. Det må beskrives hvordan tiltakene reduserer risiko for kvikkleireskred og kan gjennomføres i henhold til planen.
5. Legges inn krav om detaljregulering også for delområde 1 (alternativt for hele planområdet) i tråd med kommuneplanen

Hvis punkt 5 faller fremmer MDG dette:

5b) Legges inn en bestemmelse om at fritak fra plankrav er eksklusiv til Silva prosjektet og tidsbegrenset i 3 år

Forslag fremmet av Matt ble satt opp mot kommunedirektørens innstilling. Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt mot 2 (MDG) stemmer.

(Punkt 5 b ble ikke votert over.)

Forslag fremmet av Røed ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Forslag til områderegulering for Tofte sentrum nord/ Tofte industriområde, som vist på plankart datert 21.02.2023, og bestemmelser datert 24.02.2022 fremmes slik det foreligger.

Områdereguleringen sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 12-10, med følgende vilkår:

2. Før sluttbehandling skal det gjennomføres en ny og grundig vurdering av muligheten for å unngå negative konsekvenser for utvalgte og fredete naturtyper i planområdet ved Bispen.
3. Før sluttbehandling skal det fremlegges en detaljert redegjørelse for hvordan stabiliseringstiltak som reduserer risiko for kvikkleireskred kan gjennomføres i henhold til planen.
4. I god tid før 2. gangs behandling skal maksimale høyder og volum være visualisert og presentert.

Saksprotokoll

Arivsak
20/12141

Saksbehandler
Peder Edward Brand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	22.03.2023	31/23
2 Formannskapet	28.03.2023	58/23

Områdereguleringsplan for Tofte sentrum nord/ Tofte industriområde - 1. gangsbehandling

Formannskapet har behandlet saken i møte 28.03.2023 sak 58/23

Behandling

Varaordfører Bratlie (H) og Granum (A) hadde i forkant bedt om vurdering av egen habilitet i saken. Ordfører orienterte om at juridisk vurdering konkluderte med at det ikke forelå inhabilitet. Formannskapet vedtok enstemmig at begge var habile, og Bratli og Granum tok deretter sete.

Ordfører informerte om tilleggsnotat av 24. mars 2023, der kommunedirektør anbefalte følgende tilleggspunkter i forslag til vedtak:

- 4. Før forslag til områdeplan legges ut til offentlig ettersyn, skal plankart endres som følger:*

Hensynssone H560_2 legges over to hule eiker nord i bestemmelsesområde #3 - storulykke virksomhet.

I delområde 1, felt IND1 (minus bestemmelsesområde #3) og IND2 skal plankartet påføres maksimalt regulerte kotehøyder som samsvarer med de høydene som er vist i visualiseringene som fulgte planforslaget ved behandling i utvalget for plan- og byggesak 22.03.2023, jfr., figur 17 i planbeskrivelsen, der høyder vist i visualiseringen er lagt inn med grå farge.

- 5. I tillegg skal punkt 12.3 Bestemmelsesområde #3 gis slikt tillegg:*

Utforming og plassering av storulykke virksomheten skal gjøres hensynsfullt og etterrettelig for å unngå forringelse av utvalgte naturtyper og tilstrebe minst mulig terrenginngrep på Bispen. Hensynet til natur skal vektes særskilt tungt ved vurdering av tillatelser til alle typer tiltak i bestemmelsesområde #3.

Ivar Granum (A) fremmet følgende forslag til to nye punkter:

- *Minimum 90% av trevirke eller ferdigprodusert bioolje skal fraktes via skip.*
- *Avbøtende trafikksikkerhetstiltak gjennom Tofte sentrum skal løpende vurderes i takt med bedriftens produksjon.*

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet på vegne av MDG og SV følgende forslag:

Saken sendes tilbake til administrasjonen for å utbedre avdekkede mangler og feil og videre forbedring av områdereguleringsplanforslaget før den sendes ut på høring. Før førstegangsbehandling skal det:

1. *Gjennomføres en helhetlig tilleggsutredning for naturmangfold i planområdet.*
2. *Gjennomføres ny og grundig vurdering av muligheten for å unngå negative konsekvenser for naturtyper i planområdet ved Bispen. Alle registrerte hule eiker i planområdet skal bevares.*
3. *Fremlegges en detaljert redegjørelse (i et forståelig språk) for nødvendige stabiliseringstiltak jmf fare for kvikkleireskred og hvordan disse vil påvirke miljø og omgivelse. Det må beskrives hvordan tiltakene reduserer risiko for kvikkleireskred og kan gjennomføres i henhold til planen.*
4. *Legges inn krav om detaljregulering også for delområde 1 (alternativt for hele planområdet) i tråd med kommuneplanen.*

Hvis punkt 5 faller fremmer MDG dette:

- 4b) *Legges inn en bestemmelse om at fritak fra plankrav er eksklusiv til Silva prosjektet og tidsbegrenset i 3 år*

Forslag fremmet av MDG ble satt opp mot revidert forslag til innstilling, foreslått av kommunedirektør i tilleggsnotat av 24. mars 2023.

Innstillingen ble vedtatt, mot 2 stemmer (MDG,SV).

Forslag til nye punkter fremmet av A, ble begge enstemmig vedtatt.

Forslag til punkt 4b) fremmet av MDG og SV, fikk 2 stemmer, og falt.

Vedtak

1. Forslag til områderegulering for Tofte sentrum nord/ Tofte industriområde, som vist på plankart datert 21.02.2023, og bestemmelser datert 24.02.2022 fremmes slik det foreligger.

Områdereguleringen sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 12-10, med følgende vilkår:

2. Før sluttbehandling skal det gjennomføres en ny og grundig vurdering av muligheten for å unngå negative konsekvenser for utvalgte og fredete naturtyper i planområdet ved Bispen.
3. Før sluttbehandling skal det fremlegges en detaljert redegjørelse for hvordan stabiliseringstiltak som reduserer risiko for kvikkleireskred kan gjennomføres i henhold til planen.
4. Før forslag til områdeplan legges ut til offentlig ettersyn, skal plankart endres som følger:

Hensynssone H560_2 legges over to hule eiker nord i bestemmelsesområde #3 - storulykke virksomhet.

I delområde 1, felt IND1 (minus bestemmelsesområde #3) og IND2 skal plankartet påføres maksimalt regulerte kotehøyder som samsvarer med de høydene som er vist i visualiseringene som fulgte planforslaget ved behandling i utvalget for plan- og byggesak 22.03.2023, jfr., figur 17 i planbeskrivelsen, der høyder vist i visualiseringen er lagt inn med grå farge.

5. Minimum 90% av trevirke eller ferdigprodusert bioolje skal fraktes via skip.
6. Avbøtende trafikksikkerhetstiltak gjennom Tofte sentrum skal løpende vurderes i takt med bedriftens produksjon.

Saksframlegg

Arkivsak
23/04694-1

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
28.03.2023

Søknad om kommunal lånegaranti - lysløype Torvbråten

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune innvilger Bødalen Idrettsforening en selvskyldnerkausjon på kroner 1 260 000,- som sikkerhet for lån til rehabilitering av lysløype ved Torvbråten.
2. Garantien gjelder for lånets hovedstol, kroner 1 260 000, med tillegg av 10 prosent av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle renter og omkostninger. Kommunens garantiansvar er begrenset oppad til kroner 1 386 000,-.
3. Selvskyldnergarantien gis med varighet tilsvarende lånets anslåtte løpetid, 15 år, med et tillegg på 1 år. Garantien får dermed en varighet på totalt 16 år.
4. Selvskyldnergarantien reduseres i takt med faktisk nedbetaling av lånet.
5. Garantien er unntatt fra kravet om godkjenning i kommuneloven § 14-19. Garantien er ikke gyldig dersom garantien er i strid med kommuneloven § 14-19 første ledd første punktum og garantiens mottaker forsto eller burde forstått dette.
6. Kommunedirektør gis fullmakt til å inngå nødvendige avtaler med Bødalen idrettslag.

1. Sammendrag og konklusjon

Bødalen Idrettslag (Bødalen IF) skal rehabilitere lysløype ved Torvbråten skole, og søker spillemidler til trasearbeid og nytt lysanlegg i 2023. For å kunne bygge dette skal Bødalen IF ta opp et lån, men låntaker krever kommunal lånegaranti for å kunne gi lånet. Søknadsfristen for spillemidler var 15. januar 2023, men Viken har gitt utsettelse/ny frist for innsendelse av nødvendige dokumenter som manglet til søknaden. Spillemiddelsøknaden som ble sendt inn for dette prosjektet til ordinær søknadsfrist 15. januar hadde flere mangler:

- Finansieringsplan, manglende dokumentasjon på lån og kommunal garanti.
- Utilstrekkelig og manglende grunneieravtaler for flere deler av traseen.

Bødalen IF søker i brev av 8. mars 2023 Asker kommune om kommunal garanti for lån på kr. 1 260 000,- for å få godkjent søknaden om spillemidler.

Når prosjektet er slutført skriver Bødalen IF at det vil det komme søknad om kommunal støtte begrenset oppad til kr. 800 000,- for å gjøre opp lånet.

Kommunale lånegarantier skal godkjennes av departementet dersom beløpet overstiger 7. mill. kroner, så det vil ikke være et krav i denne saken.

Asker kommune har en årlig garantiramme på 50 mill. kroner.

Kommunedirektøren anbefaler å imøtekomme søknaden om kommunal lånegaranti. Anlegget tilrettelegger for gratis, uorganisert og kortreist aktivitet.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Om prosjektet (fra søknad)

Det er i dag lysløype på Torvbråten som driftes av Bødalen IF. Løypen ble etablert av ildsjeler på 60 tallet og har vært i drift siden. Den eksisterende skiløypa med lys er ca. 2,7 km. Løypa er anlagt i terrenget uten særlige tilpasninger, slik at preparering med dagens løypemaskiner stedvis er vanskelig på grunn av ujevnt terreng. Det er behov for å oppgradere hele lysanlegget.

Lysløypa er populær i nærmiljøet. Både barn og unge i barnehage og skole bruker løypa.

I forbindelse med bygging av ny Torvbråten barneskole er overskuddsmassene fra skolen gitt til Bødalen IF inn i oppgradering og planering av lysløypa. Den midlertidige deponeringen av massen ble flytte og planert ut til en akebakke i 2020. Søknad om planering og oppgradering av lysløypa har tatt tid og senhøsten 2021 fikk idrettsforeningen godkjent søknad.

Søknad om tippemidler er sendt inn med mangler rundt lånefinansieringsbeløpet

Søknad om spillemidler	1.209.000
Egenkapital	213.000
Lån	1.258.291
Kommunalt støtte	0
Dugnad	947.764
Sum finansiering	3.628.055
<i>Ikke godkjent egenkapital Gratis masser (leveringspris ex transport) minimum</i>	<i>600.000</i>
<i>Utkjøring av masse betalt av skoleprosjektet til Hagen Maskin</i>	<i>1.164.429</i>
Totalkostnad Prosjektet med ikke godkjente kostnader	5.392.484

Bødalen IF har fått utsatt frist for å ettersende nødvendige dokumenter.

Prinsipper for kommunale garantier

Asker kommune har en ordning for kommunal lånegaranti som sikrer låntaker gunstige lånebetingelser. Kommunen er i dette tilfelle garantist for lånet mens en bank står for utlånet. Søknader om kommunal lånegaranti vurderes i henhold til kommunelovens krav om garantistillelser (§14-19), forskrift om garantier og finans og gjeldsforvaltning, kommunens finansreglement (§3-4), samt Asker kommunes egne retningslinjer for dette. Følgende rutiner gjelder for dette:

- a) Asker kommune kan gi kommunale lånegarantier for å finansiere investeringer som skjer i regi av ikke-kommersielle selskap/foretak/lag/foreninger.
- b) Selvskyldnerkausjon kan gis for lån som skal finansiere investering i fast eiendom som tilrettelegger for aktivitet for barn og unge. Selvskyldnerkausjon kan ikke gis for lån med lenger løpetid enn 25 år.
- c) Selvskyldnerkausjon skal normalt ikke gis når søknaden gjelder låneopptak for å legge til rette for aktivitet som i all hovedsak er rettet mot voksne eller for næringsvirksomhet.
- d) Sjømpel kausjon kan gis der, eller i den grad, betingelsene for å gi selvskyldnerkausjon ikke er til stede
- e) Ved kommunal lånegaranti som selvskyldnerkausjon, skal hvis mulig kommunens regresskrav pantsikres med best mulig prioritet. Dersom pant ikke er mulig, kan unntaksvis eksigibelt gjeldsbrev godtas

Lånebehov

For at Bødalen IF skal kunne fortsette prosjektet med oppgradering av lysløypa ved Torvbråten skole trenger de en lånegaranti fra kommunen på kr. 1 260 000 for å få godkjent søknaden om spillemidler.

Bødalen idrettsforening opplyser i søknad at når prosjektet er slutført vil det komme søknad om kommunal støtte begrenset oppad til kr. 800 000,-. for å gjøre opp lånet.

Prosjektet er avhengig av eksterne tilskudd for å kunne gjennomføre prosjektet. Dersom tilskuddet ikke innvilges vil ikke prosjektet gjennomføres, stolpene tas ned og det vil ikke være lysløype slik det er i dag.

Driftsøkonomi, soliditet og likviditet

Bødalen IF har oversendt regnskap for 2021 og 2022. Resultatregnskapet viser et positivt årsresultat på kroner 146 861,-. Vedlagt kontoutskrift viser disponibel saldo på 1,66 mill. kroner. Likviditetsbudsjettet som er lagt ved søknaden viser også tilfredsstillende likviditet ved en renteøkning opp til 6,75 %.

Idrettsforeningen har planlagt utvendig oppussing av samfunnshuset for 450 - 500 000,-. Drift av lysløypa er også en stor kostnad for idrettsforeningen, både med løypekjøring og vedlikehold av maskiner og ledningsnett. Idrettsforeningen har ingen låneforpliktelser til noen andre.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

I dagens samfunn hvor prisen på både varer, energi og renter øker så vil det å tilrettelegge for økt gratis og uorganisert aktivitet være et sosialt tiltak som kan lette presset på antallet organiserte aktiviteter foresatte må betale for.

4. Tidligere behandling

Saken er ikke tidligere behandlet.

5. Kommunedirektørens vurdering

Fysisk aktivitet er viktig for folkehelsen og et forebyggende tiltak for helseplager.

Temaplan fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv ble vedtatt av Kommunestyret i juni 2021. Denne har tre innsatsområder; Helhetlig stedsutvikling, Alle i aktivitet og Likeverdige vilkår. Kortreist aktivitet og nærhet til anlegg i lokalmiljøene, egenorganisert aktivitet og turveier og skiløyper er prioriterte områder i planen. Anlegget er inne på listen som Kommunestyret vedtok ifm. Handlingsprogrammet 2023 -26 (Spillemiddelsøknader 2023-26).

For kommunedirektøren er det viktig å stimulere til privat utbygging av idretts- og nærmiljøanlegg.

Vurderingen rundt manglende finansiering i prosjektet tilsier at det foreligger en økonomisk risiko for kommunen å gi lånegaranti. Risikoen vurderes ikke som vesentlig. Dersom eksterne tilskuddet ikke innvilges, vil ikke prosjektet gjennomføres og lånegarantien vil dermed ikke utløses.

Kommunedirektøren anbefaler at kr. 1 260 000,- innvilges i kommunal lånegaranti, i henhold til forslag i vedtak.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Søknad om kommunal lånegaranti vedrørende oppgradering av lysløype på Torvbråten i As - 08.03.23

Referat styremøte - 26.02.23

Brev fra DNB - 08.03.23

Årsregnskap Bødalen IF 2022 til signering

Årsregnskap Bødalen IF 2021 - signert 24.03.21

Årsregnskap Bødalen IF 2020 - NIV Rev 2021 09 30

Årsberetning hovedstyre 2021 - 22.03.22

Budsjett 2023 Bødalen Totalt

Likviditetsbudsjett

Nøkkelopplysninger fra Enhetsregisteret - Brønnøysundregisteret - 08.03.23

Vedtekter Bødalen Idrettsforening - 24.10.16

Saksprotokoll

Arivsak
23/04694

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato **Saksnr.**
28.03.2023 59/23

Søknad om kommunal lånegaranti - lysløype Torvbråten

Formannskapet har behandlet saken i møte 28.03.2023 sak 59/23

Behandling

Ordfører orienterte om tilleggsnotat av 22. mars 2023, med forslag fra kommunedirektør til nytt punkt 7:

Dersom prosjektet ikke tildeles spillemidler våren 2023 vil selvskyldnergarantien fra Asker kommune frafalle.

Innstillingen, herunder kommunedirektørens forslag til nytt punkt 7, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune innvilger Bødalen Idrettsforening en selvskyldnerkausjon på kroner 1 260 000,- som sikkerhet for lån til rehabilitering av lysløype ved Torvbråten.
2. Garantien gjelder for lånets hovedstol, kroner 1 260 000, med tillegg av 10 prosent av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle renter og omkostninger. Kommunens garantiansvar er begrenset oppad til kroner 1 386 000,-.
3. Selvskyldnergarantien gis med varighet tilsvarende lånets anslåtte løpetid, 15 år, med et tillegg på 1 år. Garantien får dermed en varighet på totalt 16 år.
4. Selvskyldnergarantien reduseres i takt med faktisk nedbetaling av lånet.

5. Garantien er unntatt fra kravet om godkjenning i kommuneloven § 14-19. Garantien er ikke gyldig dersom garantien er i strid med kommuneloven § 14-19 første ledd første punktum og garantiens mottaker forsto eller burde forstått dette.
6. Kommunedirektør gis fullmakt til å inngå nødvendige avtaler med Bødalen idrettslag.
7. Dersom prosjektet ikke tildeles spillemidler våren 2023 vil selvskyldnergarantien fra Asker kommune frafalle.

Saksframlegg

Arkivsak
23/04267-2

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
28.03.2023

Søknad om kommunal lånegaranti - Nesøya aktivitetspark

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune innvilger Nesøya idrettslag en selvskyldnerkausjon på kroner 1 600 000,- som sikkerhet for lån til investering i Nesøya aktivitetspark.
2. Garantien gjelder for lånets hovedstol, kroner 1 600 000, med tillegg av 10 prosent av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle renter og omkostninger. Kommunens garantiansvar er begrenset oppad til kroner 1 760 000,-.
3. Selvskyldnergarantien gis med varighet tilsvarende lånets anslåtte løpetid, 2 år, med et tillegg på 1 år. Garantien får dermed en varighet på totalt 3 år.
4. Selvskyldnergarantien reduseres i takt med faktisk nedbetaling av lånet.
5. Det forutsettes at Nesøya idrettslag benytter momskompensasjon som mottas til nedbetaling av lånet som Asker kommune herved kausjonerer for. Dersom Nesøya idrettslag ikke benytter momskompensasjon til nedbetaling av lånet som forutsatt vil det ikke ha betydning for gyldigheten av denne kausjonen ovenfor långiver.
6. Garantien er unntatt fra kravet om godkjenning i kommuneloven § 14-19. Garantien er ikke gyldig dersom garantien er i strid med kommuneloven § 14-19 første ledd første punktum og garantiens mottaker forsto eller burde forstått dette.

7. Kommunedirektør gis fullmakt til å inngå nødvendige avtaler med Nesøya idrettslag.

1. Sammendrag og konklusjon

Nesøya idrettslag (NIL) søker i brev av 28. februar 2023 om kommunal garanti for lån oppad til kr. 1 600 000,-. Lånet skal dekke et kortsiktig finansieringsbehov frem til mva-kompensasjon er utbetalt. Behovet for mellomfinansiering er beregnet til 2 år.

NIL søker spillemidler og lånegaranti for å finansiere bygging av skateanlegg og pumtrackbane i Nesøya idrettspark. Dette vil tilrettelegge for økt uorganisert aktivitet for de som faller utenfor den organisert aktiviteten i området.

NIL har per 31.12.2022 en kommunal garanti på kr. 6 708 340 som løper til 2032 og kr. 2 850 000,- som løper til 2025. Idrettslaget har fått innvilget avdragsfrihet for 2 terminer – november 2022 og mai 2023.

Kommunale lånegarantier skal godkjennes av departementet dersom beløpet overstiger 7. mill. kroner, så det vil ikke være et krav i denne saken.

Asker kommune har en årlig garantiramme på 50 mill. kroner.

Kommunedirektøren anbefaler å imøtekomme søknaden om kommunal lånegaranti. Anlegget tilrettelegger for gratis, uorganisert og kortreist aktivitet og den økonomisk risiko ansees ikke som vesentlig.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Om prosjektet (fra søknad om tilskudd):

Nesøya idrettslag (NIL) skal bygge skateanlegg og pumtrackbane i Nesøya idrettspark, og søker i 2023 om spillemidler til disse to anleggene (nye søknader i 2023). For å kunne bygge disse to anleggene skal NIL ta opp et lån, men låntaker krever kommunal lånegaranti for å kunne gi lånet. Søknadsfristen for søknad om spillemidler var 15.januar 2023, men Viken har gitt utsettelse/ny frist på en kommunal lånegaranti til 1.april.

Temaplan fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv ble vedtatt av Kommunestyret i juni 2021. Denne har tre innsatsområder; Helhetlig stedsutvikling, Alle i aktivitet og Likeverdige vilkår. Kortreist aktivitet og nærhet til anlegg i lokalmiljøene, egenorganisert aktivitet og aktivitetsparker er prioriterte områder i planen. Anlegget er inne på listen som Kommunestyret vedtok ifm. Handlingsprogrammet 2023 - 26 (Spillemiddelsøknader 2023-26).

Initiativet har kommet fra en foreldregruppe på Nesøya som har sett behov for å etablere nye aktivitetstilbud utover de organiserte tilbudene som er tilgjengelig i dag. Mange i nærområdet faller utenfor de organiserte idrettene og tilbudene som eksisterer i dag. Aktivitetsparken vil være et gratis tilbud til alle barn og unge i området. Parken vil bygges i betong og være tilnærmet lik vedlikeholdsfri. Aktivitetsparken vil dekke et stort geografisk område som ikke har lett tilgang på tilsvarende parkanlegg i dag. Barn og unge mellom 5-25 år er mulige brukere av parken.

Prinsipper for kommunale garantier

Asker kommune har en ordning for kommunal lånegaranti som sikrer låntaker gunstige lånebetingelser. Kommunen er i dette tilfelle garantist for lånet mens en bank står for utlånet. Søknader om kommunal lånegaranti vurderes i henhold til kommunelovens krav om garantistillelser (§14-19), forskrift om garantier og finans og gjeldsforvaltning, kommunens finansreglement (§3-4), samt Asker kommunes egne retningslinjer for dette. Følgende rutiner gjelder for dette:

- a) Asker kommune kan gi kommunale lånegarantier for å finansiere investeringer som skjer i regi av ikke-kommersielle selskap/foretak/lag/foreninger.
- b) Selvskyldnerkausjon kan gis for lån som skal finansiere investering i fast eiendom som tilrettelegger for aktivitet for barn og unge. Selvskyldnerkausjon kan ikke gis for lån med lenger løpetid enn 25 år.
- c) Selvskyldnerkausjon skal normalt ikke gis når søknaden gjelder låneopptak for å legge til rette for aktivitet som i all hovedsak er rettet mot voksne eller for næringsvirksomhet.
- d) Sempel kausjon kan gis der, eller i den grad, betingelsene for å gi selvskyldnerkausjon ikke er til stede
- e) Ved kommunal lånegaranti som selvskyldnerkausjon, skal hvis mulig kommunens regresskrav pantsikres med best mulig prioritet. Dersom pant ikke er mulig, kan unntaksvis eksigibelt gjeldsbrev godtas.

Lånebehov

Nesøya Aktivitetspark søkte om kr. 800 000,- i tilskudd fra aktivitetspotten i kommunen. Søknaden ble avslått da denne potten ikke er avsatt til varige installasjoner.

Det er nå søkt om 2,6 mill. kr fordelt over 3 spillemiddelsøknader. Søknadene ble levert i desember 2022. Spillemidler forutsetter fullfinansiering for at søknaden skal

kunne behandles. Nesøya idrettslag har nå fått utsatt frist for ettersendelse av revidert finansieringsplan.

Nesøya Aktivitetspark jobber med å hente inn ytterligere sponsormidler og har som mål at anlegget skal fullfinansieres uten lån eller midler fra NIL. Det er lite realistisk at fullfinansiering oppnås våren 2023, samtidig er det viktig å sikre spillemidler i år.

Finansiering med spillemidler er lagt opp slik at tiltakshaver mottar støtte og mva-kompensasjon 1-2 år etter ferdigstilling. Lånegarantien er nødvendig for å ta opp et kortsiktig lån på kr. 1 600 000,- for å dekke mellomfinansiering mellom betaling til leverandør av Nesøya aktivitetspark og frem til mva-kompensasjon utbetales, noe gjenstående finansiering, rentekostnader, samt en liten buffer for uforutsette kostnader. Idrettslaget har mottatt tilbud om lån fra Nordea. Lånetilsagnet forutsetter en selvskyldnerkausjon fra Asker kommune på hele beløpet.

Driftsøkonomi, soliditet og likviditet

Nesøya Idrettslag har fra før fått innvilget kommunal lånegaranti. I september 2022 meldte de fra om at de hadde likviditetsutfordringer med økte energikostnader. De fikk innvilget avdragsfrihet for 2 terminer – november 2022 og mai 2023.

I referat fra styremøte i Nesøya idrettslag 10 januar 2023 ble det informert om at foreløpig resultat er svakt til tross for at idrettslaget har hatt avdragsfrihet på lån fra kommunalbanken i halve 2022. Driftsunderskuddet er dekket opp med økt låneopptak.

Ved en renteøkning til 8 % vil melder idrettslaget om at de vil måtte:

- Øke prisene tilsvarende
- Utsette nødvendig vedlikehold

Basert på at Nesøya Idrettslag i 2022 med eksisterende lån fikk likviditetsutfordringer og måtte be om avdragsfrihet, vurderes det at det er noe risiko knyttet til selvskyldnerkausjon, men denne ansees ikke som vesentlig da denne garantien gjelder mellomfinansiering frem til mva-kompensasjon for prosjektet utbetales.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

I dagens samfunn hvor prisen på både varer, energi og renter øker så vil det å tilrettelegge for økt gratis og uorganisert aktivitet være et sosialt tiltak som kan lette presset på antallet organiserte aktiviteter foresatte må betale for.

4. Tidligere behandling

Saken er ikke tidligere behandlet.

5. Kommunedirektørens vurdering

Fysisk aktivitet er viktig for folkehelsen og et forebyggende tiltak for helseplager. For kommunedirektøren er det viktig å stimulere til privat utbygging av idretts- og nærmiljøanlegg.

Kommunen ønsker at barn og unge skal oppdage gleden ved aktivitet tidlig i livet, og at gleden skal vare livet ut. Ikke nødvendigvis innen samme aktivitet, og ikke nødvendigvis organisert. I Asker skal vi videreføre den gode satsningen på ulike idrettsgrener, samtidig som vi skal jobbe for å fremme friluftsliv og egenorganisert aktivitet.

Temaplan fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv prioriterer kortreist aktivitet og nærhet til anlegg i lokalmiljøene, egenorganisert aktivitet og aktivitetsparker. Dette tiltaket vil kunne tilrettelegge for uorganisert aktivitet og bidrar til at man ikke må være med i organisert aktivitet for å kunne være inkludert i fritidsaktiviteter.

Kommunedirektøren anbefaler at kr. 1 600 000,- innvilges kommunal lånegaranti, i henhold til forslag i vedtak.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Søknadsbrev om kommunal lånegaranti - datert 28.02.23

Søknad om kommunal garanti - datert 01.02.23

Søknad om kommunal garanti - datert 01.02.23

Søknadsbrev om kommunal lånegaranti - datert 28.02.23

Søknad om kommunal garanti - datert 01.02.23

Søknadsbrev om kommunal lånegaranti - datert 28.02.23

Saksprotokoll

Arivsak
23/04267

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato **Saksnr.**
28.03.2023 60/23

Søknad om kommunal lånegaranti - Nesøya aktivitetspark

Formannskapet har behandlet saken i møte 28.03.2023 sak 60/23

Behandling

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune innvilger Nesøya idrettslag en selvskyldnerkausjon på kroner 1 600 000,- som sikkerhet for lån til investering i Nesøya aktivitetspark.
2. Garantien gjelder for lånets hovedstol, kroner 1 600 000, med tillegg av 10 prosent av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle renter og omkostninger. Kommunens garantiansvar er begrenset oppad til kroner 1 760 000,-.
3. Selvskyldnergarantien gis med varighet tilsvarende lånets anslåtte løpetid, 2 år, med et tillegg på 1 år. Garantien får dermed en varighet på totalt 3 år.
4. Selvskyldnergarantien reduseres i takt med faktisk nedbetaling av lånet.
5. Det forutsettes at Nesøya idrettslag benytter momskompensasjon som mottas til nedbetaling av lånet som Asker kommune herved kausjonerer for. Dersom Nesøya idrettslag ikke benytter momskompensasjon til nedbetaling av lånet som forutsatt vil det ikke ha betydning for gyldigheten av denne kausjonen ovenfor långiver.

6. Garantien er unntatt fra kravet om godkjenning i kommuneloven § 14-19. Garantien er ikke gyldig dersom garantien er i strid med kommuneloven § 14-19 første ledd første punktum og garantiens mottaker forsto eller burde forstått dette.
7. Kommunedirektør gis fullmakt til å inngå nødvendige avtaler med Nesøya idrettslag.